

Załącznik Nr 1
do uchwały Nr XXXVIII/332/2005
Rady Miejskiej w Ogrodzieńcu
z dnia 26 września 2005r.

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO MIASTA I GMINY OGRODZIENIEC

OGRODZIENIEC, SIERPIEŃ 2005

SPIS TREŚCI

SPIS TABEL	5
SPIS WYKRESÓW	6
SPIS RYSUNKÓW	7
1. OBSZAR I CZAS REALIZACJI PLANU ROZWOJU LOKALNEGO	8
2. AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNO – GOSPODARCZA	9
2.1. POŁOŻENIE I RZEŻBA TERENU	9
2.2 RYS HISTORYCZNY	12
2.3 LUDNOŚĆ.....	14
2.4 ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE.....	17
2.4.1. <i>Klimat</i>	17
2.4.2 <i>Charakterystyka zbiorowisk roślinnych gminy Ogrodzieniec</i>	17
2.4.3 <i>Fauna Gminy Ogrodzieniec</i>	19
2.4.4 <i>Hydrografia</i>	20
2.4.5 <i>Surowce mineralne</i>	21
2.5. TURYSTYKA.....	22
2.5.1 <i>Walory przyrodniczo – rekreacyjne</i>	22
2.5.2 <i>Atrakcje turystyczne</i>	23
2.5.3 <i>Oferta spędzenia wolnego czasu</i>	26
2.5.4 <i>Miejsca noclegowe w gminie w latach 2002 – 2004</i>	27
2.5.5 <i>Identyfikacja problemów</i>	28
2.6 ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE	29
2.6.1 <i>Rolnictwo</i>	29
2.6.2 <i>Obszary prawnie chronione oraz obiekty historyczne i zabytkowe</i>	33
2.6.3 <i>Identyfikacja problemów</i>	34
2.7. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	35
2.7.1 <i>Zasób mieszkaniowy gminy</i>	35
2.7.2 <i>Wodociągi</i>	36
2.7.3 <i>Kanalizacja</i>	38
2.7.4 <i>Gospodarka odpadami</i>	38
2.7.5 <i>Telekomunikacja</i>	39
2.7.6 <i>Gazyfikacja</i>	39
2.7.7 <i>Energetyka</i>	39
2.7.8 <i>Komunikacja i drogownictwo</i>	40
2.7.9 <i>Identyfikacja problemów</i>	41

2.8 GOSPODARKA	42
2.8.1 Podmioty gospodarcze w latach 2001-2003.....	42
2.8.2 Wskaźnik przedsiębiorczości (liczba podmiotów na 1000 mieszkańców) w latach 2001 - 2003.....	43
2.8.3 Struktura zatrudnienia w sektorach gospodarki narodowej.....	43
2.8.4 Identyfikacja problemów:	46
2.9 SFERA SPOŁECZNA	47
2.9.1 Bezrobocie	47
2.9.2 Oświata.....	52
Przedszkole	52
Szkolnictwo	52
2.9.3 Kultura.....	53
Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury, Sportu, Turystyki i Rekreacji.....	53
Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna.....	53
Liczba pracowników	54
2.9.4 Opieka społeczna.....	54
2.9.5 Charakterystyka stanu przestępczości w gminie	55
2.9.6 Służba zdrowia.....	56
Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej.....	56
2.9.7 Identyfikacja problemów	58
3. ZADANIA POLEGAJĄCE NA POPRAWIE SYTUACJI NA DANYM OBSZARZE	59
3.1 ZMIANY W STRUKTURZE GOSPODARCZEJ TERENU.....	59
3.2 ZMIANY W SPOSOBIE UŻYTKOWANIA TERENU.....	59
3.3 ROZWÓJ SYSTEMU KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY	60
3.4 POPRAWA STANU ŚRODOWISKA NATURALNEGO	61
3.5 KULTURA, DZIEDZICTWO KULTUROWE I TURYSTYKA	61
3.6 POPRAWA WARUNKÓW I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM ZMIANY W STRUKTURZE ZAMIESZKANIA	63
4. LISTA ZADAŃ DO REALIZACJI W RAZ Z HIERARCHIĄ WAŻNOŚCI	64
5. REALIZACJA ZADAŃ I PROJEKTÓW	71
5.1. ZAŁOŻENIA PLANU ROZWOJU LOKALNEGO	71
5.2. ANALIZA SWOT GMINY OGRODZIENIEC	71
5.3. KIERUNKI ROZWOJU GMINY OGRODZIENIEC DO 2013 ROKU.....	72
5.4. PLANOWANE ZADANIA INWESTYCYJNE W OKRESIE 2005-2006.....	74
5.5. ZADANIA I PROJEKTY INWESTYCYJNE W OKRESIE 2007-20013.....	75

<i>Tabela 36 Wykaz planowanych inwestycji w latach 2007-2013</i>	<i>75</i>
6. POWIĄZANIA PROJEKTÓW Z INNYMI REALIZOWANYMI NA TERENIE GMINY/ POWIATU/ WOJEWÓDZTWA	77
7. OCZEKIWANE WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ PLANU ROZWOJU LOKALNEGO	78
8. PLAN FINANSOWY NA LATA 2004 – 2006.....	82
8.1 ANALIZA PLANU I WYKONANIA ZA 2004 ROK ORAZ PLAN NA 2005 R. I 2006 R.	82
8.1.1 Dochody budżetowe.....	82
8.1.2 Wydatki budżetowe	85
9. SYSTEM WDRAŻANIA	91
10. SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ	92
11. PR PLANU ROZWOJU LOKALNEGO	93
12. MATERIAŁY	95

SPIS TABEL

Tabela 1. Demografia 2002-2004 – podsumowanie.....	17
Tabela 2. Użytkowanie gruntów w 2004r	30
Tabela 3. Charakterystyka gospodarstw i działek rolnych w 2004r.....	31
Tabela 4. Zwierzęta gospodarskie w gospodarstwach rolnych w 2004r.	31
Tabela 5. Powierzchnia zasiewów głównych ziemiopłodów w 2004r.....	32
Tabela 6. Zestawienie dotyczące stanu mieszkań komunalnych.....	35
Tabela 7. Zestawienie dotyczące wodociągów.....	37
Tabela 8. Zestawienie dotyczące kanalizacji.....	38
Tabela 9. Zestawienie dotyczące gazyfikacji.	39
Tabela 10. Zestawienie dotyczące energetyki.	39
Tabela 11. Podmioty gospodarcze na terenie miasta i gminy Ogrodzieniec.....	42
Tabela 12. Wskaźnik przedsiębiorczości.....	43
Tabela 13. Dynamika zatrudnienia w gminie	44
Tabela 14. Sektory zatrudnienia.	44
Tabela 15. Zatrudnienie na terenie gminy.....	45
Tabela 16. Udział zatrudnionych w sektorach gospodarki narodowej	45
Tabela 17. Struktura bezrobocia według płci w latach 2002-2004	47
Tabela 18. Struktura bezrobocia według grup wiekowych w latach 2002-2004.....	48
Tabela 19. Struktura bezrobocia według wykształcenia w latach 2002-2004.....	49
Tabela 20. Struktura bezrobotnych według stażu pracy w latach 2002-2004.....	50
Tabela 21. Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w latach 2002-2004.	51
Tabela 22. Informacje na temat szkół.....	53
Tabela 23. Biblioteka Miejska.....	54
Tabela 24. Osoby objęte pomocą społeczną	54
Tabela 25. Informacja o przestępstwach i wykroczeniach w mieście i gminie Ogrodzieniec.	55
Tabela 26. Lista zadań w sferze gospodarczej.	59
Tabela 27. Lista zadań w sferze użytkowania terenu.	59
Tabela 28. Lista zadań w sferze komunikacji i infrastruktury.	60
Tabela 29. Lista zadań w sferze ochrony środowiska.	61
Tabela 30. Lista zadań w sferze kultury, dziedzictwa kulturowego, turystyki.	62
Tabela 31. Lista zadań w sferze poprawy warunków i jakości życia mieszkańców	63
Tabela 32. Kryteria oceny zadań.	64
Tabela 33. Wagi przyznane poszczególnym kryteriom.....	64
Tabela 34. Macierz wypłat z hierarchicznym ułożeniem inwestycji względem kryteriów i wag.	65
Tabela 35. Zadania i projekty inwestycyjne na lata 2005-2006.	74
Tabela 36. Wykaz planowanych inwestycji w latach 2007-2013.	75
Tabela 37. Oczekiwane rezultaty przedsięwzięć.	79
Tabela 38. Dochody budżetowe w 2004r. wg. źródeł finansowania.	83
Tabela 39. Dochody budżetowe wg. źródeł finansowania.	84

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Liczba ludności w Gminie Ogrodzieniec w latach 2002-2004.	14
Wykres 2. Liczba ludności przypadająca na 1km ² w latach 2002-2004.....	14
Wykres 3. Liczba kobiet i mężczyzn w latach 2002-2004.	15
Wykres 4. Liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn w latach 2002-2004.	15
Wykres 5. Liczba urodzeń, zgonów i przyrost naturalny w latach 2002-2004.	16
Wykres 6. Liczba małżeństw zawartych w latach 2002-2004.....	16
Wykres 7. Liczba obiektów noclegowych w gminie Ogrodzieniec w latach 2002-2004.	27
Wykres 8. Liczba miejsc noclegowych w gminie Ogrodzieniec w latach 2002-2004.....	28
Wykres 9. Liczba udzielonych noclegów w latach 2002-2004.	28
Wykres 10. Procentowa ilość mieszkań komunalnych i własnościowych w gminie Ogrodzieniec.....	35
Wykres 11. Procentowy pobór wody z poszczególnych ujęć na terenie gminy Ogrodzieniec.....	37
Wykres 12. Podmioty gospodarcze na terenie miasta i gminy Ogrodzieniec.	42
Wykres 13. Wskaźnik przedsiębiorczości.	43
Wykres 14. Struktura zatrudnienia z podziałem na sektor publiczny i prywatny.	44
Wykres 15. Struktura zatrudnienia	45
Wykres 16. Udział zatrudnionych w sektorach gospodarki narodowej.	46
Wykres 17. Liczba bezrobotnych w Ogrodzieńcu w latach 2002-2004.....	47
Wykres 18. Struktura bezrobocia według płci.....	48
Wykres 19. Struktura wiekowa bezrobotnych.....	49
Wykres 20. Struktura bezrobocia według wykształcenia w latach 2002-2004.	50
Wykres 21. Struktura bezrobotnych według stażu pracy.	51
Wykres 22. Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy.	52
Wykres 23. Liczba lekarzy przyjmujących w SPZOZ w latach 2002-2005.	56
Wykres 24. Średni personel medyczny – liczba zatrudnionych osób.	57
Wykres 25. Administracja – liczba zatrudnionych osób w latach 2002-2005.	57
Wykres 26. Obsługa – liczba zatrudnionych osób w latach 2002-2005.....	58

SPIS RYSUNKÓW

Rys. 1. Podział administracyjny województwa śląskiego.	9
Rys. 2. Mapa gminy Ogrodzieniec.	10
Rys. 3. Regiony geograficzne.	11
Rys. 4. Góra Birów w Podzamczu.	12
Rys. 5. Zamek Ogrodzieniecki w Podzamczu.	13
Rys. 6. Mapa hydrograficzna powiatu zawierciańskiego.	20
Rys. 7. Lesistość powiatu zawierciańskiego.	30
Rys. 8. Sieć wodociągowa w powiecie zawierciańskim.	36
Rys. 9. Mapa skanalizowania powiatu zawierciańskiego.	38
Rys. 10. Sieć komunikacyjna powiatu zawierciańskiego.	40

1. OBSZAR I CZAS REALIZACJI PLANU ROZWOJU LOKALNEGO

Niniejszy dokument przedstawia Plan Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Ogrodzieniec na lata 2005-2013. Podstawowym celem sporządzania planu jest stworzenie możliwości decyzyjnych w sprawach realizowania przedsięwzięć inwestycyjnych w zakresie rzeczowym oraz finansowym, w dłuższej perspektywie czasowej.

Działania i analizy zawarte w Planie Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Ogrodzieniec dotyczą obszaru całej Gminy. Plan Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Ogrodzieniec na lata 2005-2013 stanowi dokument określający politykę gospodarczą, przestrzenną i społeczną Miasta i Gminy do roku 2013. Realizacja tej polityki będzie współfinansowana z Funduszy Strukturalnych Unii Europejskiej przyczyniając się do zwiększenia potencjału gospodarczego, rozwoju i dostosowania strukturalnego regionów Wspólnoty. Realizacja Planu służyć będzie aktywizacji potencjałów rozwoju społeczności lokalnej, wzmocnieniu procesów integracji i poprawie warunków życia mieszkańców.

Celem przygotowania Planu Rozwoju Lokalnego jest zapewnienie koncentracji środków na strategicznych działaniach samorządu, poprzez stworzenie jednolitego planu inwestycyjnego, który przyczyni się do zrównoważonego rozwoju Gminy, obejmując priorytetowe wydatki inwestycyjne w okresie najbliższych lat (do 2006 r.) oraz w horyzoncie długookresowym do roku 2013. Plan wskazuje także kierunki rozwoju i związane z tym działania, jakie podejmie Gmina w krótko i długoterminowej perspektywie. Plan Rozwoju Lokalnego stanowi niezbędny dokument, umożliwiający ubieganie się o dofinansowanie projektów z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego: Priorytet 3 Rozwój Lokalny; Działanie 3.1 Obszary wiejskie. Skierowany jest na rozwój gospodarczy i zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej, turystycznej i kulturalnej miasta i gminy.

Dokument będzie aktualizowany w latach następnych, tak aby kierunki działań i polityka rozwoju w nim zawarta były zawsze aktualne i adekwatne do sytuacji jaka panuje w Gminie. Ma on charakter poznawczy oraz służy możliwie szerokiemu i kompleksowemu rozpoznaniu obecnego stanu rozwoju, wyodrębnieniu uwarunkowań sprzyjających rozwojowi. Plan Rozwoju Lokalnego został przygotowany z udziałem władz miasta, jednostek organizacyjnych Urzędu oraz instytucji publicznych. Powinien być wykorzystany jako szeroka platforma współdziałania i współodpowiedzialności wszystkich podmiotów tj. samorząd gminy, powiatowy, wojewódzki, administracja rządowa, specjalna, podmioty gospodarcze, organizacje społeczne, stowarzyszenia, związki wyznaniowe, itp.

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Ogrodzieniec wskazuje na atrakcyjny wizerunek przyszłości gminy przyciągający kapitał lokalny i zagraniczny oraz pobudzający inicjatywę i przedsiębiorczość społeczności lokalnej. Jest również podstawą formułowania polityki przestrzennej oraz zadań i programów przypisywanych konkretnym wykonawcom. Rozwój gminy jako samorządowej organizacji o wielorakim charakterze i funkcjach może odbywać się poprzez realizację celów długofalowych oraz celów bieżących. Rozwój ten musi być oparty na świadomym i perspektywicznym planowaniu, wówczas możliwe jest osiągnięcie przy określonych uwarunkowaniach zewnętrznych i wewnętrznych optymalnych warunków życia społeczności lokalnej.

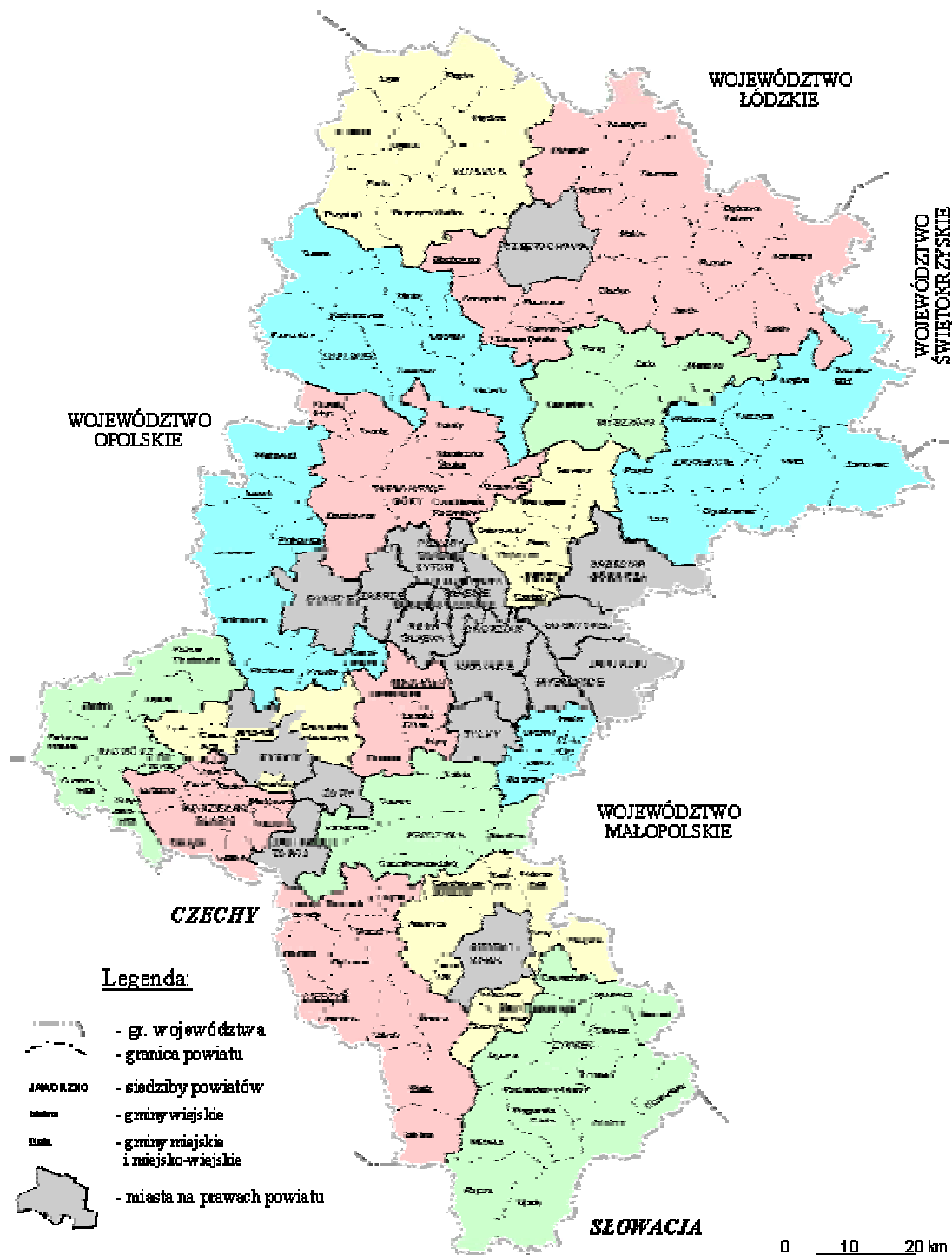
Podstawą tego typu działań i zarządzania jest „Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Ogrodzieniec”. Opracowanie składa się z trzech części:

1. część analityczna – przedstawia diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej wraz z identyfikacją problemów.
2. część zadaniowa – stanowi opis działań przyczyniających się do rozwiązywania problemów miasta i gminy.
3. opis systemu wdrażania i monitorowania.

2. AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNO – GOSPODARCZA

2.1. Położenie i rzeźba terenu

Gmina Ogrodzieniec terytorialnie przynależy do województwa śląskiego, powiatu zawierciańskiego.

Rysunek 1 . Podział administracyjny województwa śląskiego

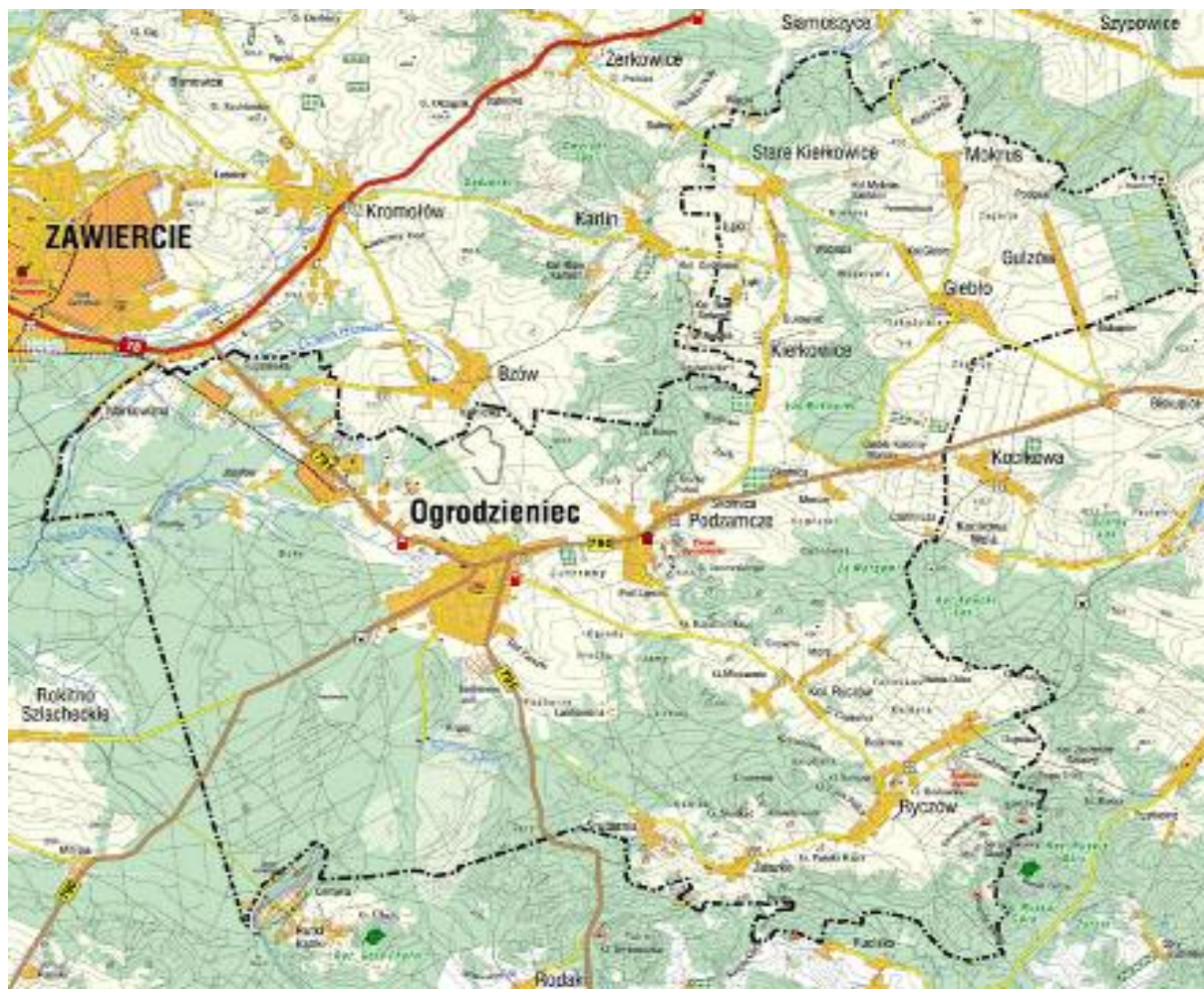
W skład powiatu zawierciańskiego wchodzi gminy:

- Gminy Miejsko-Wiejskie (4): Łazy, Ogrodzieniec, Pilica, Szczekociny,
- Gminy Miejskie (2): Poreba, Zawiercie,
- Gminy Wiejskie (4): Żarnowiec, Irządze, Kroczyce, Włodowice,

Gmina Ogrodzieniec położona jest w granicach Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego, a jednocześnie na obszarze Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd. Gmina znajduje się w środkowo-wschodniej części województwa śląskiego i jednocześnie południowej części Powiatu Zawierciańskiego, w niedalekiej odległości od trzech głównych aglomeracji Polski południowej: Krakowa (60 km), Katowic (55km) i Częstochowy (50km).

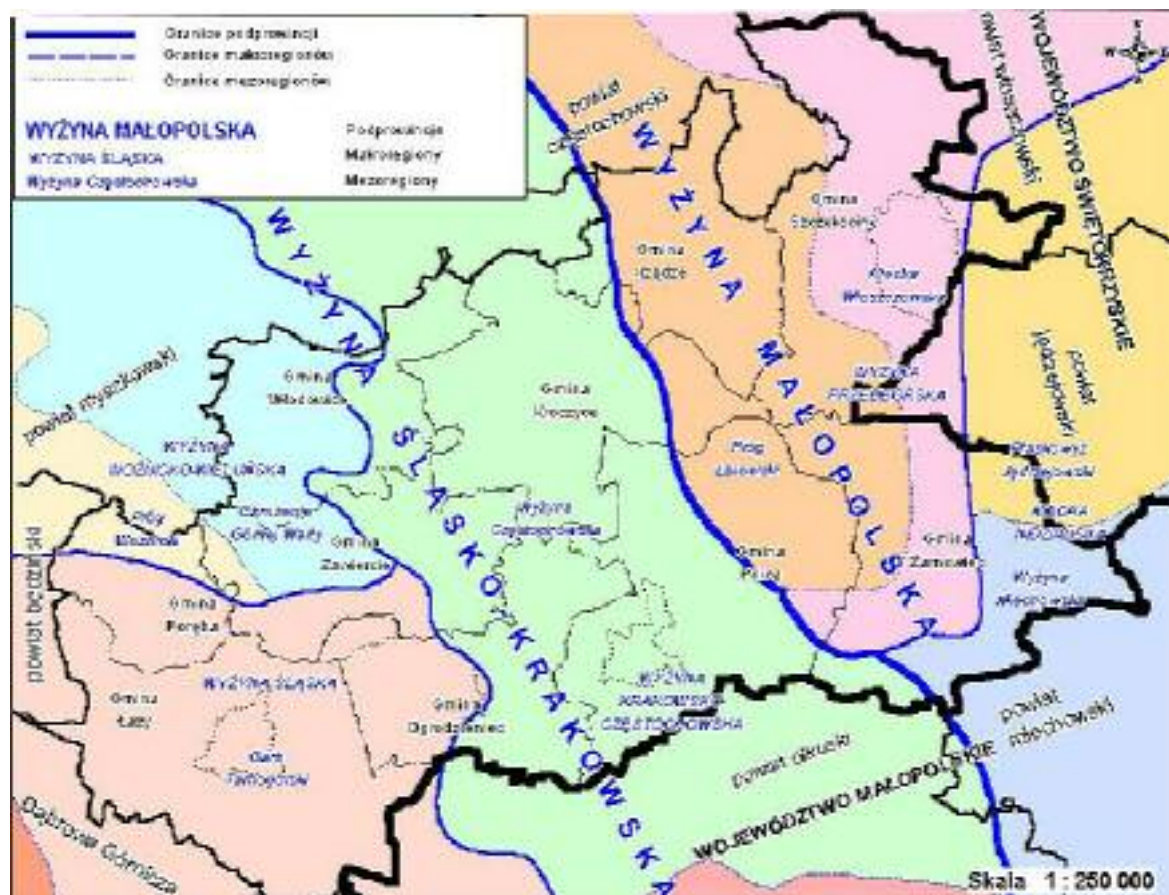
Powierzchnia gminy ogółem wynosi 86 km². Blisko połowę powierzchni całkowitej stanowią lasy. Gminę zamieszkuje niespełna 10 tysięcy mieszkańców (9.777), z których połowa mieszka w Ogrodzieńcu a pozostała część w 10 sołectwach gminy (Fugasówka-Markowizna, Kiełkowice, Podzamecze, Giebło Kolonia, Giebło, Mokrus, Gulzów, Ryczów Kolonia, Ryczów, Żelazko-Śrubarnia).

Gmina Ogrodzieniec od zachodu sąsiaduje z Gminą Łazy, od północnego-zachodu z miastem Zawiercie, od północy z Gminą Kroczyce, od wschodu z Gminą Pilica, od południa z Gminą Klucze, należąca do Powiatu Olkuskiego w województwie Małopolskim.

Rys. 2 Mapa Gminy Ogrodzieniec

Obszar miasta i gminy leży w obrębie dwu jednostek fizyczno-geograficznych Wyżyny Krakowsko-Wieluńskiej na południu, wschodzie i północnym wschodzie oraz Wyżyny Śląskiej na zachodzie. Położenie to powoduje duże kontrasty krajobrazowe tego terenu.

Rys. 3 Regiony geograficzne

Krajobraz jurajski, niezwykle w skali Polski, ukształtowany procesami wietrzenia wapienia, teraz przedstawia się jak bajkowy świat ostańców, malowniczych form skalnych białych lub kremowych, górujących nad zielenią lasów. U podnóża wzniesień rozścielają się pasma pól. Na terenie gminy znajduje się najwyższe wzniesienie na Jurze - Góra Zamkowa w Podzamczu – wys. 504 m n.p.m. Najniższym punktem jest Józefów – znajdujący się w dolinie Czarnej Przemszy – 337 m n.p.m.

Miasto Ogrodzieniec położone jest na skrzyżowaniu dróg Zawiercie-Kraków i Dąbrowa Górnicza-Pilica na płaskowyżu o wysokości 390–420 m n.p.m. Od południa i zachodu do miasta przylega kompleks leśny. Miasto ma w większości zabudowę niską, obecnie rozbudowaną w południowej części miasta. W centrum znajdują się podstawowe usługi. Centrum administracyjne mieści się na południe od centrum handlowego przy Placu Wolności. Na terenach północnych miasta znajduje się część przemysłowa (cegielnie, zakłady produkcyjne).

Sołectwa gminy charakteryzują się w większości dość zwartą, niską, jednorodziną zabudową skupioną przy drogach. Gatunkowo dobre gleby znajdują się w północnej części Podzamcza, w Mokrusie, Gieble i Kolonii Gieble. Najważniejsze zabytki gminy znajdują się na terenie Podzamcza. Są to: Zamek Ogrodzieniecki w Podzamczu, Góra Birów, kapliczka przy Placu Jurajskim, Sanktuarium Matki Boskiej Skałkowej. Najbardziej urokliwe

krajobrazowo sołectwa to: Podzamcze, Kiełkowice, Ryczów-Kolonia, Ryczów, Żelazko-Śrubarnia. Charakteryzują się one typowo wyżynnym jurajskim krajobrazem z polami, lasami oraz licznymi ostańcami skalnymi. Tylko w sołectwie Fugasówka-Markowizna znajdują się nieliczne ślady przemysłu.

Struktura własności na terenie miasta i gminy wskazuje, iż najczęściej terenów należy do prywatnych właścicieli, następnie do Agencji Rynku Rolnego i w trzeciej kolejności do Gminy Ogrodzieniec.

2.2 Rys historyczny

Pierwszą historyczną wzmiankę o Ogrodzieńcu można znaleźć ok. 1.100r. kiedy to Ogrodzieniec był osadą podgrodową liczącą zaledwie 50 zagród.

Rys. 4 Góra Birów w Podzamczu

W okresie tym Ogrodzieniec przeżył najazd tatarski, a z nim spalenie kościoła i pierwotnego zamku. Pierwsze pisane wzmianki dotyczące Ogrodzieńca pojawiły się już w 1337r. i związane były ze spisem parafii wchodzących w skład dekanatu lełowskiego.

Historia Ogrodzieńca nierozdzielnie związana jest z **Zamkiem Ogrodzienieckim oraz Grodem Królewskim**, który istniał ok. 1300r. na szczycie Góry Birów. Góra Birów usytuowana jest na północ od ruin Zamku Ogrodzienieckiego w Podzamczu ponad otaczającą ją Doliną Krztyni. Stanowi ona pomost pomiędzy Pasmem Skał Smoleńsko-Niegowonickich, a Skałami Podlesickimi. Należy ona także do jednych z najwyższych ostańców w tym obszarze(460mn.p.m.). Najprawdopodobniej po raz pierwszy Górę Birów odnotowano już na XV wiecznych mapach. Pojawiła się ona w roku 1467r. pod nazwą AVBIRTURCIVS MONS, który określał całe pasmo Jury. Góra Birów i Zamek Ogrodzieniecki tworzą w skali kraju niepowtarzalny zespół, którego walory należy szeroko propagować. **Odkryte początki bytności ludzi na Górze Birów sięgają 30 tysięcy lat wstecz**, wtedy to łowcy reniferów i niedźwiedzi zakładali swoje łowieckie obozowiska w jaskiniach Góry Birów. Oprócz

rogowych i krzemiennych narzędzi pozostawili jedne z pierwszych wytworów sztuki dekoracyjnej w postaci poroży renifera zdobionych nakłuwanym ornamentem. W tym okresie panowały warunki zbliżone do dzisiejszej tundry. Mijały wieki, a ludzie przybywali w te okolice i odchodzili. Pomędzy 5000 a 4000 lat temu zdomowili się tutaj na dobre zakładając pierwszą osadę rolników i hodowców. Istniały również wtedy m.in. na szczycie Góry Birów warsztaty produkujące siekierki z krzemienia i groty strzał. Nawarstwienie szczytu Góry można porównać do wielu warstw tortu. W zasadzie wszystkie epoki historyczne wyróżniane na obszarze Polski pozostawiły tutaj jakiś swój ślad w postaci zabytków zagubionych, czy też pozostawionych przez naszych przodków. Prace archeologiczne prowadzone na terenie Góry Birów doprowadziły do odkrycia olbrzymiej ilości militariów w postaci grotów strzał, bełtów, toporów, fragmentów kolczug itd. Odkrycia te udowodniły, że na szczycie góry istniał historycznie starszy od Zamku Ogrodzienieckiego Gród Królewski, a u jego podnóża cmentarz kurhanowy. Gród został zniszczony w wyniku pożaru w I połowie XIV wieku. Funkcję obronną po tym wydarzeniu zaczął spełniać wzniesiony w 1370 r Zamek Ogrodzieniecki. Staraniem władz gminy przystąpiono do odtworzenia historycznego Grodu, który będzie drugim po Biskupinie obiektem o podobnym znaczeniu historycznym w skali kraju. Honorowy patronat nad rekonstrukcją objął Wojewoda Śląski oraz Radio Katowice.

Kolejna wzmianka datowana jest na rok 1346, kiedy to Ogrodzieniec był wsią służebną dla pobliskiego Zamku Ogrodzienieckiego. Historyczny ślad Ogrodzieńca można znaleźć również w księgach Jana Długosza z 1385r. Ogrodzieniec posiadał prawa miejskie, które utracił w 1870r. aby je ponownie odzyskać w 1973r. W XVIw. Ogrodzieniec nazywano Firlejowem od nazwiska ówczesnych właścicieli dóbr ogrodzienieckich

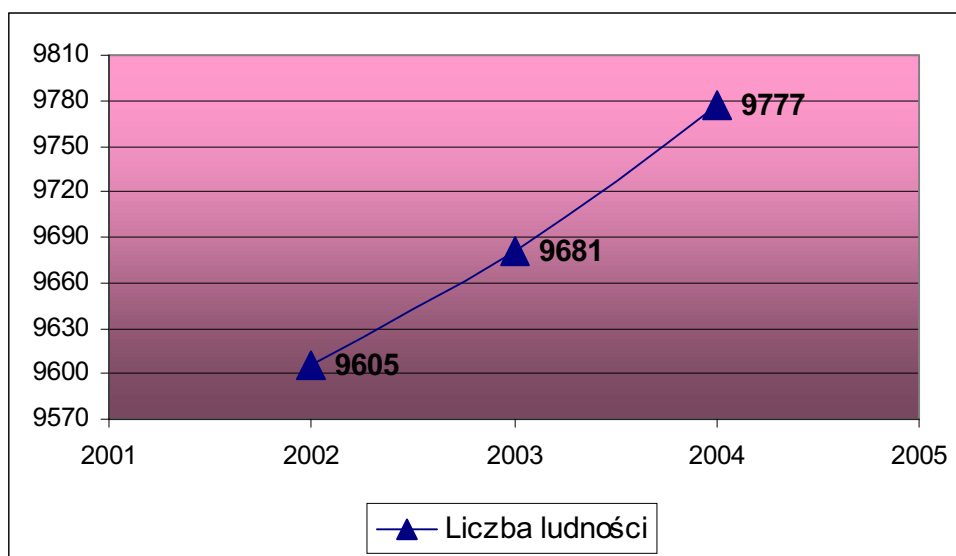
Rys. 5 Zamek Ogrodzieniecki w Podzamczu

W 1827r, Ogrodzieniec zamieszkiwało zaledwie 708 mieszkańców. W XIXw. miasto zaczęło się dynamicznie rozwijać, powstawały nowe zakłady: m.in. cegielnia, wapiennik, browar i cementownia.

2.3 Ludność

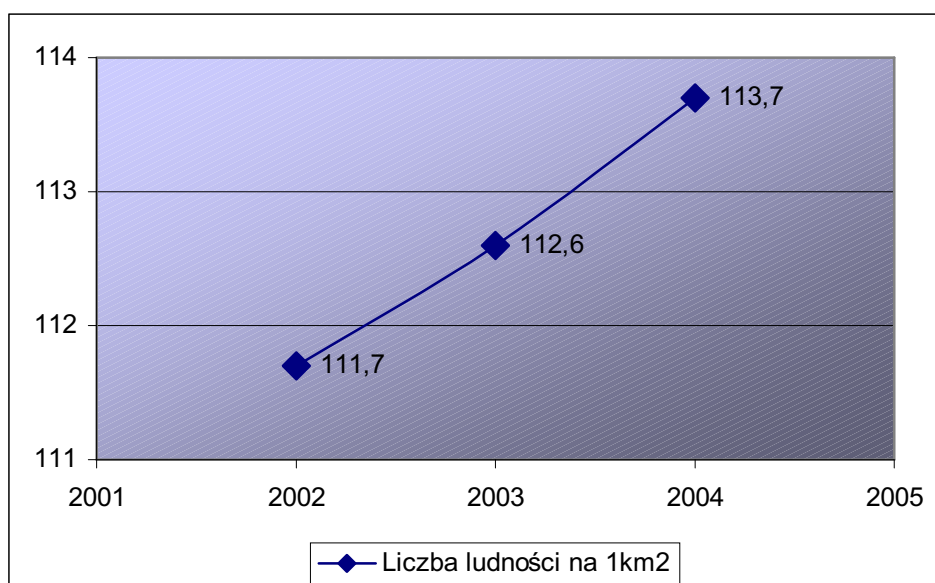
Z danych ewidencji ludności prowadzonej przez Urząd Miasta i Gminy wynika, iż teren Gminy Ogrodzieniec zamieszkuje 9.777 osób (stan na 31 grudnia 2004 roku). Liczba mieszkańców Gminy w ostatnich trzech latach systematycznie zwiększała się (wykres 1).

Wykres 1. Liczba ludności w Gminie Ogrodzieniec w latach 2002 – 2004

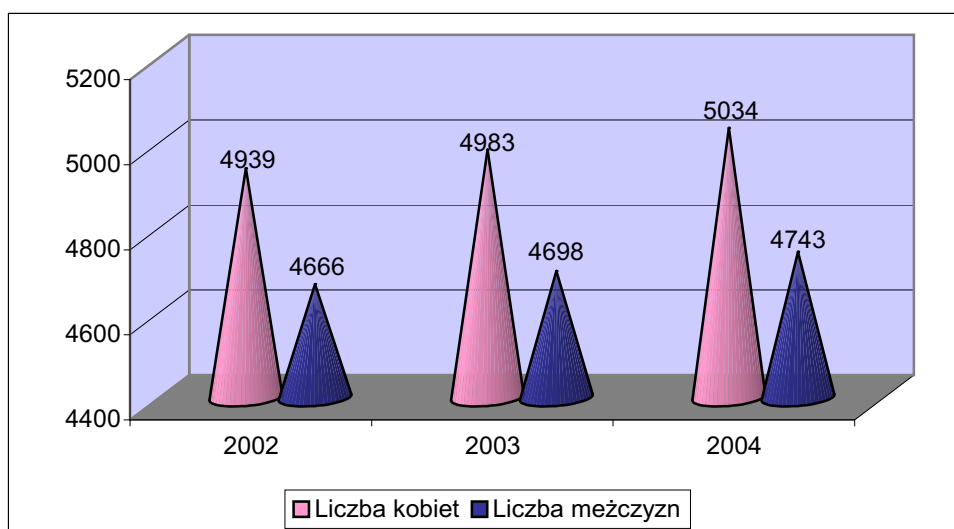
Powierzchnia Gminy Ogrodzieniec ogółem wynosi 86 km². W związku z tym, iż każdego roku przybywa mieszkańców, na każdy 1 km² przypada coraz większa liczba osób (wykres 2).

Wykres 2. Liczba ludności przypadająca na 1 km² w latach 2002 – 2004

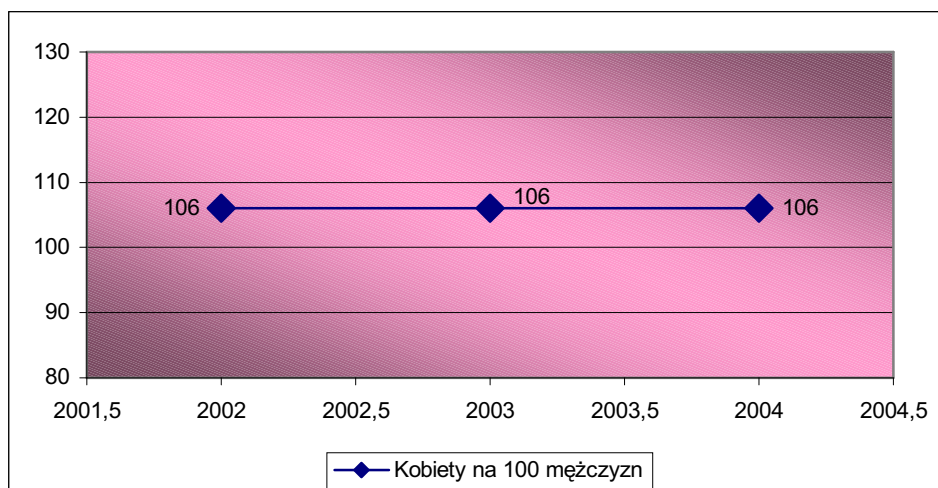
W trzech kolejnych latach liczba kobiet w niewielkim stopniu przewyższała liczbę mężczyzn (wykres 3).

Wykres 3. Liczba kobiet i mężczyzn w latach 2002 – 2004.

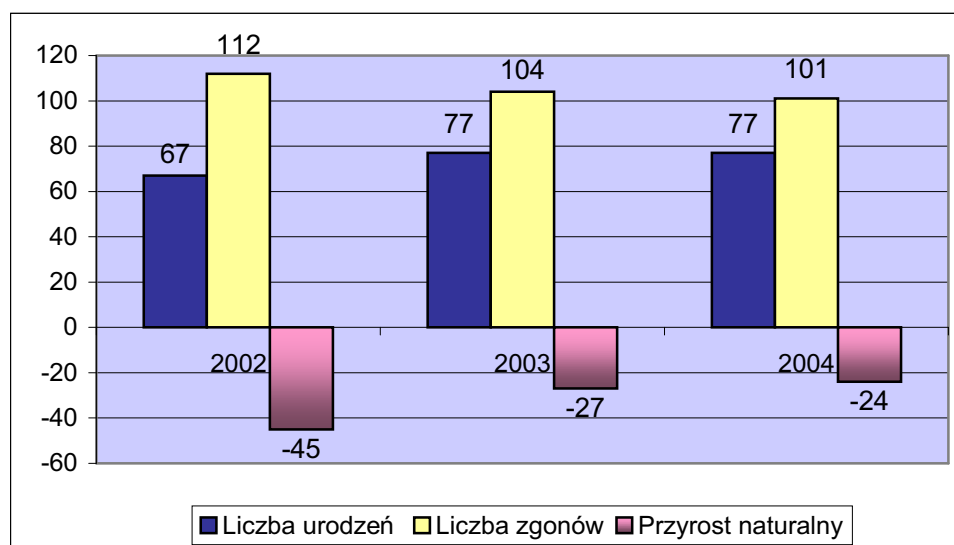
W 2002 roku liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn wynosiła 106. W kolejnych dwóch latach liczba ta kształtowała się tak samo (wykres 4). Wynika z tego, iż każdego roku równomiernie przybywał zarówno mężczyzn jak i kobiet.

Wykres 4. Liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn w latach 2002 – 2004

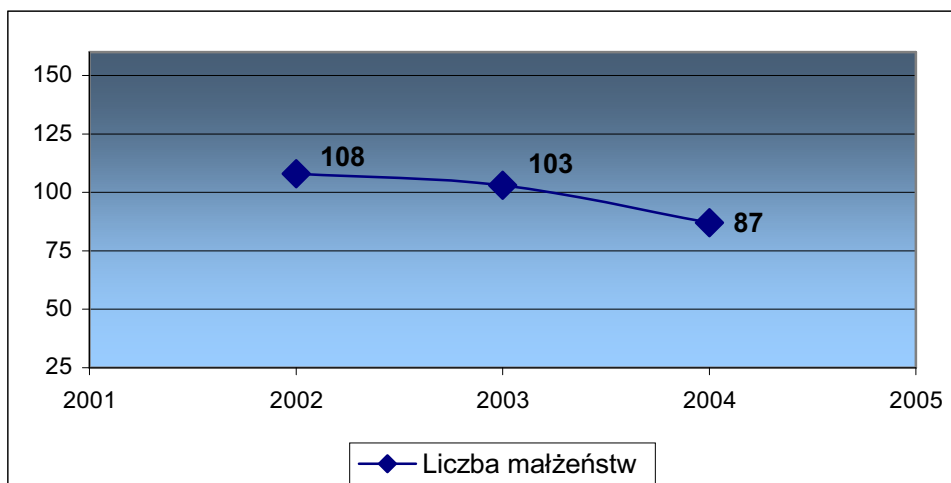
Przyrost naturalny w latach 2002 – 2004 kształtował się ujemnie. Spowodowane to było zbyt dużą liczbą zgonów, w stosunku do liczby urodzeń (wykres 5).

Wykres 5 Liczba urodzeń, zgonów i przyrost naturalny w latach 2002-2004

Obserwuje się coraz większy spadek liczby małżeństw. W 2002 roku zawarto 108 związków małżeńskich, natomiast w 2004 roku było ich 87 (wykres 6).

Wykres 6. Liczba małżeństw zawartych w latach 2002 – 2004

Saldo migracji od trzech lat utrzymuje się na poziomie dodatnim. Oznacza to, iż każdego roku więcej osób przybywa niż ubywa. Należy jednak zwrócić uwagę na to, że w 2002 roku saldo wynosiło 33, natomiast w 2003 zaledwie 2, a w 2004 podniosło się na 5. Podsumowując te trzy lata okazuje się, że saldo migracji kształtuje się bardzo nierównomiernie, chociaż wyraźnie widać, że następuje znaczne zmniejszenie.

Tabela 1. Demografia 2002 – 2004 - podsumowanie

Demografia / rok	2002	2003	2004
Ludność ogółem	9.605	9.681	9.777
Kobiety	4.939	4.983	5.034
Mężczyźni	4.666	4.698	4.743
Liczba ludności / 1km ²	111,70	112,60	113,70
Kobiety na 100 mężczyzn	106	106	106
Urodzenia	67	77	77
Zgony	112	104	101
Przyrost naturalny	-45	-27	-24
Liczba zameldowań	130	99	116
Liczba wymeldowań	97	97	111
Saldo migracji	33	2	5

2.4 Środowisko przyrodnicze

2.4.1. Klimat

Obszar Gminy Ogrodzieniec zaliczony został do Częstochowsko-Kieleckiej dzielnicy klimatycznej. Średnia temperatura powietrza wynosi 6-7° C. Do najcieplejszych miesięcy należy lipiec i sierpień. Zima trwa tutaj ok. 100 dni. Przeciętna suma opadów wynosi ok. 715 mm, z czego 61,1 % przypada na lato. Osobliwością tutejszego klimatu jest duży procent opadów w formie kurzawy, co jest związane z silnie rozwiniętą rzeźbą terenu, dużymi różnicami wzniesień oraz znaczną amplitudą temperatur. Przeważającymi wiatrami są wiatry zachodnie.

2.4.2 Charakterystyka zbiorowisk roślinnych gminy Ogrodzieniec

Obszar gminy wchodzi w skład prowincji Niżowo-Wyżynnej Środkowoeuropejskiej oraz krainy Wyżyny Krakowsko – Wieluńskiej. Wyjątkowo urozmaicona rzeźba terenu, duża różnorodność gleb i specyficzny mikroklimat zadecydowały o bogactwie i różnorodności szaty roślinnej. Podstawowym pierwotnym jej elementem jest roślinność leśna, której charakterystycznym składnikiem są buczyny: zespół buczyny górskiej-sudeckiej oraz buczyny niżowej. Pozostałe zbiorowiska leśne jakie występują na obszarze gminy to łągi: łągi olszowe, łągi jesionowo-olszowe. Generalnie jednak na całym obszarze przeważają bory sosnowe. Wśród wszystkich zbiorowisk leśnych jakie odnotowano na obszarze gminy największą powierzchnię zajmują świeże bory sosnowe *Leucobryo-Pinetum*. Ich płaty porastają ubogie siedliska z przewagą gleb bielcowych, o odczynie kwaśnym. Struktura tego zbiorowiska jest zazwyczaj 3 lub 4 warstwowa. Drzewostan buduje sosna zwyczajna (największy udział) z domieszką brzozy brodawkowatej. Warstwę podszytu stanowią gatunki wchodzące w skład drzewostanu oraz świerk pospolity, buk, grab, topola osika. Podszyt stanowią: dereń świdra, kruszyna pospolita, jałowiec pospolity i czeremcha amerykańska. Runo tworzą: borówka czarna i brusznica, śmiełek pogięty, kostrzewa owcza, poziomka pospolita oraz różne gatunki mszaków. Najlepiej wykształcone fitocenozy *Leucobryo-Pinetum* spotykamy m.in. na południe od Ogrodzieńca. Tam, też na dnie lasu spotyka się licznie gatunki charakterystyczne ze związku *Dicrano-Pinion* tj. gruszyczki: mniejsza, zielonawa, jednostronna, jednokwiatowa, pomocnik baldaszkowaty, korzeniówka pospolita.

Rosną tu też, niektóre storczyki – kruszczyk szerokolistny i rdzawoczerwony. Tam gdzie w runie udział wrzосу jest stosunkowo duży wymienione powyżej gatunki nie występują. Z kolei masowe występowanie orlicy pospolitej wskazuje na wyższy potencjał siedliskowy gleb. Pod względem zajmowanej powierzchni na drugim miejscu plasują się lasy bukowe z podzwiazków: *Eu-Fagenion*, *Cephalanthero-Fagenion* i *Luzulo-Fagenion*. Wśród lasów bukowych najczęściej spotykanymi na omawianym terenie są płaty kwaśnej buczyny niżowej *Luzulo pilosae-Fagetum*. Tworzą one swoistą mozaikę z żyzną buczyną sudecką *Dentario enneaphyllidis-Fagetum* i ciepłolubną buczyną storczykową *Carici-Fagetum*, zwłaszcza w okolicach ostańców wapiennych. Niektóre płaty buczyn, dzięki obecności takich gatunków, jak konwalia majowa, turzyca palczasta, przytulia wiosenna, tworzą łagodne przejście do termofilnej buczyny storczykowej. Typowe jej płaty spotyka się w szczytowych partiach wzniesień na stokach o ekspozycji południowej. Są to siedliska suche i ciepłe, gdzie tworzą się gleby rędzinowe. Na takich siedliskach rozwijają się bardzo dobrze gatunki ciepłolubne i kalcyfile. Dużą rolę odgrywają w tym zespole storczyki, stąd też charakterystyczną buczynę określa się często jako storczykową. Występują tu m.in. buławniki, kruszczyki, listera jajowata, gnieźnik leśny. Ponadto dość często spotykamy tutaj takie gatunki jak: kopytnik pospolity, przylaszcza pospolita., czyściec storzyszek, dzwonek brzoskwiniolistny oraz groszek czerniejący. Z kolei w żyznej buczynie sudeckiej dominują geofity, głównie żywiec dziewięciolistny i cebulkowy, licznie rosną również bluszcz pospolity, szczyr trwały, zdrojówka rutewkowata, zawilec gajowy i żółty. Lasy grądowe *Tilio-Carpinetum* zajmują siedliska żyzne i średniożyzne. Na omawianym obszarze występują w śladowych ilościach. Obok grabu niewielką domieszkę stanowi również buk. W warstwie krzewów obok grabu spotykamy niekiedy derenia świdwa, w runie przeważają gatunki stanowisk ciepłych. W dolinie Czarnej Przemszy oraz jej dopływów, a także wzdłuż Centurii wykształcają się płaty higrofilnych lasów liściastych. Są to głównie łęgi jesionowo-olszowe *Circaeo-Alnetum* oraz oles porzeczkowy *Ribo-nigri-Alnetum*.

Na terenie Gminy Ogrodzieniec oprócz wyszczególnionych powyżej zbiorowisk leśnych możemy również spotkać zarośla tarninowo-głogowe *Pruno-Crataeggetum*. Jest to najszerszej rozpowszechniony zespół roślinności krzewiastej na omawianym obszarze. Zbiorowiska te powierzchniowo nie tworzą większych płatów, lecz są często usytuowane na skraju lasów, na miedzach śródpolnych, rzadziej pośród łąk kośnych, niekiedy towarzyszą murawom nawapiennym. Podstawowy skład tych zarośli to: śliwa tarnina, głóg jednoszyjkowy, róża polna. W runie przeważają rośliny siedlisk ciepłolubnych. Pozostałe elementy roślinności to zbiorowiska nieleśne. W tej grupie zespołów znajdują się zarówno syntaksony reprezentujące roślinność naturalną, półnaturalną oraz synantropijną. Pierwszą podgrupę stanowią zespoły roślinności wodnej, szuwarowej, torfowiskowej, łąkowej i murawowej. Na szczególne podkreślenie zasługuje tu zespół *Cochlearietum polonica*. Zespół ten należy do syntaksonów endemicznych. Wprawdzie warzucha polska została wprowadzona sztucznie w źródliskowy odcinek Centurii, to jednak zaaklimatyzowała się do tego stopnia, że w chwili obecnej tworzy własne ugrupowania. Na szczególną uwagę zasługuje roślinność kserotermiczna, występująca na południowych zboczach wzgórz jurajskich. Na nie pokrytych lasem wzgórzach wapiennych i ostańcach rozwinęły się wapienio i ciepłolubne murawy naskalne i kserotermiczne. Występuje tutaj szereg gatunków rzadkich w polskiej florze np. dąbrówka owłosiona, marzanka pagórkowa, ożanka pierzastosieczna. Odlesione stoki wielu wzgórz porastają również murawy m.in. z kłosownicą pierzastą. Zagrożeniem dla tych muraw jest zalesianie wzgórz oraz spontaniczna sukcesja po zaprzestaniu wypasu. Ponadto na wydmach i piaskach w dolinach występują murawy piaskowe.

Zespoły szuwarowe z klasy *Phragmitetea* reprezentowane są przez kilka syntaksonów. Najszerszej rozpowszechnionym z nich są szuwały – trzciny i mozgowe, stanowiący dobrą ostoję dla ptactwa błotnego. Fitocenozy z dominacją trzciny pospolitej notowane na

opisywanym terenie znajdują się zarówno na siedliskach mokrych jak i nieco przesuszonych. Ze związku *Sparganio-Glycerion fluitantis* reprezentowany jest tylko jeden zespół – *Cardamino-Beruletum*, szeroko rozpowszechniony w wodach potoku Centurii. Ponadto występują tutaj dobrze wykształcone płyty z czermienią błotną *Calla palustris* w rozlewiskach bezimiennego potoku, będące dopływem Czarnej Przemszy.

Niskoturzycowe, bogate w mszaki, torfowiska rozwijają się m.in. w Józefowie. Kryją one w swym wnętrzu wiele rzadkich i prawnie chronionych gatunków, np. centuria pospolita, kruszczyk błotny, bobrek trójlistkowy, dziewięciornik błotny, mlecz błotny. Występujące na tym obszarze łąki reprezentują 3 rzędy: *Molinietalia*, *Arrhenatheretalia* i *Trifolio-Plantaginetalia maioris*. W obrębie pierwszego rzędu grupują się łąki wilgotne. Są one rzadko koszone stąd dziczeją i zarastają lasem. Łąki ze związku *Molinion*, mimo że są też wilgotne mają duże znaczenie gospodarcze. Są koszone dwa lub trzy razy w roku. Są tutaj obecne w runi łąkowej takie szlachetne trawy jak: *Alopecurus pratensis*, *Holcus lanatus*, *Phleum pratense*. Nie brak również przedstawicieli z rodziny *Papilionacea*. Obficie występuje tu też *Molinia coerulea* oraz wiele przedstawicieli jaskrowatych, w tym m.in. pełnik europejski. Zbiorowiska łąkowe zgrupowane w rzędzie *Trifolio-Plantaginetalia maioris*, stanowią typowe pastwiska bądź spodzichy tj. zbiorowiska dywanowe, rozwijające się w miejscach silnego deptania runi łąkowej. Użytki zielone z udziałem życicy trwałej i grzebienicy pospolitej *Lolium-Cynosuretum*, spotyka się na różnych podłożach od wilgotnych po świeże. Deptanie, zgryzanie czy łamanie roślin runi łąkowej powoduje eliminowanie z niej bardziej szlachetnych składników łąkowych – typowych dla łąk kośnych. Zespół życicy i babki trwałej *Lolium Plantaginetum* należy do najpospolitszych syntaksonów na omawianym obszarze.

W grupie zbiorowisk porębowych i okrajkowych z klasy *Epilobietea* najpospolitszym jest syntakson – *Calamagostietum epigei* oraz z klasy *Artemisietea* – nitrofilne ugrupowania, tworzące najczęściej okrajki dla lasów lub łąk, mające z reguły ekotonowy charakter. Są to: *Urtico-Aegopodietum*, *Eupatorietum cannabini* i zbiorowisko z *Solidago serrotina*. W uprawach polowych dominują dwa zespoły *Vicetum tetraspermae* i *Lamio-Veronicetum politae*.

2.4.3 Fauna Gminy Ogrodzieniec

Różnorodny i interesujący jest świat zwierzęcy Gminy Ogrodzieniec. Jak do tej pory nie jest on dokładnie poznany szczególnie jeśli chodzi o bezkręgowce. Na uwagę zasługują m.in. motyle, które są związane z roślinnością kserotermiczną. Są to m.in: paź królowej, wszystkie rusałki: kratnik, ceik, pokrzywnik, osetnik, admirał, pawik, zawisaki, kraśnik sześciopłamek. Poza tym licznie występują tutaj inne owady (błonkówki, muchówki, pajęczaki, pluskwiaki, chrząszcze i inne).

Stosunkowo najlepiej rozpoznaną gromadą kręgowców są ptaki. Jest to najliczniejsza gromada kręgowców w faunie Polski. Ptaki są ważnym indykatorem zmian zachodzącym w środowisku przyrodniczym. Z gatunków typowych dla obszaru Jury, a więc również obszaru Gminy Ogrodzieniec na uwagę zasługują gatunki, dla których naturalnymi miejscami lęgowymi są półki i wykroty skalne. Spotykamy tutaj białorzytkę, kopciuszkę, pustułę, kawkę, jerzyka (ostańce skalne, ruiny zamków). Obecnie większość tych ptaków zasiedla siedziby ludzkie. Niemniej interesujące są gatunki związane z terenami otwartymi, suchymi i jałowymi. Obszary te zasiedlają m.in. pokrzewka jarzębata, skowronek polny, srokosz. Częstym ptakiem lęgowym jest także dudek, który zamieszkuje tereny otwarte. Poza tym m.in. na obszarach rolniczych możemy spotkać kuropatkę, przepiórkę, świergotka łąkowego, pliszkę żółtą i siwą. Z ptaków leśnych na uwagę zasługują dzięcioły: duży, średni, mały, czarny, zielonosiwy, zielony oraz krętogłów). Dość licznie reprezentowane są gołębie. Częsty

Teren gminy położony jest w obrębie wieluńsko – krakowskiego regionu hydrogeologicznego, podregionu krakowsko – częstochowskiego z równorzędnymi poziomami wodonośnymi w utworach jury górnej i triasu środkowego. Południowe obrzeża gminy znajdują się w zasięgu aktualnego i perspektywicznego leja depresyjnego spowodowanego odwodnieniem kopalń rud cynku i ołowiu. Ze względu na strukturę geologiczną jakość wód podziemnych zaliczana jest do grupy o wysokim stopniu zagrożenia. Leży ona prawie w całości (85% powierzchni) na Głównym Zbiorniku Wód Podziemnych (**GZWP**) Nr 326 Częstochowa (**Wschód**). Jest to młodszy i bardziej rozległy z dwóch zbiorników jurajskich należących do struktury geologicznej zwanej Monokliną. Jest to zbiornik o małej odporności naturalnej na zanieczyszczenia (tj. posiada słabe zabezpieczenie przed infiltracją z powierzchni ziemi).

2.4.5 Surowce mineralne

Na terenie Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej występują zróżnicowane złoża surowców mineralnych.

- **rudy cynku i ołowiu (sfaleryt i galena)** w rejonie Olkusza, Sławkowa i Bolesławia (kopalnie "Olkusz" i "Pomorzany" i huta cynku Zakłady Górniczo-Hutnicze "Bolesław" w Bukowni), Chrzanowa (Zakłady Górniczo-Hutnicze "Chrzanów"), Jaworzna (kopalnia "Andrzej obecnie wchodząca w skład Zakładów Górniczo-Hutniczych "Chrzanów"), Ostreżnicy i Nowej Góry (w okolicy tych dwóch miejscowości napotkać można ślady po dawnych kopalniach .Kilkanaście lat temu potwierdzono umiejscowienie znacznych złóż rudy cynku i ołowiu w okolicach Zawiercia.
- **rudy żelaza (syderyty i limonity)** na obszarze rudonośnym o powierzchni około 850 km² ciągnącym się od Zawiercia po Wieluń. Obecnie nie działają tu już żadne kopalnie tej rudy, chociaż dawniej było ich bardzo dużo (obecnie ślad po nich stanowią liczne hałdy skał płonnych m.in. w Rudnikach koło Zawiercia (po Kopalni Rudy "Rudniki"), Osinach, Dźbowie, Gnaszynie i Wręcycy Wielkiej koło Częstochowy, Kamienicy Polskiej, Poczesnej, Nowej Wsi, Hucie Starej, Wrzosowej - pokłady rudy są niemal całkowicie wyczerpane.
- **wapień jurajskie** - Działoszyn i Rudniki, Zabierzów, Czatkowice (czynny kamieniołom wapienia węglowego, jeden z największych w Polsce), Niegowonice (nieczynny kamieniołom zaopatrujący niegdyś cementownię "Wysoka"), Ogrodzieniec (nieczynny od niedawna /około 1-2 lat/ zaopatrywał cementownię "Wiek"). Niewielkie kamieniołomy można znaleźć niemal na całym obszarze Jury m.in. w Bydlinie, Olsztynie, Potoku Złotym.
- **"marmury"** - w rzeczywistości wapień zwane potocznie "czarnymi marmurami", występujące jedynie w okolicy wsi Dębnik i Paczółtowiec. Ze względu na swoje piękno po oszlifowaniu wydobycie w Dębniku.
- **porfiry permskie** - Miękinia (obecnie istnieją tu duże nieczynne kamieniołomy), Sanka (w dolinie Wrzosy znajduje się nieczynny już kamieniołom Orlej), Zalas (w okolicy liczne kamieniołomy różnobarwnego porfiru), Ostra Góra koło Myślachowic
- **melafiry** – kamieniołomy okolic Alwerni, Regulic, Rudna i Poręby (koło Alwerni).
- **diabazy** - w Niedźwiedziej Górze koło Tenczynka (skała wulkaniczna wykorzystywana do budowy dróg i nasypów kolejowych).
- **węgiel kamienny** z okolic Tenczynka Chrzanowa, Trzebini (zwłaszcza Sierszy, Kopalnia węgla "Artur" i Kopalnia Węgla "Zbyszek" w Krzu połączono w kopalnie węgla kamiennego "Siersza" w Sierszy), Libiąża (kopalnia "Janina") i Jaworzna (KWK "Jan Kanty" S.A., Zakład górniczo-energetyczny Sobieski Jaworzno III Sp. z o.o., kopalnia

"Kościeszko-Nowa", Kopalnia "Jaworzno" powstała z połączenia pobliskich kopalń węgla kamiennego) oraz Zagłębia Dąbrowskiego, Sosnowiec /kopalnia "Mortimer-Porąbka" w Sosnowcu-Zagórzu, KWK "Kazimierz Juliusz"/, Będzin i Mysłowice /KWK Mysłowice i KWK Wesoła, obydwie kopalnie należą do Katowickiego Holdingu Węglowego S.A./)

- **dolomity**, których największe kamieniołomy znajdują się w Siewierzu (Górnice Zakłady Dolomitowe S.A.), Dąbrowie Górniczej-Ząbkowicach (Dolomit S.A.), Chrzanowie, Kluczach (Stare Gliny koło Kluczy), Bukownie (Boloil S.A.), Jaworznie
- **piasek**,
- **węgiel brunatny** –w Myszkowie, Siedlcu, Kamienicy Polskiej (od Zawiercia po Wieluń
- **trawertyn** - jest to bardzo rzadko występująca skała osadowa w Polsce (zwięzła odmiana martwicy wapiennej). Na skałę przemysłową wydobyć jej rozpoczęło się dopiero w 1999 roku w jedynym w Polsce miejscu - Działoszynie-Reciszynie (inne znane złoża występują dopiero we Włoszech i Turcji). Oprócz tego trawertyn występuje również w okolicy Krakowa (dolinki podkrakowskie z holocenu i w Karniowicach z karbonu). Wykorzystywany jest jako kamień budowlany i kruszywo drogowe oraz do produkcji m.in. kredy, odsiarczania spalin. Jest on również ekskluzywnym materiałem do wykańczania wnętrz - płytki podłogowe i ścienne, parapety i schody.
- **rudy wolframu** – wiercenia potwierdziły występowanie w okolicy Myszkowa okazałych złóż tej rudy.
- **gliny** - pochodzące z czwartorzędu są stosunkowo niewielkimi złożami pozwalającymi na założenie lokalnych cegielni m.in. w Siewierzu, Ogrodzieńcu (dwie), Zawierciu-Blanowicach (dwie), Łazach, Sosnowcu, Rudnikach, Jaworznie, Grojcu.

2.5. Turystyka

2.5.1 Walory przyrodniczo – rekreacyjne

Gminę charakteryzuje niezwykle w skali Polski, piękny jurajski krajobraz, który tworzy bajkowy świat ostańców, malowniczych, białych form skalnych górujących nad zielenią bogatych w runo leśne lasów.

Gmina Ogrodzieniec to skarbnica cennych zabytków historii, z których najważniejszym są ruiny XIVw. Zamku Ogrodzienieckiego w Podzamczu. Gmina Ogrodzieniec posiada liczne tereny do wypoczynku i rekreacji na łonie natury: do uprawiania wspinaczki skałkowej, wędkowania i myślistwa, ale także uprawiania jazdy konnej, narciarstwa biegowego, wyczynowej i rekreacyjnej jazdy rowerowej. Tutaj również znajdują się jedno z najczystszych źródeł wód w Polsce – źródła rzeki Centuria, w okolicach, której zobaczyć można najliczniejsze w Europie stanowisko endemiczne – warzuchy polskiej. Na terenie gminy znajduje się najwyższe wzniesienie Jury – Góra Janowskiego (504 m.n.p.m.). Do najbardziej atrakcyjnych kierunków wycieczek w okolicach miasta należą:

- szlak Warowni Ogrodzienieckich,
- ścieżka przyrodniczo – dydaktyczna, która biegnie od Markowizny przez strumień Czarnej Przemszy, stanowiska ichtiologiczne, strefy roślinności wodnej, ruiny carskiej fabryki prochu, „Krepe”, wywierzyisko krasowe Bełkotek, Lachowiznę, Podzamcze (Górę Birów, Zamek).

Na terenie Gminy Ogrodzieniec krzyżują się najważniejsze szlaki turystyczne Jury:

- czerwony „**Orlich Gniazd**” z Krakowa do Częstochowy,

- niebieski „**Warowni Jurajskich**” z Rudawy do Mstowa,
- żółty „**Zamonitu z Poraja do Ząbkowic**”
- zielony **Tysiąclecia**” z Bytomia do Skarżyc,
- czarny „**Partyzantów Ziemi Olkuskiej**” z **Wiesiółki do Udorza**

Gmina Ogrodzieniec z uwagi na swoje niewątpliwe walory krajobrazowe jest rajem dla miłośników rowerowych wycieczek po Jurze. Wśród wytyczonych szlaków rowerowych wymienić należy:

1. Szlak rowerowy „Orlich Gniazd” z Krakowa do Częstochowy
2. Ścieżkę pieszo-rowerową na trasie Zawiercie-Wydra Zielona – Ruiny Zamku Ogrodzienieckiego w Podzamczu .
3. Nieznakowany szlak utwardzony: Podzamcze – Stare Kiełkowice /6km/ - Giebło /9km/- Pilica /13km/ - Złożeniec /18km/ - Ryczów /23km/- Kolonia Ryczów-Podzamcze /28km/
4. Nieutwardzone trasy na rowery górskie (nieznakowane):
 - Ogrodzieniec - Stare Kiełkowice /8km/ - Siamoszyce /11km/ - Mokrus /13km/ - Giebło /15km/ – Morusy /18km/ - Wola Kocikowa /19 km/ - Kolonia Ryczów /22km/- Lachowizna /25km/- Ogrodzieniec /28 km/.
 - Ogrodzieniec -Krepa /3km/ - Rodaki /7 km/ - Świniuszka- Żelazko /11km/ - Śrubarnia /12km/ - Piaskownia - Ogrodzieniec /17km/.
5. Trasę o długości ok. 43 km: Ogrodzieniec-Podzamcze-Karlin-Giebło-Pilica-Kocikowa-Ryczów-Żelazko-Podzamcze-Ogrodzieniec.
6. Trasę o długości ok. 41 km: Rokitno Szlacheckie-Niegowonice-Hutki Kanki-Żelazko-Ogrodzieniec-Rokitno Szlacheckie
7. Trasę o długości 42 km: Klucze-Gołczowice-Kwaśniów-Krzywopłaty-Bydlin-Złożeniec-Ryczów-Żelazko-Ryczówek-Klucze

2.5.2 Atrakcje turystyczne

Ruiny zamku w Gminie Ogrodzieniec

Ruiny XIV wiecznego Zamku Ogrodzienieckiego w Podzamczu są najlepiej zachowaną i największą tego typu budowlą w Polsce. Zamek zbudowany został za panowania Kazimierza Wielkiego. Stanowi on jeden z najpiękniejszych punktów szlaku Orlich Gniazd i Warowni Jurajskich, nie bez przyczyny nosi miano "małego Wawelu". Warownia ogrodzieniecka znajduje się na najwyższym wzniesieniu Jury (Góra Janowskiego – 504m.n.p.m). Na zamku tym rycerze zaprawiali się w swym rzemiośle, tutaj odbywały się turnieje, których tradycja kultywowana jest do dnia dzisiejszego. Zamek miał wielu właścicieli, wśród nich m.in. ród Włodków, Salomonowiczów, Rzeszowskich, Granowskich, Bonerów, Firlejów, Warszyckich, Męcińskich, Jaklińskich, Mieroszerwskich, Kozłowskich i Wołczyńskich.

Gród Królewski na Górze Birów w Podzamczu

Góra Birów usytuowana jest na północ od ruin Zamku Ogrodzienieckiego. Stanowi ona pomost pomiędzy Pasmem Skał Smoleńsko – Niegowonickich, a Skałami Podlesickimi. Należy ona także do jednych z najwyższych ostańców w tym obszarze (460 m. n.p.m.).

Prowadzone na jej terenie prace archeologiczne doprowadziły do odkrycia olbrzymiej ilości militariów w postaci grotów strzał, bełtów, toporów, fragmentów kolczug itd. Odkrycia

te udowodniły, że na szczycie góry istniał historycznie starszy od Zamku Ogrodzienieckiego Gród Królewski, a u jego podnóża cmentarz kurhanowy. Gród został zniszczony w wyniku pożaru w I połowie XIV wieku. Funkcję obronną po tym wydarzeniu zaczął spełniać wzniesiony w 1370 r. Zamek Ogrodzieniecki. Staraniem władz gminy przystąpiono do odtworzenia historycznego Grodu, który będzie drugim po Biskupinie obiektem o podobnym znaczeniu historycznym w skali kraju.

Najprawdopodobniej po raz pierwszy Górę Birów odnotowano już na XV wiecznych mapach. Pojawiła się ona w roku 1467 pod nazwą AVBIRTURCIVS MONS, który określał całe pasmo Jury. Góra Birów i Zamek Ogrodzieniecki tworzą w skali kraju niepowtarzalny zespół, którego walory należy szeroko propagować. Odkryte początki bytności ludzi na Górze Birów sięgają 30 tysięcy lat wstecz, wtedy to łowcy reniferów i niedźwiedzi zakładali swoje łowieckie obozowiska w jaskiniach Góry Birów. Oprócz rogowych i krzemiennych narzędzi pozostawili jedno z pierwszych wytworów sztuki dekoracyjnej w postaci poroży renifera zdobionych nakłuwanym ornamentem. W tym okresie panowały warunki zbliżone do dzisiejszej tundry. Mijały wieki, a ludzie przybywali w te okolice i odchodzili. Pomiędzy 5000 a 4000 lat temu zadomowili się tutaj na dobre zakładając osadę rolników i hodowców. Istniały również wtedy m.in. na szczycie Góry Birów warsztaty produkujące siekierki z krzemienia i groty strzał. Nawarstwienie szczytu Góry można porównać do wielu warstw tortu.

XVIII wieczny Kościół w Ogrodzieńcu

Przy skrzyżowaniu głównych ulic, w centrum Ogrodzieńca znajduje się piękny barokowy kościół wybudowany w 1787 roku przez Tomasza Jaklińskiego, a konsekrowany w 1883 roku. Przed kościołem stoi figurka Matki Bożej z 1806 roku. Pierwotny kościół parafialny w Ogrodzieńcu był kościołem drewnianym, który uległ zniszczeniu na początku wieku XVII. Na jego miejscu zbudowano nowy kościół pod wezwaniem św. Wawrzyńca Męczennika. Kościół ten został konsekrowany przez biskupa sufragana krakowskiego Mikołaja Oborowskiego w dniu 3 maja 1633 roku. Kościół zbudowany z drzewa i osadzony na kamiennej podmurówce uległ zniszczeniu w stosunkowo krótkim czasie na skutek działania szkodników i wilgoci, czego dowodem są informacje znajdujące się w dokumentach wizytacji kanonicznych pochodzących z końca wieku XVII i początków wieku XVIII. Postępujący proces niszczenia kościoła skłonił księdza proboszcza Andrzeja Antoniego Bukiertha do rozpoczęcia budowy nowego kościoła parafialnego na początku lat trzydziestych wieku XVIII, ale jego przedwczesna śmierć przerwała rozpoczętą budowę ma wiele lat. Jeden z jego następców ksiądz proboszcz Kazimierz Sikorski zbudował w roku 1782 małą drewnianą kaplicę na cmentarzu kościelnym, gdyż dawny kościół drewniany nie nadawał się już do użytku.

Mury nowego kościoła wyciągnięte do wysokości około pięciu metrów stały nieukończone do roku 1783, w którym Jan Józef Jakliński sędzia grodzki nabył dobra ogrodzienieckie i jako fundator świątyni parafialnej przystąpił do dalszej budowy kościoła, którą ukończył w roku 1787. Kościół parafialny w Ogrodzieńcu zbudowany pod wezwaniem Przemienienia Pańskiego został konsekrowany przez biskupa kieleckiego Tomasza Kulińskiego w dniu 11 września 1883 roku. Kościół w Ogrodzieńcu jest budowlą stojącą na pograniczu późnego baroku i klasycyzmu. Wystrój wnętrza kościoła stanowi mieszaninę elementów baroku, rokoka i klasycyzmu, ale umiejętne połączenie tych różnych elementów tworzy piękną całość sakralnego wnętrza. Oddzielnym zagadnieniem jest problem czasu powstania pochodzenia obrazu Matki Boskiej z Dzieciątkiem umieszczonego w nstawie bocznego ołtarza. Kompozycja obrazu nawiązuje do znanego obrazu Matki Bożej z Dzieciątkiem zwanego Dei Salus Populi Romani znajdującego się w bazylice Santa Maggiore w Rzymie. Z tym obrazem wiązano zwycięstwo wojsk chrześcijańskich w bitwie

pod Lepanto i odtąd wizerunek ten stał się ogromnie popularny i aktualny ze względu na stale rosnące w wieku XVII zagrożenie tureckie. W malowidle Dolabelli znajdującym się w zbiorach wawelskich i przedstawiającym tę bitwę umieszczony został także ten motyw. Obraz Matki Boskiej Śnieżnej – bo taką nazwę nosi – przywieziona została do Polski w początkach XVIw.

Gotycki kościół w Gieble

Jest jednym z najstarszych zabytków w okolicy. Na podstawie dokumentów znajdujących się w kancelarii parafialnej nie da się określić ścisłej daty powstania kościoła. Według zapisów z 1791 roku pierwotnie ufundowany został przez Arian. Rok wybudowania kościoła przypada na drugą połowę XII wieku.

Bardzo prawdopodobne, że giebelska świątynia jest budową romańską. Ciosana z kamienia, posiada charakterystyczne dla tego stylu niewielkie okienko (budowle romańskie zarówno świeckie jak i sakralne miały charakter obronny), jest tu empora (kryta galeria nad nawą boczną ponad wejściem). Nad całością góruje wysoka wieża dawniej pełniąca również funkcję obserwacyjną. W ciągu wieków kościół wielokrotnie remontowano i rozbudowywano. Stara romańska część to jedynie prezbiterium i fragment nawy. W 1912 roku dobudowano zakrystię (z cegły), dach pokryto czerwoną krakowską dachówką (mocno ucierpiał w pierwszych miesiącach wojny). W 1934 roku odrestaurowano wnętrze kościoła. Na suficie zobaczyć można obraz Chrystusa Króla, obok ołtarza głównego stoją figury św. Rafała Archanioła i św. Jakuba (patrona parafii). Ołtarze boczne (podobnie jak centralny wsparte są na kolumnach i pilastrach) zdobią obrazy Matki Boskiej Łaskawej, zwanej Śnieżną (obok figury św. Joachima i św. Anny) po lewej, a po prawej obraz św. Antoniego i postacie św. Jana Chrzciciela i św. Barbary. Na terenie przykościelnym znajdują się trzy groby, za murem duży obsadzony drzewami cmentarz. Kościół w Gieble to zabytek najwyższej klasy, 800 lat tradycji.

Sanktuarium Matki Bożej Skałkowej

Przy ul. Wojska Polskiego przy sklanym ostańcu wybudowano nową kaplicę poświęconą czci Matki Boskiej Skałkowej. Wewnątrz zobaczyć można historyczny obraz, który umieszczono na pamiątkę cudownego objawienia, a na szczycie skały piękną figurę Matki Boskiej. Koronacji obrazu z 1862r. i ogłoszenia Sanktuarium dokonał 20 maja 2002r. Ks. Bp Adam Śmigielski.

Kapliczka w Ogrodzieńcu

Kapliczka ta znajduje się przy ulicy Olkuskiej. Została zbudowana przez mieszkańców w 1920 roku, jako akt dziękczynienia Bogu.

Zabytkowa Kapliczka w Podzamczu

Przy Placu Jurajskim zobaczyć można zabytkową kapliczkę zbudowaną z kamienia zamkowego. W jej wnętrzu znajdują się figury pochodzące z kaplicy zamkowej oraz szwedzka kula, która jak głosi legenda wpadła do kaplicy zamkowej nie wyrządzając w niej żadnej szkody.

Ruiny Strażnicy w Ryczowie

Na szczycie potężnego 16 metrowego ostańca w XIV wieku wzniesiono wieżę strażniczą. Do dzisiaj na potężnej skale zachowały się niewielkie ślady murowanej z kamienia budowli o podstawie 10 x 14 m. Nad fosami znajdowały się zapory, prawdopodobnie w postaci wału drewniano – ziemnego. Fosę przegradza skała, która mogła być podstawą prostokątnej baszty. Od strony wschodniej i południowej naturalną obronę stanowił stromy

stok z wysokimi wychodniami skalnymi. Od strony zachodniej u podnóża skały znajdował się dziedziniec gospodarczy, prze który wiodło wejście na teren fortyfikacji. Brama wejściowa mieściła się prawdopodobnie w wale drewniano – ziemnym. Majdan gospodarczy mógł znajdować się na terenie przylegającym do fortyfikacji od strony południowo – zachodniej. Część wieży od strony północno – wschodniej runęła razem ze skałą w okresie międzywojennym. W latach 60 – tych XXw. obiekt został zabezpieczony konserwatorsko.

Ruiny „Prochowni”

W centrum sosnowego lasu (jadąc od strony Dąbrowy Górniczej) zobaczyć można ruiny carskiej fabryki amunicji i prochu zbudowanej na początku XX wieku. Fabryka była czynna do chwili wkroczenia wojsk austriackich. Podczas I wojny światowej Austriacy wysadzili ją w powietrze. Fragmenty poszczególnych budowli można zobaczyć do dnia dzisiejszego.

Dworek Szlachecki w Gieble.

W centrum Giebla, w kompleksie parkowym zobaczyć można uroczy dworek szlachecki pochodzący z przełomu XIX i XXw.

Centuria

Jest to duże wylewisko źródeł rzeki Centuria, której wody zaliczane są do najczystszych w Polsce. Można tu zobaczyć również najliczniejsze w Europie endemiczne stanowisko warzuchy polskiej (*Cochlearia polonica*). Centuria jest idealnym miejscem dla turystów poszukujących ciszy i spokoju na łonie natury.

Ośrodek Krępa

Oferuje wypoczynek na łonie natury. Na terenie ośrodka znajduje się brodzik dla dzieci, plac zabaw, parking i kawiarenka oraz zalew na rzece z czystą źródlaną wodą. Wspaniałe tereny o urozmaiconej rzeźbie, bujna szata roślinna, rozległe lasy z bogactwem runa leśnego stanowią szczególnie atrakcyjne miejsce dla miłośników cichego i spokojnego wypoczynku.

Stawy śródleśne w Ogrodzieńcu-Józefowie

Stawy śródleśne w Ogrodzieńcu – Józefów stanowią idealne warunki do rozwoju sportów wodnych oraz wędkowania. Ogromny i bardzo bogaty kompleks leśny jest również zachętą do grzybobrania i wypoczynku.

2.5.3 Oferta spędzenia wolnego czasu

Zabytki, atrakcje turystyczne, festyny

Głównym magnesem dla turystów są zabytki oraz tereny rekreacyjne gminy, które przyciągają wszystkich spragnionych wypoczynku na łonie natury. Pierwszym punktem pobytu w gminie są ruiny Zamku Ogrodzienieckiego w Podzamczu. Tradycją stało się, że w sezonie wiosna-jesień w scenerii zamkowej odbywają się Turnieje Rycerskie, Festiwal Światła i Dźwięku, Międzynarodowy Festiwal Folklorystyczny, koncerty gwiazd, Powiatowe Konfrontacje Orkiestr Dętych, Święto Gminy Ogrodzieniec.

Wycieczki, Biesiady Staropolskie

Spółka „ZAMEK”, jako koordynator rozwoju turystyki w gminie, oferuje m.in.: indywidualne lub z opieką przewodnika zwiedzanie zamku, organizację jedno i wielodniowych wycieczek po Jurze, organizację różnego rodzaju imprez masowych, w

okresie zimowym organizację niepowtarzalnych kuligów po najpiękniejszych zakątkach gminy oraz jedyne w swoim rodzaju Biesiady Staropolskie w scenerii ruin Zamku Ogrodzienieckiego. Klimat tych biesiad podkreślają: stylowe zastawy, wystrój, potrawy (chłopskie jadło), średniowieczne stroje, muzyka z epoki oraz pokazy bractwa rycerskiego.

Ferma Strusi Afrykańskich w Kielkowicach – Agroturystyka

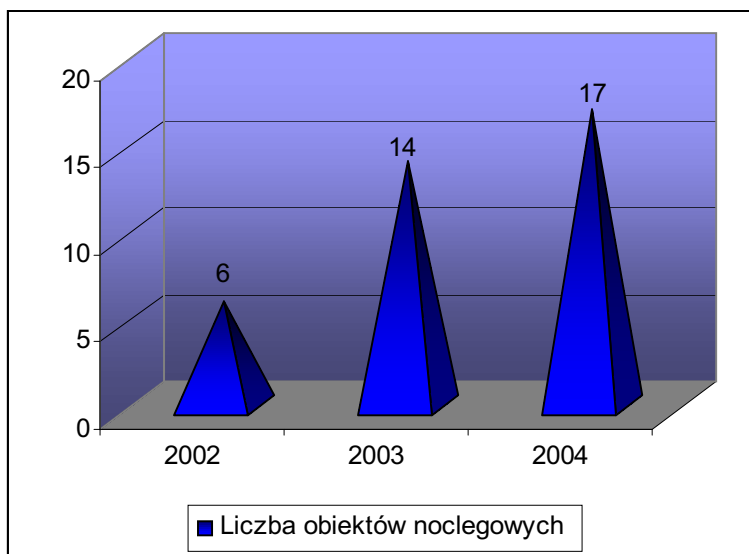
Na fermie żyje kilkadziesiąt strusi, w tym również australijskich emu. Ferma oferuje zwiedzanie wylęgarni, hal odchowu piskląt oraz dorosłych strusi. Można kupić tutaj skóry, mięso oraz wszelkie upominki i pamiątki wykonane z piór i skorup strusich jaj. Niezapomniane wrażenia z pobytu na fermie pozostawi biesiada przy ognisku oraz pamiątkowe zdjęcie ze strusiem.

2.5.4 Miejsca noclegowe w gminie w latach 2002 – 2004

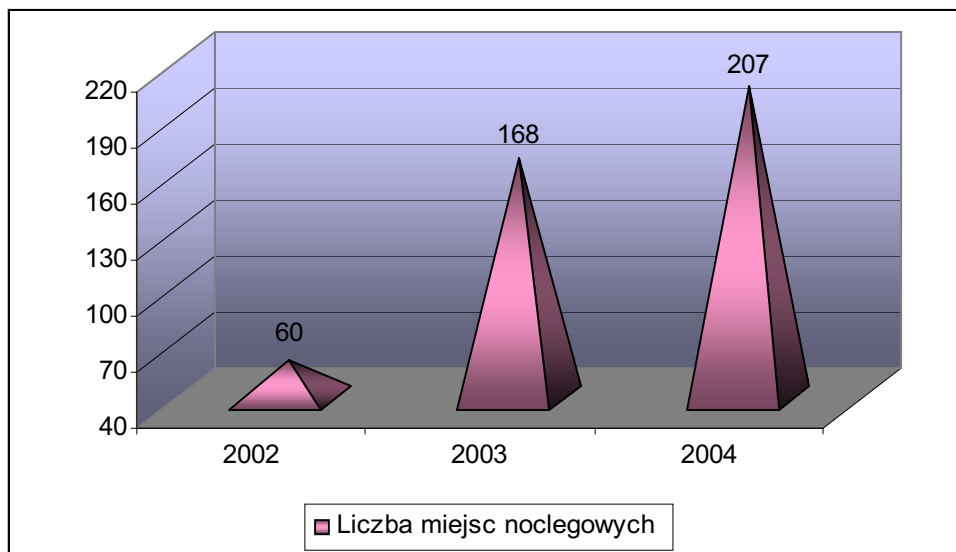
Każdego roku w gminie przybywa miejsc noclegowych. W 2002 roku było ich 6, natomiast w 2003 roku liczba ta zwiększyła się ponad dwukrotnie. Na rok 2004 odnotowuje się w Gminie Ogrodzieniec 17 obiektów noclegowych (wykres 7).

Łączna liczba miejsc noclegowych, podobnie jak liczba obiektów zwiększała się z roku na rok. W 2002 roku liczba miejsc noclegowych wynosiła zaledwie 60. Rok później osiągnęła 168 miejsc, natomiast w 2004 roku wynosił 207 (wykres 8).

Wykres 7. Liczba obiektów noclegowych w Gminie Ogrodzieniec w latach 2002 – 2004

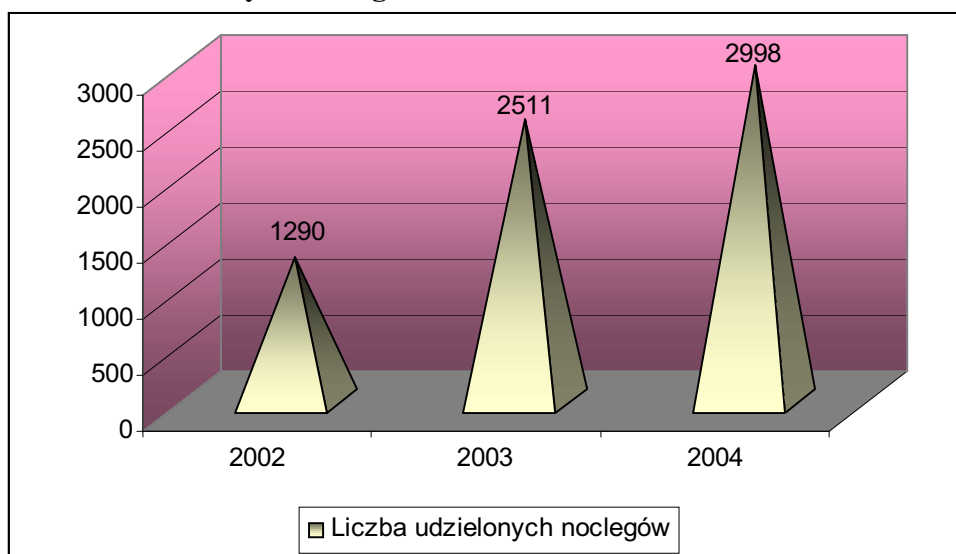

Wykres 8. Liczba miejsc noclegowych w Gminie Ogrodzieniec w latach 2002 – 2004

Liczba udzielonych noclegów w Gminie Ogrodzieniec zwiększa się każdego roku (wykres 9). Wynika z tego, iż gmina staje się coraz bardziej atrakcyjna turystycznie. Okazuje się, że turyści nie tylko przybywają w celu zwiedzania, ale również coraz częściej chcą pozostać na dłużej, aby odpocząć na łonie natury.

Wykres 9. Liczba udzielonych noclegów w latach 2002 – 2004

2.5.5 Identyfikacja problemów

- Zbyt krótki pobyt turysty na terenie gminy. Wykorzystując istniejące walory i możliwości należy tworzyć nowe atrakcje turystyczne, które zatrzymałyby turystę na dłużej,
- Brak odpowiedniej jakości oferty sportowo-rekreacyjnej,
- Niewystarczająca baza gastronomiczna i noclegowa,
- Sezonowość turystyki. Niewystarczająca oferta na okres jesień-zima.
- Brak zintegrowanego punktu informacji turystycznej,
- Brak wystarczającej wiedzy mieszkańców o możliwościach powstania i rozwoju usług skierowanych na turystę
- Rozwiązanie problemu gospodarki wodno-ściekowej.

2.6 Zagospodarowanie przestrzenne

2.6.1 Rolnictwo

Jednym z kierunków rozwoju gminy Ogrodzieniec, pomimo ubogich gleb jest rolnictwo. W obrębie sołectwa Kiełkowice, Gulzów a także Giebło i Kolonia Giebło występują fragmenty gleb III klasy bonitacyjnej. Pozostałe tereny gminy znamionuje dominacja gleb klas IV-VI. Procentowo udział klas gleb w strukturach gruntów ornych przedstawia się następująco: grunty klasy IIIa, IIIb stanowią 1,7 %, grunty klasy IVa, IVb stanowią 28,3 %, natomiast grunty klasy V, VI stanowią 70,0 %.

Lokalnym utrudnieniem dla działalności rolniczej jest znaczne wyniesienie powierzchni terenu Wyżyny Częstochowskiej (350 – 510 m n.p.m) i nachylenie zboczy ułatwiające procesy erozyjne. Przeważające tereny wyżynne o urozmaiconej rzeźbie, predysponowane są do rozwoju tradycyjnych form gospodarowania na małą skalę przy zwiększonym nakładzie pracy, środków produkcji i sprzętu. Utrudnieniem dla działalności rolniczej jest znaczne wyniesienie powierzchni terenu i nachylenie zboczy ułatwiające procesy erozyjne. Położenie terenów rolniczo użytkowanych na poziomie powyżej 350 m n.p.m. sprawia, że wcześniej jak w innych częściach kraju pojawia się i długo zalega pokrywa śnieżna. Jest to przeszkoda naturalna mająca wpływ na plonowanie roślin.

Gmina Ogrodzieniec charakteryzuje się największym w powiecie zawierciańskim wskaźnikiem udziału terenów leśnych równym 45,5 %. Grunty leśne zajmują prawie połowę powierzchni naszej gminy. Wyjątkowo duży, bo prawie 60-procentowy jest także udział lasów i gruntów leśnych w miejskiej części gminy.

Użytki rolne zajmują w gminie Ogrodzieniec 3904 ha. Ich udział w ogólnej powierzchni gminy stanowi 45,6 % i jest najmniejszy spośród wszystkich gmin powiatu zawierciańskiego. Decyduje o tym w dużej mierze wysoki stopień lesistości – Ogrodzieniec jest jedyną gminą powiatu, w której powierzchnia użytków rolnych (3904 ha) i terenów leśnych (3902 ha) są do siebie bardzo zbliżone. Grunty orne na tle użytków rolnych stanowią 84,7 %, łąki – 5,0 %, pastwiska – 7,5 %, sady – 2,7 %. Niewielki również występuje udział użytków rolnych na obszarze miasta Ogrodzieniec. Wynosi on 26,9 %, z których 75,7 % to grunty orne, 13,5 % to łąki, 7,5 % to pastwiska a 3,3 % to sady. Podstawowe informacje na temat rolnictwa zostały przedstawione poniższych tabelach.

Tabela 3 Charakterystyka gospodarstw i działek rolnych w 2004r.

GRUPY OBSZAROWE POWIERZCHNI UŻYTKÓW ROLNYCH	Gospodarstwa i działki rolne	Powierzchnia	
		ogółem	w tym użytki rolne
		w hektarach	
OGÓŁEM			
OGÓŁEM	1217	3904	3308
Do 1 ha	214	507	199
Od 1 do 5 ha	931	2214	2023
Od 5 do 10 ha	59	456	389
powyżej 10 ha i więcej	13	727	697
W tym gospodarstwa Indywidualne	1217	2995	2859
Do 1 ha	214	206	199
Od 1 ha do 5 ha	931	2120	2023
Od 5 ha do 10 ha	59	456	389
powyżej 10 ha i więcej	13	113	109

Tabela 4 Zwierzęta gospodarskie w gospodarstwach rolnych

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W tym gospodarstwa indywidualne
	W sztukach	
OGÓŁEM		
Bydło	194	194
W tym krowy	138	138
W tym krowy mleczne	138	138
Trzoda chlewna	450	450
W tym lochy na chów	27	27
Owce	15	15
W tym maciorki 1-letnie i starsze	5	5
Kozy	39	39
W tym samice 1-letnie i starsze	31	31
Konie	28	28
W tym konie 3-letnie i starsze	24	24
Króliki (samice)	146	146
Pozostałe zwierzęta futerkowe (samice)	0	0
Pnie pszczele	19	19
Drób	9100	9100
W tym kurzy	7510	7510

Tabela 5. Powierzchnia zasiewów głównych ziemiopłodów w 2004r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem		W tym gospodarstwa indywidualne	
	W hektarach	W odsetkach	W hektarach	W odsetkach
OGÓŁEM				
Ogółem	1498	100,0	1498	100,0
Zboża	1062	70,9	1062	70,9
W tym podstawowe:	981	65,5	981	65,5
Pszenica	208	13,9	208	13,9
Żyto	220	14,7	220	14,7
Jęczmień	434	29,0	434	29,0
Owies	38	2,5	38	2,5
Pszennyto	81	5,4	81	5,4
Mieszanki zbożowe	36	2,4	36	2,4
Strączkowe jadalne	0	0	0	0
Ziemniaki	155	10,3	155	10,3
Przemysłowe w tym:	148	9,9	148	9,9
Buraki cukrowe	0	0	0	0
Rzepak i rzepik	148	9,9	148	9,9
Pastewne (buraki, mieszanki Zbożowo-strączkowe)	88	5,9	88	5,9
Pozostałe w tym:	45	3,0	45	3,0
Warzywa gruntowe	32	2,1	32	2,1
Truskawki	8	0,5	8	0,5

Wraz z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej powstała możliwość skorzystania z funduszy strukturalnych. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa wypłaca rolnikom środki w ramach dopłat bezpośrednich na hektar użytków rolnych (dopłaty powierzchniowe) oraz z tytułu niekorzystnych warunków gospodarowania przewidzianych dla gmin położonych wysoko nad poziomem morza (dotyczy też naszej gminy jurajskiej). Nasi rolnicy licznie wystąpili z wnioskami do Powiatowego Biura ARiMR w Zawierciu o uzyskanie dopłat finansowych. Uzyskane środki finansowe pozwoliły niejednokrotnie na rozwój własnego gospodarstwa. Szeroko prowadzone szkolenia rolników przez pracowników Śląskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Zawierciu uświadamiają rolników o konieczności poszerzenia swojej wiedzy w kierunku prowadzenia nowoczesnego gospodarstwa rolnego. Pomimo, iż główny nacisk wspierania inicjatyw gospodarczych na terenie gminy położony będzie na rozwój turystyki, rolnictwo będzie tutaj nadal ważną gałęzią lokalnej gospodarki. Integracja Polski z Unią Europejską wymusza konieczność zrestrukturyzowania rolnictwa w kierunku powiększenia areалу gospodarstwa lecz także rozwijania współpracy.

Głównym celem będzie dostosowanie struktur wiejskich i rolnictwa do warunków Unii Europejskiej z zachowaniem regionalnego charakteru produkcji rolnej i ochrony środowiska. Obecnie na uwagę zasługuje fakt, iż Gmina Ogrodzieniec z dwoma projektami

dotyczącymi sołectwa Ryczów i Giebło uczestniczy w programie Odnowy Wsi. Realizacja projektów przyczyni się do rozwoju tych sołectw.

2.6.2 Obszary prawnie chronione oraz obiekty historyczne i zabytkowe

Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego zajmuje powierzchnię 6.931 ha w tym Park Krajobrazowy Orlich Gniazd 3.809 ha oraz otulina o pow. 3122 ha. Teren Parku nie obejmuje miasta Ogrodzieniec i terenów zainwestowanych przemysłem leżących pomiędzy Fugasówką i Markowizną a Ogrodzieńcem.

W świetle integracji Polski z Unią Europejską podstawową formą ochrony przyrody jest spójna dla krajów członkowskich sieć ekologiczna Natura 2000.

Definiującymi ją aktami prawnymi są: Dyrektywa Siedliskowa (dyrektywa Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory) i Dyrektywa Ptasia (dyrektywa Rady 79/409/EWG o ochronie dziko żyjących ptaków). Mają one na celu utrzymanie różnorodności biologicznej na terenach państw członkowskich poprzez ochronę najcenniejszych siedlisk oraz gatunków fauny i flory.

Na terenie powiatu zawierciańskiego przewidziano do włączenia do sieci NATURA 2000 *Ostoję Środkowojurajską* jako Specjalny Obszar Ochrony położony w centralnej części Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej na pograniczu województw śląskiego i małopolskiego. Celem ochrony będą trzy typy siedlisk dotyczących gatunków nietoperzy - nocek duży, podkowiec mały i nocek łydkowłosy. Do obiektów i układów historycznych położonych w granicach administracyjnych miasta i gminy należą:

1. **Obiekty i zespoły zabytkowe:**

- sakralne o wybitnych wartościach (2), kaplica renesansowa (1), figury sakralne (2), kaplice (3), mury kościelne kamienne z bramami (2), przydrożne, murowane krzyże kamienne (6), a także otwarte, szafkowe, drewniane i murowane kapliczki (4),
- zespół zamkowy o wybitnych wartościach wraz z relikami fortyfikacji (Zamek Ogrodzieniecki w Podzamczu, ruiny strażnicy obronnej w Ryczowie),
- zabudowa mieszkaniowa o istotnych dla regionu wartościach architektury regionalnej oraz pewnych wartościach historycznych. Są to budynki znajdujące się w najstarszej części Ogrodzieńca oraz zespoły zabudowy miejsko-podmiejskiej, również zespół bloków wielorodzinnych.

2. **Zespoły zabudowy zabytkowej:**

- zespół najstarszej części miasta (rejon kościoła), wraz z zamkiem i centralną częścią Podzamcza, centralna część Giebła, Kiełkowic Starych oraz Ryczowa należą do wyróżniających się,
- zespół dworsko parkowy w Gieble.

3. **Zabytkowe obiekty przemysłowe oraz obiekty wojskowej techniki inżynierskiej.**

- pozostałości carskiej fabryki prochu i amunicji „Prochownia”,
- bunkry wojskowe zbudowane przed II wojną światową na stoku wzgórza Suchy Połęcz oraz bunkry poniemieckie z 1944r. w rejonie wzgórza zamkowego
- część fortyfikacji z lat 1944-45 – ziemne rowy i umocnienia przeciwczołgowe.

4. **Krajobraz naturalny – skałki, ostańce**

Elementem naturalnego krajobrazu przyrodniczego o charakterze unikalnym, lecz związanym i współdziałającym z krajobrazem kulturowym i jego obiektami zabytkowymi są liczne wapienne ostańce malowniczo rozsiane na wzgórzach Podzamcza i południowo-wschodniej części gminy.

Wykaz obiektów i obszarów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków:

- **kościół parafialny p.w. Przemienienia Pańskiego w Ogrodzieńcu.** Zbudowany w 1787r. Jest to obiekt późnobarokowy z rokokowym wnętrzem, murowany, otynkowany z jedną wieżą. Wokół kościoła znajduje się mur z kamienia z barokową bramą.
- **ruiny Zamku „Ogrodzieniec” w Podzamczu.** Zamek jest obiektem murowanym z kamienia. Najstarsza jego część pochodzi sprzed 1370r.
- **kaplica z XVIw. położona przy Placu Jurajskim w Podzamczu.** Murowana z kamienia, otynkowana, z wieżyczką i sygnaturą. Wewnątrz sklepiona, posiada kamienny portal renesansowy.
- **kościół parafialny p.w. św. Jakuba w Gieble.** Zabytek architektury romańskiej. Posiada sklepione krzyżowo-kolebkowe prezbiterium oraz detale charakterystyczne dla architektury romańskiej. Kościół otoczony jest kamiennym murem z 1787r. z bramą. Na przedłużeniu znajduje się cmentarz parafialny z końca XIXw.

2.6.3 Identyfikacja problemów

- zbyt małe powierzchnie gospodarstw rolnych,
- wykorzystywanie starych metod gospodarowania,
- niedostateczny rozwój rolnictwa ekologicznego
- niedostateczny rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego,
- określenie nowych linii produkcyjnych np. produkcja roślin energetycznych
- niewystarczająca edukacja w zakresie rolnictwa
- negatywny wpływ osób korzystających z dóbr przyrody.

2.7. Infrastruktura techniczna

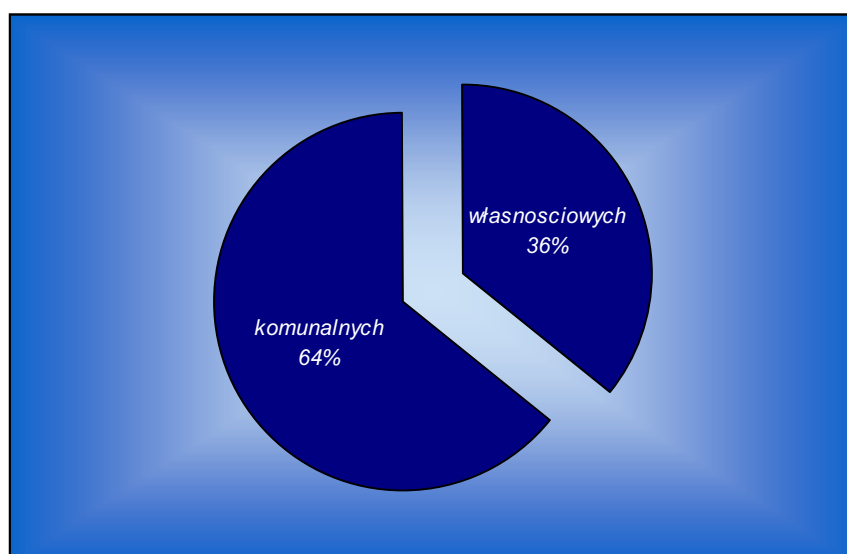
2.7.1 Zasób mieszkaniowy gminy

Na terenie Gminy Ogrodzieniec funkcjonuje 12 wspólnot mieszkaniowych. W przypadku trzech właściciele mają większy udział w budynku. Są to bloki przy ul. Słowackiego 4, Orzeszkowej 11, Orzeszkowej 12.

Tabela 6 Zestawienie dotyczące stanu mieszkań komunalnych (stan na 31.12.2004r.)

Adres budynku	Ilość mieszkań ogółem	Własnościowych	Komunalnych	Powierzchnia ogółem	Powierzchnia własnościowych	Powierzchnia komunalnych
Słowackiego 1	16	3	13	642,60	132,67	509,93
Słowackiego 2	16	5	11	635,86	200,69	435,17
Słowackiego 3	16	5	11	640,74	190,48	450,26
Słowackiego 4	16	8	8	650,54	327,75	322,79
Słowackiego 7	18	3	15	817,74	154,37	663,37
Słowackiego 8	27	11	16	1121,82	491,53	630,29
Słowackiego 9	27	12	15	1130,10	480,40	649,70
Słowackiego 10	18	7	11	751,95	307,98	443,97
Słowackiego 11	16	7	9	631,94	300,75	331,19
Słowackiego 12	16	3	13	638,16	129,65	508,51
Orzeszkowej 11	12	6	6	536,84	292,71	244,13
Orzeszkowej 12	12	8	4	533,16	364,09	169,07
1-go Maja 161	4	0	4	215,24	0	215,24
RAZEM	214	78	136	8946,69	3373,07	5573,62

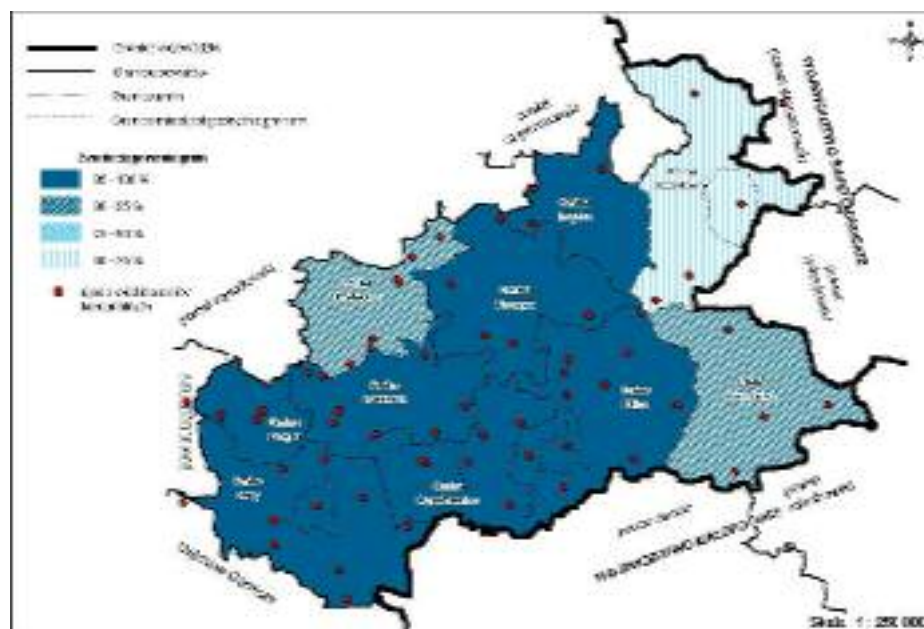
Wykres 10 Procentowa ilość mieszkań komunalnych i własnościowych w Gminie Ogrodzieniec

Na przydział mieszkania komunalnego oczekuje obecnie - **38 wnioskodawców**, którzy swoje wnioski składali w latach 1996-2005r, w tym:

- z 1996 - 2
- z 1997r. - 6
- z 1998r. - 4
- z 1999r. - 2
- z 2000r. - 1
- z 2001r. - 3
- z 2002r. - 2
- z 2003r. - 6
- z 2004r. - 11
- z 2005r. - 1

2.7.2 Wodociągi

Rys. 8 Sieć wodociągowa w powiecie zawierciańskim

Miasto i gmina Ogrodzieniec są w 100% zwodociągowane. Ogólny stan sieci wodociągowej jest dobry. Długość sieci wynosi:

- na terenie miasta Ogrodzieniec - ok. 24.200 mb
- na terenie gminy - ok. 47.900 mb

Miasto Ogrodzieniec zaopatrywane jest w wodę z dwóch ujęć RPWiK Zawiercie zlokalizowanych na terenie miasta. Są to:

- ujęcie wody Kościuszki nr I
- ujęcie wody Kościuszki nr II

Pozostałe jednostki osadnicze zaopatrywane są w wodę z 4 ujęć RPWiK Zawiercie zlokalizowanych na terenie gminy. Są to:

- ujęcie Kielkowice, które zaopatruje w wodę: Kielkowice, Bukowiec, Kielkowice Stare oraz Kolonię Mokrus
- ujęcie Giebło, które zaopatruje w wodę: Gulzów, Mokrus, Giebło oraz częściowo Kolonie Giebło i Morusy
- ujęcie Podzamcze, które częściowo zaopatruje w wodę: Giebło Kolonię i Morusy
- ujęcie Ryczów, które zaopatruje w wodę: Ryczów, Ryczów Kolonię, Żelazko i Śrubiarnię.

Wykres 11 Procentowy pobór wody z poszczególnych ujęć na terenie Gminy Ogrodzieniec:

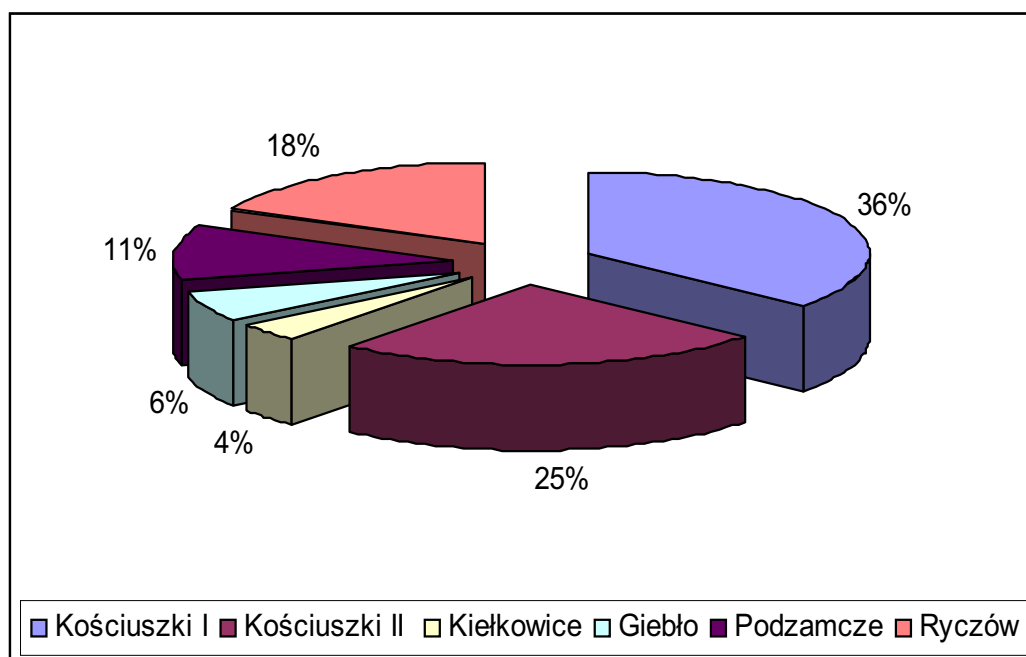
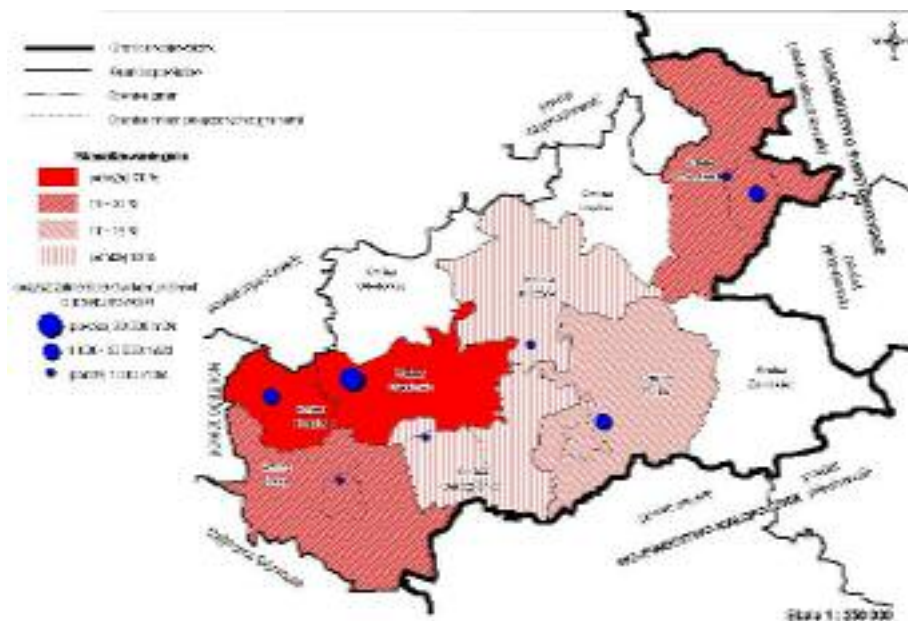

Tabela 7 Zestawienie dot. wodociągów

	2002	2003
Długość czynnej sieci rozdzielczej / km	73,3	73,3
Długość czynnej sieci rozdzielczej stanowiącej własność gminy / km	50,4	50,4
Długość czynnej sieci rozdzielczej stanowiącej własność gminy eksploatowanej przez jednostki gospodarki komunalnej / km	50,4	50,4
Liczba połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego mieszkania / szt.	2400	2470
Woda dostarczona gospodarstwom domowym / dam ³	242,9	243,9
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej / osoba	8972	8944

2.7.3 Kanalizacja

Rys. 9 Mapa skanalizowania powiatu zawierciańskiego

W Ogrodzieńcu brak jest kanalizacji sanitarnej i deszczowej. Budynki mieszkalne w mieście i gminie wyposażone są w zbiorniki typu „szambo”, z których ścieki wywożone są na oczyszczalnię do Zawiercia lub Pilicy. Gmina posiada jedynie około 4,0 km kanalizacji sanitarnej na terenie Cementowni.

Tabela 8. Zestawienie dot. kanalizacji

ROK	2002	2003
Długość czynnej sieci kanalizacji / km	4,0	4,0
Liczba połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania / szt.	20	20
Ścieki odprowadzane / m ³ /d	29,8	31,6
Ludność korzystająca z sieci kanalizacji / osoba	1052	1059

W 2005r., po zakończeniu zadania realizowanego przy wsparciu finansowym funduszu SAPARD, do sieci kanalizacyjnej zostanie podłączonych dodatkowych 181 użytkowników.

2.7.4 Gospodarka odpadami

W 2004r. na terenie Gminy Ogrodzieniec zebrano 1.254,78 Mg odpadów komunalnych – w tym 118 Mg to odpady z ulic, zieleńców, parków cmentarzy. Pozostała część pochodzi od gospodarstw domowych i przedsiębiorców.

Na terenie gminy działają 3 firmy odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości:

- „REMONDIS” Sp. z o.o., Oddział w Częstochowie, Zakład Ogrodzieniec,
- Zakład Przerobu i Składowania Odpadów „Ogrodzieniec”,
- Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Zawierciu.

Odpady pochodzące z terenów zielonych, ulic, placów, cmentarzy zbiera Zarząd Komunalny Urzędu Miasta i Gminy Ogrodzieniec.

Selektywna zbiórka odpadów komunalnych obejmuje następujące odpady: szkło białe, szkło kolorowe, tworzywa sztuczne. Na terenie gminy utworzono 16 gniazd, gdzie ustawione są pojemniki do selektywnej zbiórki. Zbieraniem tych odpadów zajmuje się firma „REMONDIS”.

2.7.5 Telekomunikacja

Jedynym dostawcą usług telefonii przewodowej jest Telekomunikacja Polska S.A. Ogrodzieniec leży w zasięgu wszystkich polskich operatorów telefonii komórkowej: Era, Plus i Idea.

2.7.6 Gazyfikacja

Główny gazociąg gazu średnioprężnego Ø 350, 0,4 - 15MPa relacji Zawiercie-Nowa Huta przebiega wzdłuż drogi Zawiercie-Ogrodzieniec, omija Ogrodzieniec od południa i dalej wzdłuż drogi do Klucz opuszcza teren gminy. Gazociąg ten jest głównym źródłem zasilania miejscowości i osiedli na terenie gminy. Niezgaryfikowane są tylko dwa sołectwa gminy: Gulzów i Mokrus. Społeczność tych miejscowości nie jest jednak zainteresowana tego typu inwestycja na swoim terenie.

Tabela 9 Zestawienie dot. gazyfikacji

ROK	2002	2003
Długość czynnej sieci rozdzielczej / km	9550	9550
Czynne połączenia do budynków mieszkalnych / szt.	1950	1956
Liczba odbiorców gazu / gospodarstwo domowe	1460	1478
Zużycie gazu w gospodarstwach domowych / m ³	104,6	114,7

2.7.7 Energetyka

Przez teren gminy przebiegają 3 linie wysokiego napięcia 220kV :

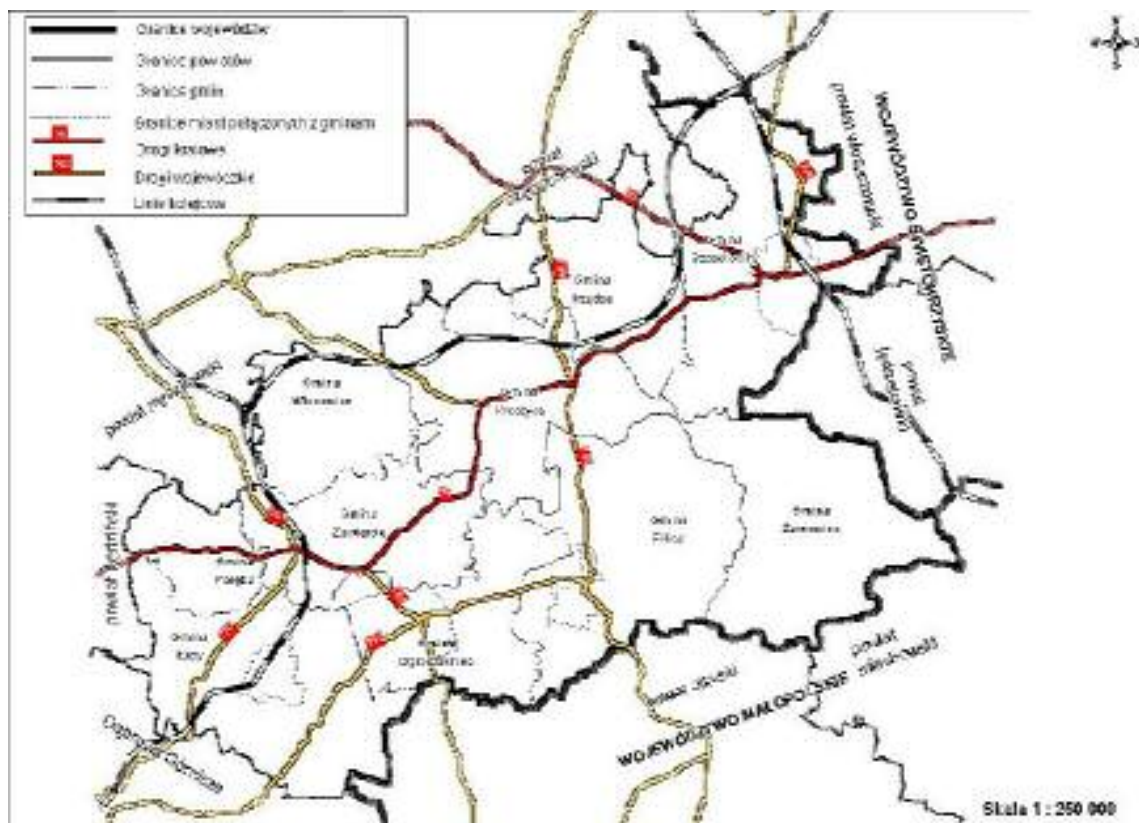
1. relacji Elektrownia Siersza – GPZ Łońnica przez zachodnią część gminy
2. relacji Elektrownia Siersza – GPZ Łońnica przez centralną część gminy
3. relacji Elektrownia Różki – GPZ Łońnica przez wschodnią i centralną część gminy

Wszystkie miejscowości i osiedla są zelektryfikowane.

Tabela 10 Zestawienie dot. energetyki

ROK	2002	2003
Odbiorcy energii elektrycznej na niskim napięciu w gospodarstwach Domowych	1959	1961
Zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych / MW*h	3123	2922

2.7.8 Komunikacja i drogownictwo

Rys. 10 Sieć komunikacyjna powiatu zawierciańskiego

Położenie Ogrodzieńca w regionie i powiązania komunikacyjne:

Gmina Ogrodzieniec położona jest w odległości: 50 km od Częstochowy, 55 km od Katowic, 60 km od Krakowa, 24 km od Dąbrowy Górniczej, 24 km od Olkusza, 10 km od Zawiercia. Miasto Ogrodzieniec posiada dobrze rozwiniętą komunikację PKS. Przechodzą przez nie trasy przelotowych autobusów jadących w kierunku:

- ❖ Olkusz-Kraków
- ❖ sąsiednich gmin: Pilica, Żarnowiec
- ❖ Jędrzejów-Katowice
- ❖ Częstochowa
- ❖ Sosnowiec
- ❖ sołectw gminy Ogrodzieniec (Ryczów, Żelazko-Śrubarnia, Podzamcze, Giebło, Mokrus, Gulzów).

Bezpośredniego połączenia autobusowego z Ogrodzieńcem pozbawione są Kielkowiec.

Pomiędzy Zawierciem a Podzamczem kursuje autobus linii 101, który powstał i istnieje przy współdziałaniu finansowym Gminy Ogrodzieniec (15 kursów w ciągu dnia).

W Zawierciu, oddalonym 10 km od Ogrodzieńca, znajduje się ważny węzeł komunikacji kolejowej Polski Południowej. Z Zawiercia kursuje sieć bezpośrednich połączeń z Warszawą. Najbliższy międzynarodowy port lotniczy znajduje się w Katowicach-Pyrzowicach i Krakowie-Balicach.

W układzie drogowym miasta funkcjonuje 3-stopniowa hierarchia dróg: drogi gminne – 63 km, powiatowe oraz wojewódzkie. Cechują się stanem zadawalającym.

2.7.9. Identyfikacja problemów

- Brak wystarczającej ilości mieszkań komunalnych i socjalnych,
- Zły stan istniejących wielorodzinnych budynków komunalnych,
- Niezagospodarowane budynki komunalne,
- Brak nowej oczyszczalni ścieków oraz sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej na pozostałej części Ogrodzieńca,
- nierozwiązany problem gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy,
- Zły stan chodników i dróg gminnych,
- Niezrealizowana część dróg gminnych,
- Brak połączeń komunikacyjnych z sołectwem Kiełkowice,
- Złe połączenia komunikacyjne z sąsiadującą gminą Klucze i powiatem Olkuskim,
- Dzikie wysypiska śmieci,
- Źródła emisji azbestu.

2.8 Gospodarka

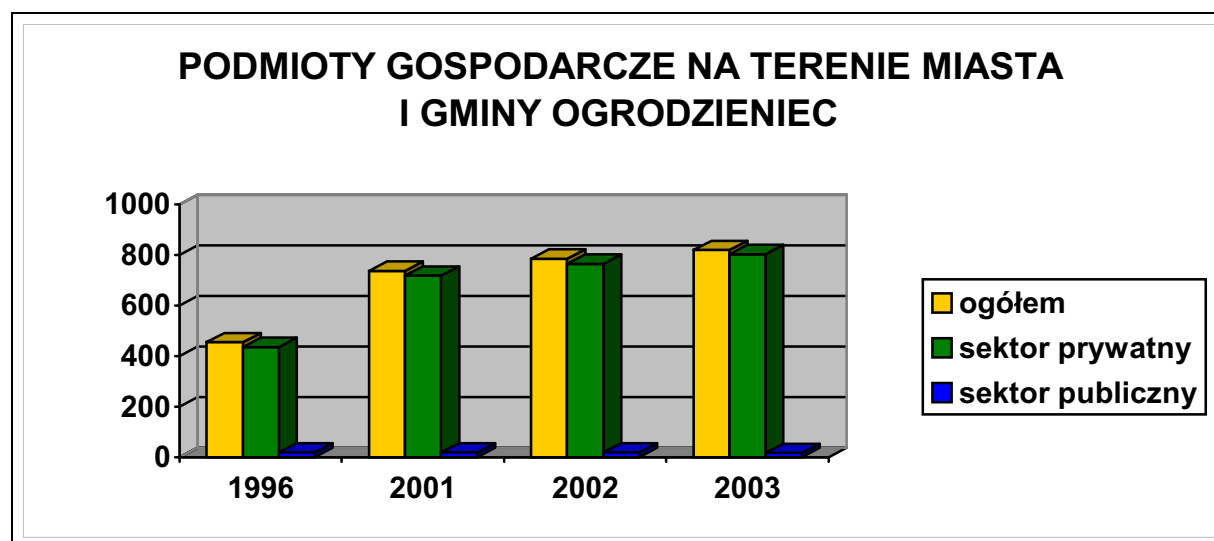
2.8.1 Podmioty gospodarcze w latach 2001 -2003

Według stanu na koniec grudnia 2003 roku, w ewidencji działalności gospodarczej miasta zarejestrowanych było **819** podmiotów gospodarczych. Od 1996 roku liczba podmiotów uległa znaczącym zmianom, wykazując zdecydowanie tendencję rosnącą.

Tabela 11 Podmioty godpodarcze na terenie miasta i gmniy ogrodzieniec

LATA	1996	2001	2002	2003
Ogółem	454	736	784	819
Sektor prywatny	435	717	765	802
Sektor publiczny	19	19	19	17

Wykres 12 Podmioty gospodarcze w gminie Ogrodzieniec

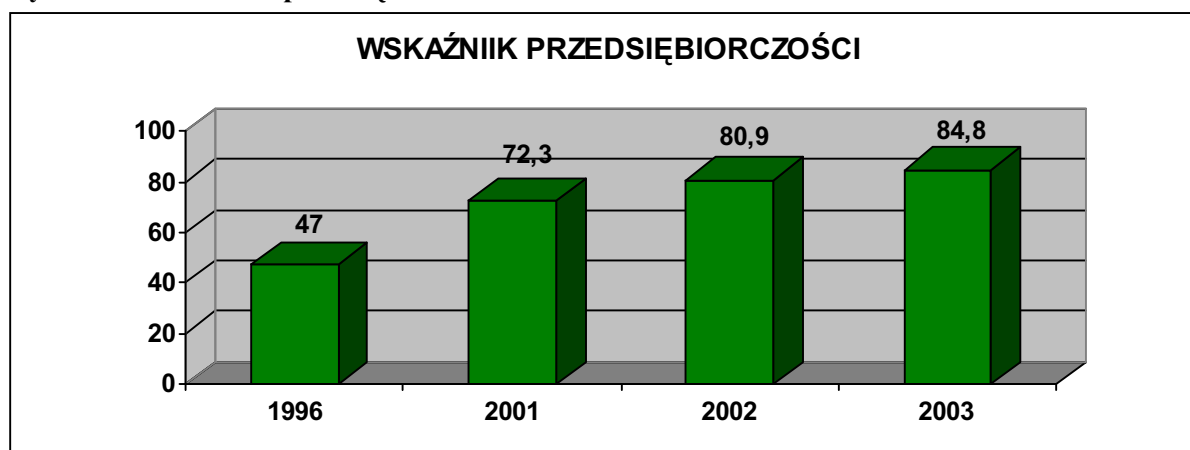
Na terenie gminy przeważa zdecydowanie sektor prywatny. Głównym kierunkiem działalności gospodarczej na terenie Miasta i Gminy Ogrodzieniec jest przemysł i handel. Uwagę zwraca również duży udział podmiotów w usługach, a także budownictwie.

2.8.2 Wskaźnik przedsiębiorczości (liczba podmiotów na 1000 mieszkańców) w latach 2001 - 2003.

Tabela 12. Wskaźnik przedsiębiorczości

LATA	1996	2001	2002	2003
Ogółem	47	75,6	80,9	84,8

Wykres 13. Wskaźnik przedsiębiorczości

Z analizy danych wynika, że od roku 1996-2003 na terenie Miasta i Gminy Ogrodzieniec ilość podmiotów gospodarczych gwałtownie wzrosła. Przybyło **365 nowych podmiotów gospodarczych**, co zdecydowanie jest zjawiskiem korzystnym dla lokalnej gospodarki. **Wskaźnik przedsiębiorczości** cechuje tendencja rosnąca, co świadczy o rozwoju lokalnej przedsiębiorczości, co z kolei pośrednio wpływa na ilość miejsc pracy na terenie Miasta i Gminy Ogrodzieniec. Jest to ważne gdyż w 1998r. likwidacji zostały poddane dwa największe zakłady przemysłowe na terenie gminy tj. Cementownia „Wiek” i PMIB „IZOLACJA”.

2.8.3 Struktura zatrudnienia w sektorach gospodarki narodowej.

Od roku 1996 ogólny wskaźnik zatrudnienia na terenie Miasta i Gminy Ogrodzieniec wykazuje tendencję spadkową. Zlikwidowano **1125** miejsc pracy, czego główną przyczyną była upadłość Cementowni „Wiek” i PMIB „IZOLACJA”. Różnica w liczbie pracujących mężczyzn do liczby pracujących kobiet uległa prawie całkowitemu zatarciu. Kobiety są równie aktywne zawodowo jak mężczyźni.

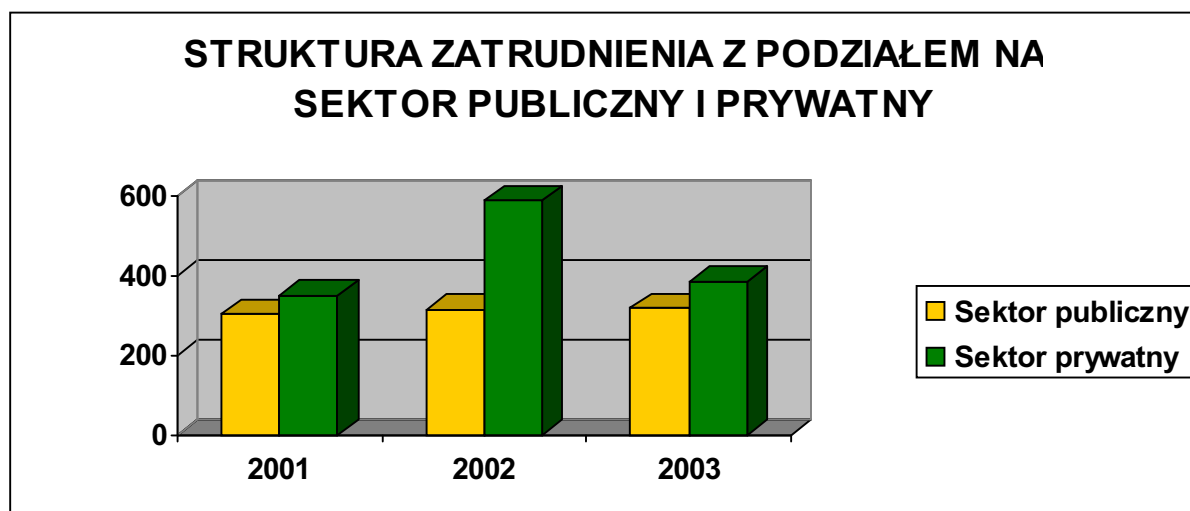
Tabela 13. Dynamika zatrudnienia w gminie

ZATRUDNIENI NA TERENIE MIASTA I GMINY OGRODZIENIEC				
LATA	1996	2001	2002	2003
Ogółem	1778	905	700	653
Kobiety	694	372	339	335
Mężczyźni	1084	533	361	318

Tabela 14. Sektory zatrudnienia

ZATRUDNIENI NA TERENIE MIASTA I GMINY OGRODZIENIEC			
LATA	2001	2002	2003
Sektor publiczny	303	314	318
Sektor prywatny	350	587	386

Wykres 14. Struktura zatrudnienia w gminie

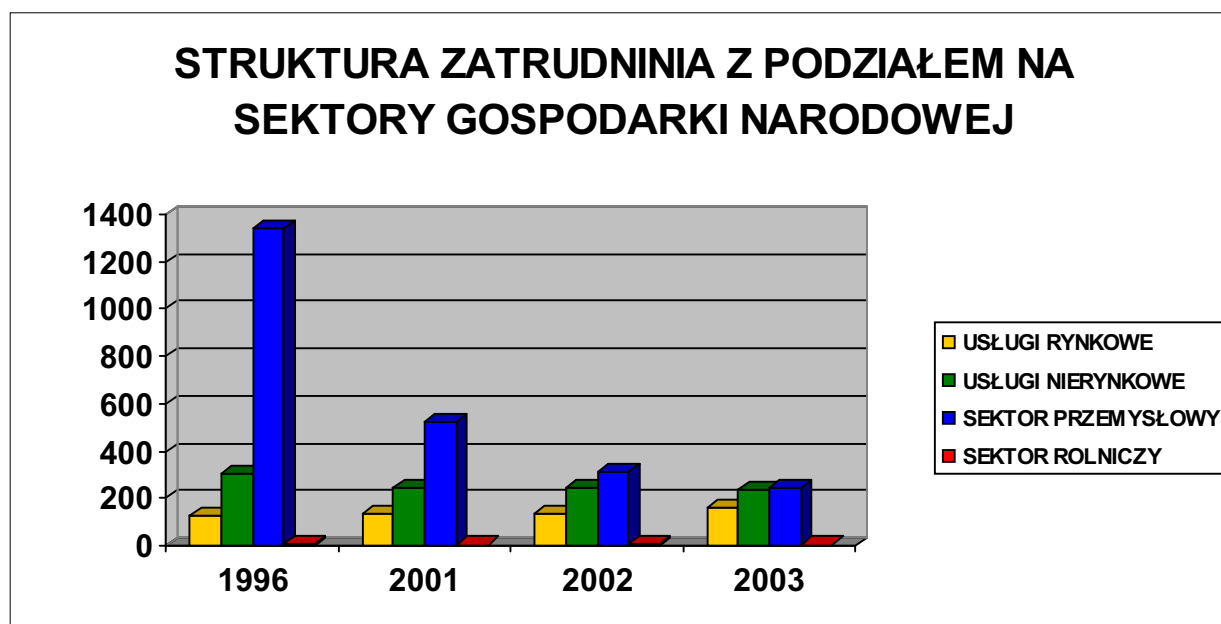

Z analizy danych wynika, że od 1996 roku zmianie uległa również ilość osób zatrudnianych przez poszczególne sektory. Obecnie dominującym sektorem jest sektor prywatny, co było szczególnie widoczne w 2002 roku. W kolejnym roku widać, że różnica między sektorem prywatnym i publicznym zmniejszyła się. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości wskazuje na dalszy rozwój sektora prywatnego. Rozwój tego sektora jest dla Gminy Ogrodzieniec szansą na redukcję bezrobocia.

Tabela 15. Zatrudnienie na terenie gminy

ZATRUDNIENI NA TERENIE MIASTA I GMINY OGRODZIENIEC				
LATA	1996	2001	2002	2003
USŁUGI RYNKOWE	130	138	136	163
USŁUGI NIERYNKOWE	303	241	241	239
SEKTOR PRZEMYSŁOWY	1340	522	315	247
SEKTOR ROLNICZY	5	4	8	4

Wykres 15 Struktura zatrudnienia

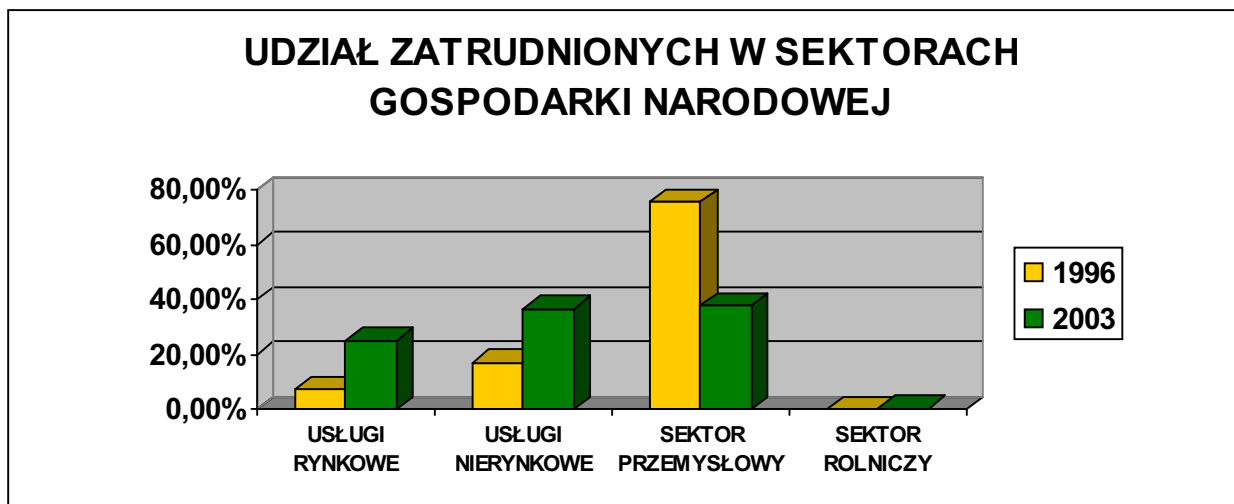

Po przeanalizowaniu danych zawartych w tabeli, widzimy, że gmina Ogrodzieniec zmieniła swój charakter z gminy przemysłowej, w kierunku usługowym. Zapewne w sektorze usług rynkowych ważny udział stanowią usługi turystyczne.

Tabela 16 Udział zatrudnionych w sektorach gospodarki narodowej

UDZIAŁ ZATRUDNIONYCH W SEKTORACH GOSPODARKI NARODOWEJ				
ROK	USŁUGI RYNKOWE	USŁUGI NIERYNKOWE	SEKTOR PRZEMYSŁOWY	SEKTOR ROLNICZY
1996	7,31%	17,04%	75,37%	0,28%
2003	24,96%	36,61%	37,82%	0,61%

Wykres 16 Udział zatrudnionych w sektorach gospodarki

Procentowy udział liczby zatrudnionych w sektorach gospodarki narodowej wskazuje charakter gospodarczy Miasta i Gminy Ogrodzieniec. Zatrudnienie w sektorze przemysłowym równa się zatrudnieniu w usługach nierynkowych, waha się w granicach 36% - 38%. Te dwa sektory tworzą najwięcej miejsc pracy na terenie Miasta i Gminy Ogrodzieniec.

2.8.4 Identyfikacja problemów:

- niewystarczające działania na rzecz pozyskiwania inwestorów, rozwoju przedsiębiorczości, tworzenia nowych miejsc pracy i ograniczenia bezrobocia.

2.9 Sfera społeczna

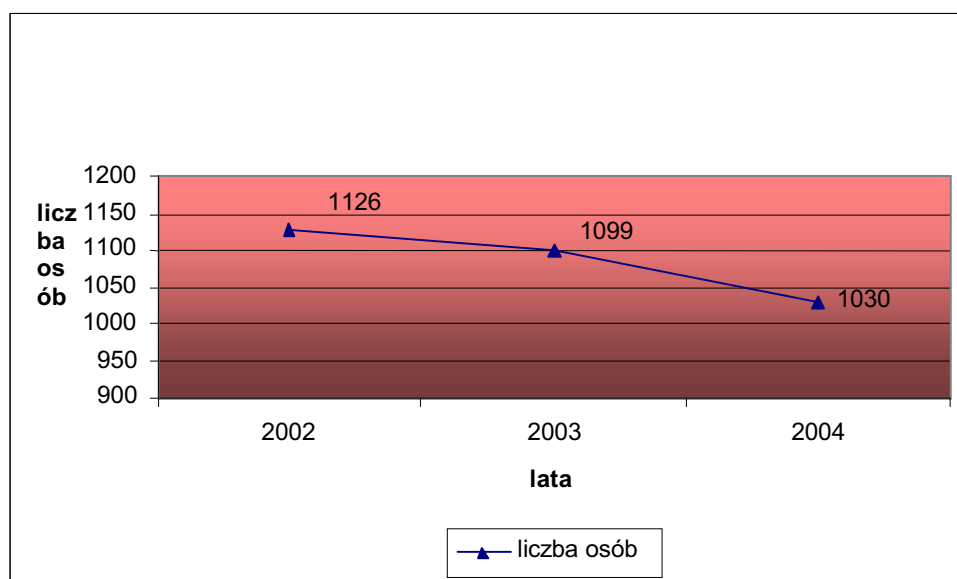
2.9.1 Bezrobocie

Z analizy danych z ostatniego kwartału roku 2002, 2003 i 2004 z Powiatowego Urzędu Pracy wynika, iż w latach tych notowany był minimalny spadek liczby bezrobotnych. Na koniec kwartału 2002 r. zarejestrowanych było 1126 osób a przez kolejne 2 lata liczba ta zmalała o 96 osób (w sumie 1030 w 2004 r). Analizując liczbę bezrobotnych, należy zwrócić uwagę przede wszystkim na:

- płeć bezrobotnych,
- wiek bezrobotnych,
- wykształcenie zarejestrowanych bezrobotnych,
- staż pracy osób bezrobotnych,
- liczbę długotrwale bezrobotnych.

Jak kształtuje się liczba bezrobotnych osób w Ogrodzieńcu w latach 2002, 2003 i 2004 przedstawia wykres 17.

Wykres 17. Liczba osób bezrobotnych w Ogrodzieńcu w latach 2002-2004

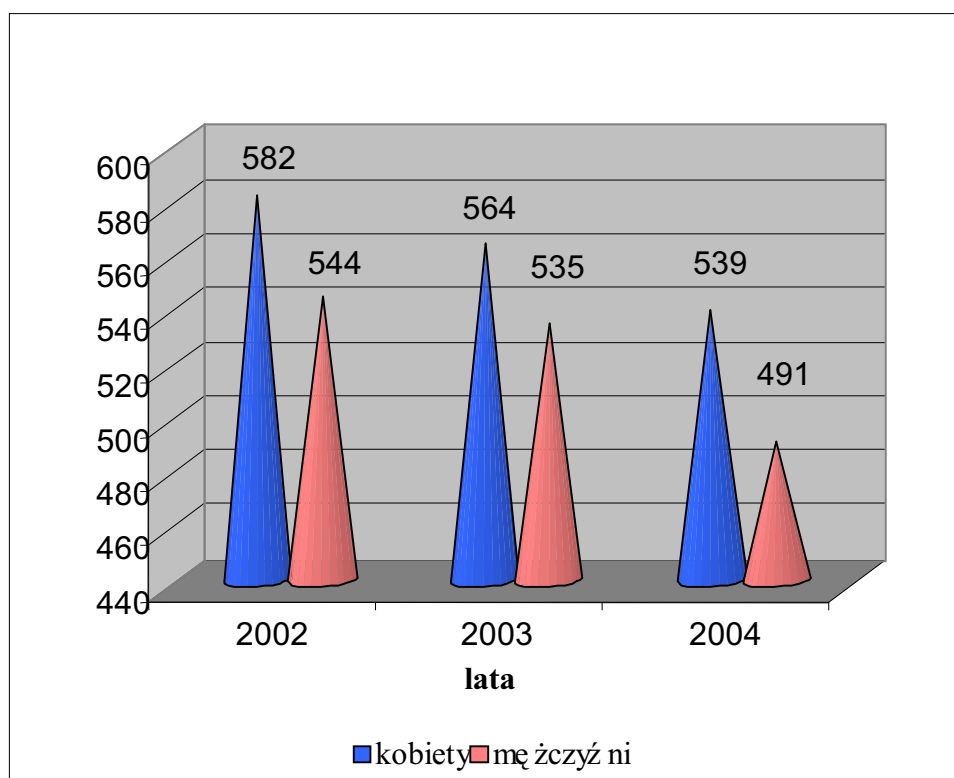

Strukturę bezrobocia według płci przedstawia tabela 17 i ilustruje wykres 18.

Tabela 17. Struktura bezrobocia według płci w latach 2002 -2004

Lata \ Płeć bezrobotnych	Kobiety		Mężczyźni		Razem	
	L	%	L	%	L	%
2002	582	51,7	544	48,3	1126	100
2003	564	51,3	535	48,7	1099	100
2004	539	52,3	491	47,7	1030	100

Wykres 18. Struktura bezrobocia według płci

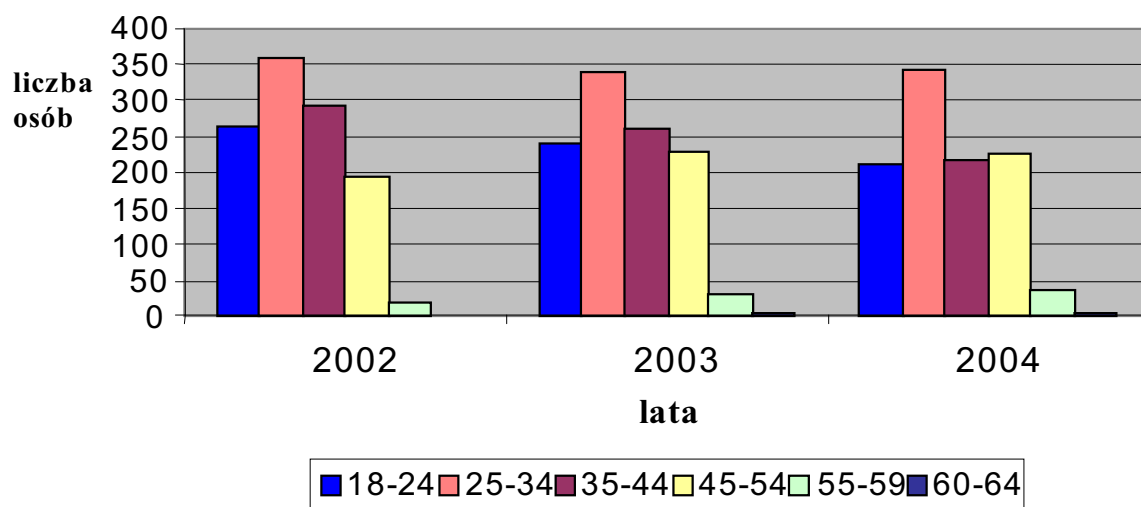
Jak wynika z danych zawartych w tabeli z ogółu bezrobotnych w każdym roku większa część bezrobotnych to kobiety. W roku 2002 liczba kobiet o 3,4% przekraczała liczbę mężczyzn, w roku 2003 o 2,6% a w roku 2004 o 4,6%. W stosunku do roku 2002 w roku 2004 bezrobotnych kobiet było o 43 mniej, natomiast mężczyzn o 53.

Strukturę bezrobocia według grup wiekowych przedstawia tabela 18 i wykres 19.

Tabela 18. Struktura bezrobocia według grup wiekowych w latach 2002-2004

Wiek \ Lata	18-24		25-34		35-44		45-54		55-59		60-64		Razem	
	L	%	L	%	L	%	L	%	L	%	L	%	L	%
2002	264	23,4	358	31,8	291	25,9	195	17,3	18	1,6	0	0	1126	100
2003	240	21,8	339	30,8	261	23,7	228	20,7	29	2,6	2	0,2	1099	100
2004	208	20,2	342	33,2	215	20,9	225	21,8	37	3,6	3	0,3	1030	100

Wykres 19. Struktura wiekowa bezrobotnych

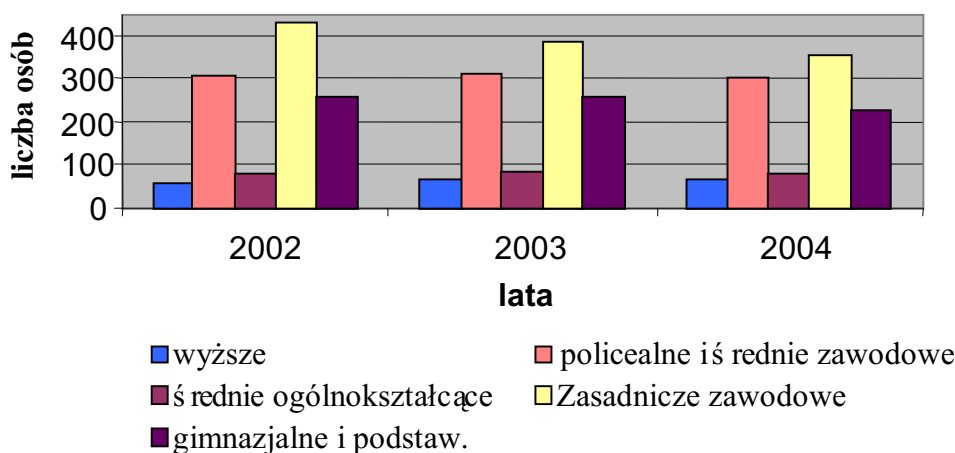
Z powyższej tabeli wynika, iż najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowią osoby w wieku od 25 do 34 roku życia. Kolejna grupa to osoby w wieku 35-44 lata. Osoby w wieku 25-34 stanowiły w roku 2002 31,8% ogółu bezrobotnych, w roku 2003 30,8% a w 2004 33,2%. Tak więc w tej grupie wiekowej w stosunku do roku 2002 bezrobocie wzrosło o 1,4%. W roku 2002 w wieku 45-54 lata było 195 osób bezrobotnych a w roku 2003 liczba ta wzrosła do 228 osób. Bezrobocie zmalało w grupie wiekowej 18-24 lata.

Dane dotyczące struktury bezrobocia według wykształcenia zostały ujęte w tabeli 19 i na wykresie 20.

Tabela 19. Struktura bezrobocia według wykształcenia w latach 2002 -2004

Lata	Wyższe		Policealne i średnie zawodowe		Średnie ogólnokształcące		Zasadnicze zawodowe		Gimnazjalne i poniżej		Razem	
	L	%	L	%	L	%	L	%	L	%	L	%
2002	54	4,8	307	27,3	80	7,1	430	38,2	255	22,6	1126	100
2003	63	5,7	311	28,3	85	7,8	384	34,9	256	23,3	1099	100
2004	67	6,5	301	29,2	78	7,6	358	34,8	226	21,9	1030	100

Wykres 20 . Struktura bezrobocia według wykształcenia

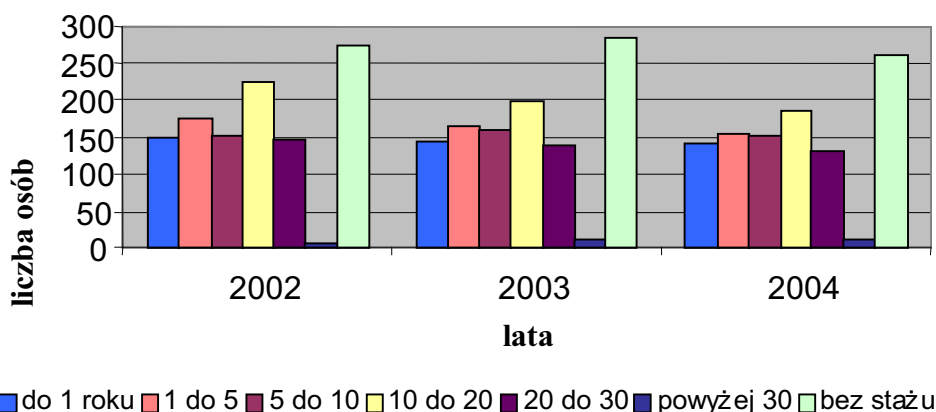
Biorąc pod uwagę kwalifikacje można stwierdzić, że podobnie jak w skali całego kraju najliczniejszą grupę stanowią osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (w roku 2002 38,2%, w roku 2003 34,9% i w 2004 34,8%). Następna grupa to osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (29% w roku 2004) i kolejna grupa to osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej. Niepokojący jest fakt, iż bezrobocie wzrosło w grupie z wykształceniem wyższym, w pozostałych grupach w niewielkim stopniu zmalało.

Tabela 20 i wykres 21 obrazują strukturę bezrobotnych według stażu pracy.

Tabela 20. Struktura bezrobotnych według stażu pracy w latach 2002-2004

Lata	Do 1 roku		1-5		5-10		10-20		20-30		30+		Bez stażu		Razem	
	L	%	L	%	L	%	L	%	L	%	L	%	L	%	L	%
2002	150	13,3	176	15,6	151	13,4	223	19,8	147	13,1	6	0,5	273	24,3	1126	100
2003	144	13,1	164	14,9	160	14,6	198	18,0	137	12,5	12	1,1	284	25,8	1099	100
2004	141	13,7	155	15,0	152	14,8	183	17,8	130	12,6	10	1,0	259	25,1	1030	100

Wykres 21. Struktura bezrobotnych według stażu pracy

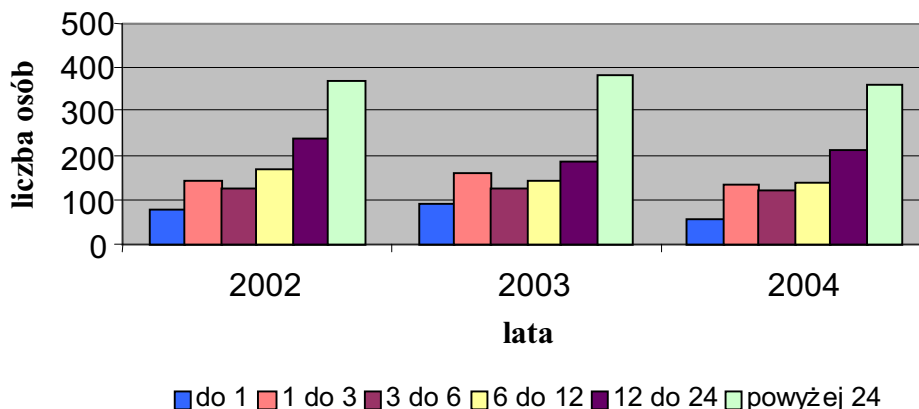
Analizując rynek bezrobotnych według kryterium stażu pracy okazuje się, że najliczniejsza grupa to osoby bez doświadczenia zawodowego. To szczególnie niepokojące zjawisko, gdy młodzi ludzie kończący naukę nie mogą znaleźć zatrudnienia. Następna grupa pod względem wielkości to osoby ze stażem pracy 10-20 lat. Kolejna grupa to osoby, które przepracowały od 1 roku do 5 lat. Proporcje między poszczególnymi grupami bezrobotnych w latach 2002-2004 prawie się nie zmieniają.

W tabeli 21 i na wykresie 22 zaprezentowane są dane dotyczące struktury bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy.

Tabela 21. Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w latach 2002 - 2004

Czas w miesiącach	Do 1		1-3		3-6		6-12		12-24		Pow. 24		Razem	
	L	%	L	%	L	%	L	%	L	%	L	%	L	%
2002	81	7,2	143	12,7	126	11,2	171	15,2	237	21,0	368	32,7	1126	100
2003	89	8,1	161	14,6	128	11,6	146	13,3	191	17,4	384	34,9	1099	100
2004	59	5,7	137	13,3	123	11,9	141	13,7	211	20,5	359	34,9	1030	100

Wykres 22. Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy

Dane liczbowe świadczą o tym, iż największy odsetek bezrobotnych to osoby pozostające bez pracy szczególnie powyżej 24 miesięcy, ale także od 12 do 24 miesięcy. Oznacza to, iż osobom długotrwale bezrobotnym trudno odnaleźć się na rynku pracy. Jeśli chodzi o grupy bezrobotnych pozostające bez pracy od 1 do 6 miesięcy to bezrobocie w tych grupach w roku 2003 wzrosło w stosunku do roku 2002, natomiast w roku 2004 znacząco zmalało w stosunku do roku 2003.

2.9.2 Oświata

Przedszkole

Na terenie Miasta i Gminy Ogrodzieniec działa jedno Przedszkole w Szkole Podstawowej nr 1 w Ogrodzieńcu. Dotacja dla Przedszkola wyniosła w 2004 roku 235 tys.zł.

Szkolnictwo

Zadania z zakresu oświaty do 30 sierpnia były prowadzone przez Zespół Obsługi Ekonomiczno – Administracyjnej Szkół Przedszkoli i Placówek Oświatowo – Wychowawczych, natomiast od 1 września 2004 roku każda szkoła we własnym zakresie prowadzi obsługę księgową. Przebudowa systemu oświaty, wymogi dostosowania do założeń reformy oświaty, wymusiły organizację na terenie miasta gimnazjum. Zostało ono zlokalizowane w budynku dawnej Szkoły Podstawowej nr 2. Informacje na temat szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego, przedstawiono w tabeli 22

Tabela 22. Informacje na temat szkół

Szkoła	Ilość uczniów	Koszty ogółem	Zatrudnienie (etaty)	
			Ogółem	W tym nauczyciele
<i>SP1 OGRODZIENIEC</i>	304	1 484 036	40,3	28
<i>SP RYCZÓW</i>	90	745 963	21,4	12,6
<i>SP PODZAMCZE</i>	66	570 394	15,7	8,5
<i>SP GIEBŁO</i>	124	805 691	20,4	12,4
<i>GIMNAZJUM</i>	317	900 343	34,1	24,3
OGÓŁEM	901	5 081 632	131,9	85,8

Ogółem wydatki na szkolnictwo wyniosły w 2004 roku **5 467 293 zł.** Z ogólnej kwoty – **66 534 zł** przeznaczone było na dowożenie uczniów do szkół.

2.9.3 Kultura

Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury, Sportu, Turystyki i Rekreacji

Ośrodek Kultury oferuje imprezy o charakterze cyklicznym: „Majówki” – festyny rodzinne, Plener malarski „Jurajskie Pejzaże”, Święto Gminy Ogrodzieniec, Gminny Konkurs Recytatorski, Turniej Taekwondo, jak również, imprezy okolicznościowe: Konkursy plastyczne dla dzieci i młodzieży, Akademie okolicznościowe (organizowane np. z okazji dnia kobiet itp.),Wieczory muzyczne, Akademie organizowane z okazji świąt państwowych (np. 11 listopada, 3 Maja itp.). Ponadto Dom Kultury przygotowuje oferty wypoczynku wakacyjnego (wakacje letnie i ferie zimowe) dla dzieci i młodzieży z terenu gminy. Oferty obejmują wycieczki jedno i kilkudniowe, kuligi, wycieczki rowerowe, ogniska i inne.

Organizowane są zajęcia tj.: kółko plastyczne – „Warsztaty Twórcze”, rytmika, Taekwondo, nauka gry na instrumentach, próby chórów, próby zespołów młodzieżowych. zajęcia świetlicowe, opieka merytoryczna i instruktorska nad zespołami KGW i orkiestrami dętymi.

Ośrodek Kultury zatrudnia łącznie 9 osób (7 i $\frac{1}{4}$ etatu przeliczeniowego) w dziale merytorycznym, obsługi i administracji. Ośrodek dysponuje 764 m² metrami powierzchni użytkowej. Wydatki z budżetu Miasta i Gminy na Ośrodek Kultury w 2004 roku wynosiły 314 tys. zł.

Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna

Państwowa Biblioteka Publiczna w Ogrodzieńcu założona została w 1949 roku na mocy aktu erekcyjnego powiatu Olkuskiego. Na terenie gminy Ogrodzieniec funkcjonują filie w następujących miejscowościach: Cementownia, Giebło, Podzamcze, Ryczów oraz punkty biblioteczne w Ryczowie-Kolonii, Kiełkowicach. Przy Bibliotece działa czytelnia, w której można skorzystać z okolicznościowych książek. Na bieżąco w czytelnicy jest siedem tytułów ogólnopolskich gazet. Z urządzeń technicznych funkcjonuje w bibliotece ksero i kawiarenka internetowa z sześcioma stanowiskami komputerowymi. Dla czytelników słabo widzących i

niewidomych oferuje książkę mówioną – książka nagrana na kasetach. Działania placówki skierowane są głównie w kierunku promowania kultury i krzewienia miłości do „małych Ojczyzn”. Biblioteka współpracuje ze szkołą językową „Progress”. Przedstawiciel tej placówki naukowej jest sponsorem wielu książek. Biblioteka prowadzi programy edukacyjne, jak organizowanie wystaw, zdjęć itp. W bibliotece jest rozwijająca się Izba Regionalna z dawnymi eksponatami sprzętu gospodarczego i militariów z II wojny światowej.

Tabela 23. Biblioteka Miejska

	2002	2003	2004
Liczba pracowników	14	12	12
Liczba woluminów ogółem	58 388	57 131	56 912
Liczba zarejestrowanych czytelników ogółem	2 137	2 327	2 237
Liczba wypożyczeń w danym roku	73 045	68 513	69 234

2.9.4 Opieka społeczna

Ośrodek Pomocy Społecznej w Ogrodzieńcu jest jednostką budżetową, powołaną do organizowania świadczeń pomocy społecznej na terenie miasta i gminy Ogrodzieniec. W Ośrodku zatrudnionych jest 12 osób, w tym 2 pracowników socjalnych, 1 pracownik ds. świadczeń rodzinnych, księgowa, 7 opiekunek, kierownik. Na zadania związane z pomocą społeczną wydatkuje się z budżetu miasta i gminy 399.379,85zł. Ośrodek Pomocy Społecznej wypłaca zasiłki okresowe, celowe i w naturze oraz na dożywianie dzieci w szkołach. W roku 2004 z pomocy Ośrodka skorzystało 456 osób.

Tabela 24. Osoby objęte pomocą społeczną

Występujące problemy	Liczba
Bezrobocie	185
Niepełnosprawność	63
Długotrwała choroba	32
Problem alkoholowy	49
Bezradność	47
Ubóstwo	215
Bezdomność	1
Kolizje z prawem	2
Macierzyństwo	7
Wielodzietność	2
Przemoc	1
Zdarzenia losowe	1
OGÓŁEM	605

Zazwyczaj osoby korzystające z pomocy społecznej są podopiecznymi od wielu lat, a nawet pokoleń. Niewielu osobom udaje się wyjść z trudnej sytuacji. Ośrodek Pomocy Społecznej w 2005r. zatrudnił 11 osób korzystających z pomocy społecznej, by poprawić ich trudną sytuację życiową. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych. Wszystkie działania podejmowane przez Pełnomocnika Burmistrza do spraw Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, mają na celu działalność profilaktyczną skierowaną głównie do młodzieży oraz poradnictwo i wsparcie osób z problemem alkoholowym. Do głównych działań podejmowanych w ramach działalności Programu Profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych dla Miasta i Gminy Ogrodzieniec należą m.in.:

- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności dla dzieci i młodzieży,
- udział w kampaniach o zasięgu wojewódzkim i krajowym, np. „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, udział i współfinansowanie Programu 400 Miast, współpraca z mediami,
- udzielania rodzinom, w których występują problemy alkoholowe oraz przemoc, pomocy psychospołecznej, prawnej, w szczególności materialnej,
- budowanie skutecznej formy kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwymi formami postępowania osób nadużywających alkoholu,
- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz członków ich rodzin,
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
 - zmniejszenie rozmiarów naruszeń prawa na rynku alkoholowym,
 - wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów dotyczących uzależnienia,
 - szkolenie przedstawicieli wybranych zawodów w zakresie nowoczesnych strategii i metod rozwiązywania problemów alkoholowych.

2.9.5 Charakterystyka stanu przestępczości w gminie

Na terenie Ogrodzieńca działa Posterunek Policji, który ma swoją siedzibę przy Placu Wolności.

Tabela 25. Informacja o przestępstwach i wykroczeniach w Mieście i Gminie Ogrodzieniec

	2002	2003	2004
Kradzieże	50	50	76
Kradzieże z włamaniem	24	46	60
Pobicia	8	6	7
Znęcanie się nad rodziną	20	bd	bd
Uchylenie się od płacenia alimentów	8	bd	bd
Rozboje	3	3	2
Inne kryminalne	33	71	50
Nietrzeźwi kierujący	bd	bd	24
Ogółem	146	176	219

2.9.6 Służba zdrowia

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej

SP ZOZ został on powołany Uchwałą Rady Miejskiej z 12 września 2000 roku, natomiast funkcjonuje od 1 stycznia 2001 roku. Finansowany jest z Narodowego Funduszu Zdrowia na podstawie zawartej umowy o świadczenie usług medycznych. W Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej znajdują się:

1. punkt pobierania materiałów do badań laboratoryjnych,
2. dwa pokoje zabiegowe (jeden dla dzieci, drugi dla dorosłych),
3. pokój EKG,
4. punkt szczepień.

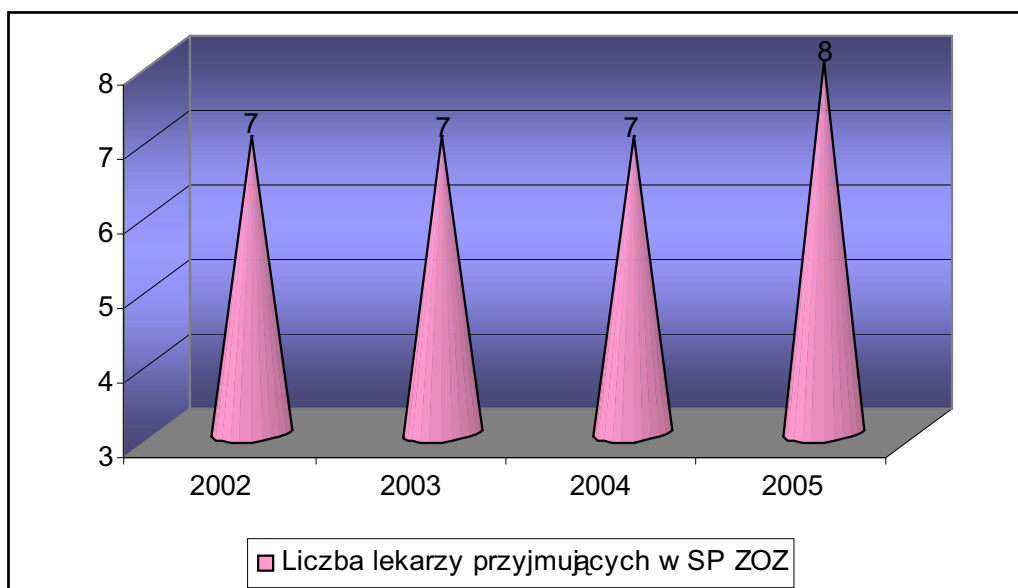
W SP ZOZ funkcjonuje również długoterminowa pielęgniarska opieka domowa.

Poradnie SP ZOZ:

1. Poradnia POZ (podstawowa opieka zdrowotna)
2. Poradnia pediatryczna
3. Poradnia ginekologiczno – położnicza
4. Poradnia laryngologiczna
5. Poradnia neurologiczna
6. Poradnia medycyny pracy

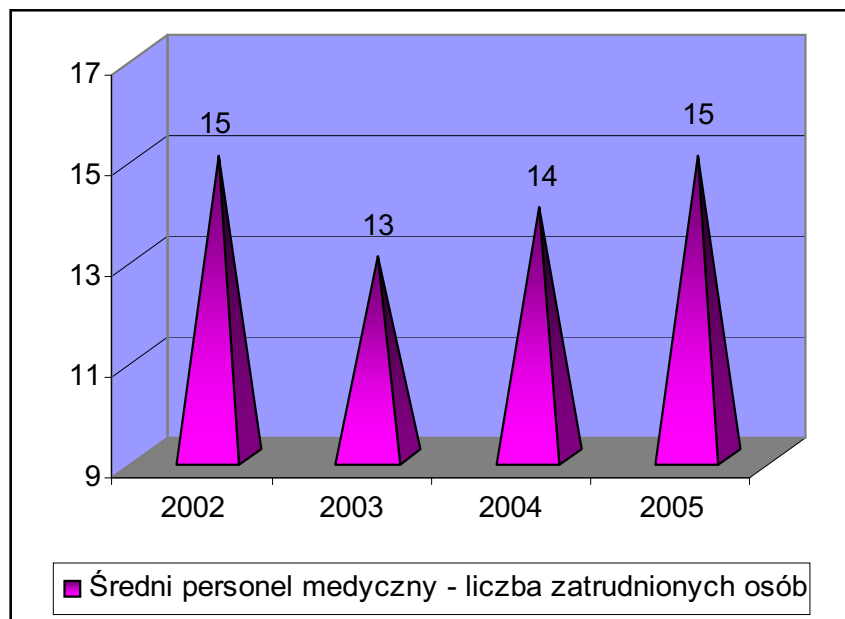
W trzech kolejnych latach (2002 – 2004) w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej przyjmowało siedmiu specjalistów. Natomiast w 2005 roku grono to powiększyło się o jednego lekarza pediatrę (wykres 23).

Wykres 23. Liczba lekarzy przyjmujących w SP ZOZ w latach 2002 – 2005

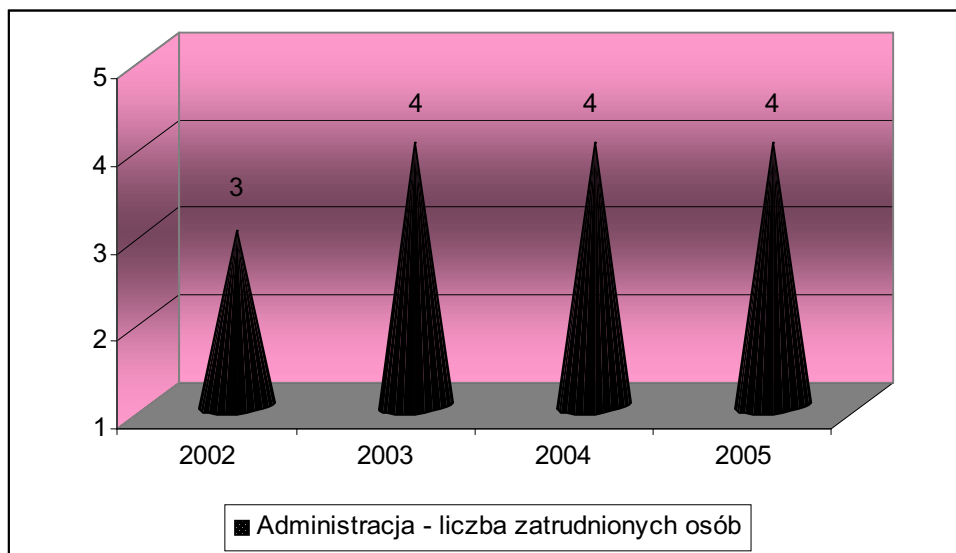
Średni Personel Medyczny liczy obecnie 15 osób. W poprzednich latach (2002 – 2004) liczba ta kształtowała się podobnie (wykres 24).

Wykres 24. Średni Personel Medyczny – liczba zatrudnionych osób

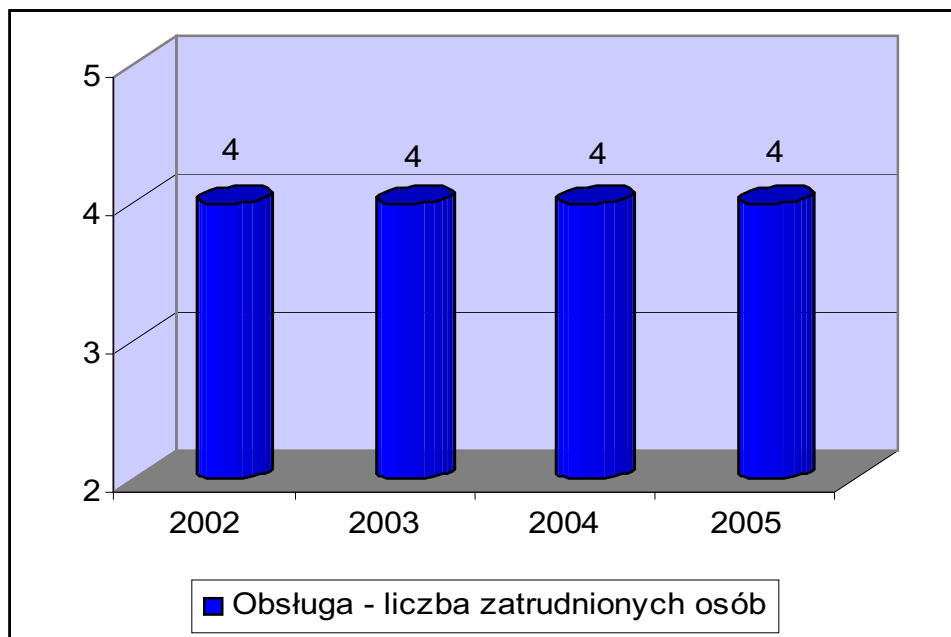
Liczba osób zatrudnionych w administracji w 2002 roku wynosiła 3 osoby, natomiast od 2003 do chwili obecnej zatrudnione są 4 osoby (wykres 25).

Wykres 25. Administracja - liczba zatrudnionych osób w latach 2002 – 2005

Obecnie w obsłudze zatrudnione są cztery osoby. Liczba ta od 2002 roku przedstawiała się tak samo (wykres 26).

Wykres 26. Obsługa – liczba zatrudnionych osób w latach 2002 – 2005

2.9.7 Identyfikacja problemów

- Niewystarczający stan bezpieczeństwa drogowego (np. poprawa oświetlenia, obcinanie gałęzi na poboczach, usprawnienie „akcji zima”, budowa obwodnicy odciążającej ruch w centrum Ogrodzieńca, budowa sygnalizacji świetlnej),
- Zbyt mała aktywność pracy policji, szczególnie podczas weekendów. Niewystarczająca liczba kontroli kierowców,
- Zbyt mała aktywność instytucji kultury w zakresie organizacji wolnego czasu dzieci i młodzieży,
- Niewystarczająca promocja gminy (brak środków),
- Potrzeba rozwoju (dofinansowania) szkolnictwa,
- Niewystarczające dofinansowanie służby zdrowia i niedostateczny dostęp do lekarzy,
- Niewystarczająca pomoc bezrobotnym.

3. ZADANIA POLEGAJĄCE NA POPRAWIE SYTUACJI NA DANYM OBSZARZE

Proponuje się, aby Miasto i Gmina w celu dalszego rozwoju podjęła w perspektywie kilkunastoletniej realizację następujących zadań: inwestycyjnych i organizacyjnych. Poniżej przedstawiono grupy działań poprawiających stan w następujących dziedzinach:

- Gospodarcza,
- Użytkowanie terenu,
- Infrastrukturalna,
- Organizacyjna,
- Poprawy stanu środowiska naturalnego,
- Kultura, dziedzictwo kulturowe i turystyka,
- Poprawa warunków i jakości życia mieszkańców.

Część zadań przeplata się wzajemnie, stąd nie sposób kategorycznie przyporządkować ich do wyszczególnionych powyżej dziedzin.

3.1 Zmiany w strukturze gospodarczej terenu

W celu poprawy struktury gospodarczej Miasta i Gminy proponuje się podjęcie następujących zadań.

Tabela 26. Lista zadań w sferze gospodarczej

Lp.	Nazwa zadania	Typ zadania
1	Doskonalenie działalności Gminnego Centrum Informacji – ośrodka pomocy dla przedsiębiorców oraz osób poszukujących pracy	organizacyjne
2	Organizacja pomocy dla noworozpoczynających działalność gospodarczą	organizacyjne
3	Pomoc przedsiębiorcom z terenu gminy w uzyskaniu dofinansowania z funduszy europejskich	organizacyjne
4	Budowa nowego targowiska na terenie miasta wraz z infrastrukturą	inwestycyjne
3	Uzbrojenie terenów przy Górze Birów w Podzamczu	inwestycyjne
4	Rozwój agroturystyki – promocja	organizacyjne

3.2 Zmiany w sposobie użytkowania terenu

Do zadań wpływających pozytywnie na zmianę sposobu użytkowania terenu zaliczono następujące przedsięwzięcia:

Tabela 27. Lista zadań w sferze użytkowania terenu

Lp.	Nazwa zadania	Typ zadania
1	Zagospodarowanie terenów planowanych pod budowę Centrum Konferencyjno-Rekreacyjnego „Jurajski Park Wodny”	inwestycyjne
2	Zagospodarowanie terenów przemysłowych byłego kamieniołomu „WIEK”	inwestycyjne
3	Zagospodarowanie terenów przemysłowych dawnego PMIB „IZOLACJA”	inwestycyjne

3.3 Rozwój systemu komunikacji i infrastruktury

Dziedzina rozwoju systemu komunikacji i infrastruktury zawiera długą listę zadań, gdyż w tej dziedzinie zidentyfikowano wiele potrzeb. Poprawa stanu infrastruktury nierozzerwalnie wiąże się z poprawą stanu środowiska (poprzez np. skanalizowanie terenu Miasta i Gminy) oraz z działaniami w dziedzinie poprawy jakości życia mieszkańców – poprzez np. budowę lub modernizację niezbędnych obiektów i dróg. Do dziedziny tej zakwalifikowano następujące zadania:

Tabela 28. Lista zadań w sferze komunikacji i infrastruktury

Lp.	Nazwa zadania	Typ zadania
1	Budowa ul.Krótkiej w Fugasówce	inwestycyjne
2	Budowa ul.Szkolnej w Podzamczu	inwestycyjne
3	Budowa drogi do Góry Birów w Podzamczu	inwestycyjne
4	Remont Placu Jurajskiego w Podzamczu	inwestycyjne
5	Remont ul.Wilczej, ul.Łąki w Kiełkowicach	inwestycyjne
6	Budowa chodnika u.Częstochowska w Gieble	inwestycyjne
7	Remont Dworku w Gieble wraz z zagospodarowaniem terenu	inwestycyjne
8	Budowa drogi Mokrus-Kiełkowice	inwestycyjne
9	Budowa drogi Mokrus-Gulzów	inwestycyjne
10	Budowa drogi Śrubarnia-DW791	inwestycyjne
11	Budowa ul. w Żelazku	inwestycyjne
12	Budowa ul.Leśnej w Ryczowie	inwestycyjne
13	Budowa drogi Ryczów-Krzywopłaty	inwestycyjne
14	Remont ul.Pilickiej w Kolonii Ryczów	inwestycyjne
15	Remont ul.Turystycznej w Kolonii Ryczów	inwestycyjne
16	Remont ulic i chodników na os.Orzeszkowej w Ogrodzieńcu	inwestycyjne
17	Budowa chodnika w Gieble-Kolonii – etap II	inwestycyjne
18	Przebudowa dróg gminnych i chodników po budowanej kanalizacji w Ogrodzieńcu	inwestycyjne
19	Przebudowa dróg wojewódzkich i chodników po budowanej kanalizacji w Ogrodzieńcu	inwestycyjne
20	Budowa dróg i chodników na osiedlu „Złote Piaski” w Ogrodzieńcu	inwestycyjne
21	Budowa obwodnicy omijającej centrum Ogrodzieńca	inwestycyjne
22	Przebudowa dróg powiatowych biegnących przez teren gminy	inwestycyjne
23	Przebudowa i modernizacja dróg dojazdowych do pól	inwestycyjne
24	Budowa sieci wodociągowej Podzamcze-Kiełkowice	inwestycyjne
25	Budowa wodociągu przy ulAgrestowej w Ryczowie	inwestycyjne
26	Remonty ujęć wody i sieci wodociągowej na terenie miasta i gminy	inwestycyjne
27	Budowa sieci gazowej w Mokrusie	inwestycyjne
28	Budowa sieci gazowej w Gulzowie	inwestycyjne
29	Regulacja rzeki Czarna Przemsza na Markowiźnie	inwestycyjne
30	Budowa kanalizacji i oczyszczalni ścieków w Ogrodzieńcu	inwestycyjne
31	Budowa kanalizacji na pozostałym terenie gminy	inwestycyjne
32	Likwidacja wysypiska odpadów komunalnych w Ogrodzieńcu	inwestycyjne
33	Odwodnienie wsi Gulzów	inwestycyjne
34	Uzbrojenie terenów rozwojowych pod budownictwo jednorodzinne i letniskowe (w tym scalenie gruntów)	inwestycyjne
35	Termomodernizacja szkół na terenie gminy	inwestycyjne
36	Termomodernizacja budynków gminnych: UMiG, SPZOZ, Trójbudynek,	inwestycyjne

Lp.	Nazwa zadania	Typ zadania
	Dom Kultury	
37	Budowa kompleksu sportowego przy ul.Orzeszkowej w Ogrodzieńcu	inwestycyjne
38	Budowa kompleksu sportowego przy SP1 w Ogrodzieńcu	inwestycyjne
39	Budowa boisk przyszkolnych w Ryczowie, Gieble i Podzamczu	inwestycyjne
40	Doposażenie Straży Pożarnej	inwestycyjne
41	Doposażenie Straży w sprzęt ratownictwa	inwestycyjne
42	Doposażenie SPZOZ	inwestycyjne

3.4 Poprawa stanu środowiska naturalnego

Poprawa stanu środowiska naturalnego w przypadku Miasta i Gminy Ogrodzieniec wiąże się głównie ze uporządkowaniem takich dziedzin ochrony środowiska jak gospodarka ściekowa oraz likwidacja emisji opadów przemysłowych.

Tabela 29. Lista zadań w sferze ochrony środowiska

Lp.	Nazwa zadania	Typ zadania
1	Budowa kanalizacji i oczyszczalni ścieków w Ogrodzieńcu	inwestycyjne
2	Budowa kanalizacji na pozostałym terenie gminy i oczyszczalni w Kiełkowicach	inwestycyjne
3	Zamknięcie wysypiska odpadów komunalnych przy ul.Bzowskiej w Ogrodzieńcu	inwestycyjne
4	Oczyszczenie terenów po byłej IZOLACJI w Ogrodzieńcu	inwestycyjne
5	Rekultywacja terenów po byłej Cementowni „WIEK” w Ogrodzieńcu	inwestycyjne
6	Zagospodarowanie terenów przemysłowych po byłym kamieniołomie „WIEK”	inwestycyjne
7	Likwidacja źródeł emisji azbestu	inwestycyjne/organizacyjne
8	Likwidacja dzikich wysypisk	organizacyjne
9	Regulacja rzeki Czarna Przemsza na Markowiźnie	inwestycyjne
10	Regulacja Potoku Ogrodzienieckiego i potoku Maślenica	inwestycyjne
11	Odbudowa i zagospodarowanie terenu wokół naturalnych źródeł: „Krepa”, „Świniuszka”, „Bucze” i inn.	inwestycyjne
12	Zagospodarowanie terenów w okolicy stawów na Józefowie	inwestycyjne
13	Zagospodarowanie terenów wokół stawów przy os.Orzeszkowej	inwestycyjne
14	Zagospodarowanie zbiornika Krepa	inwestycyjne
15	Edukacja ekologiczna na temat gospodarki odpadami (segregacja, kompostowanie)	edukacyjne/ organizacyjne
16	Opracowanie dokumentacji i ustanowienie Ostoi Środkowojurajskiej w ramach sieci Natura 2000	organizacyjne
17	Organizowanie punktów zbiórki i odbioru odpadów niebezpiecznych	organizacyjne

3.5 Kultura, dziedzictwo kulturowe i turystyka

Na zadania z zakresu kultury i turystyki składają się głównie zadania inwestycyjne polegające na poprawie infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej Miasta i Gminy oraz zwiększeniu atrakcji turystycznych gminy, organizacji imprez kulturalnych, a także współpracy z okolicznymi gminami w celu zwiększenia ruchu turystycznego i zainteresowania Jurą. W tej

dziedzinie znalazło się wiele zadań, gdyż autorzy Planu uważają, że Miasto i Gmina Ogrodzieniec posiada wiele cennych kulturowo zabytków, obiektów dziedzictwa kulturowego i innych atrakcji, które nie są obecnie należycie zachowane i eksponowane. W gminie brak jest wystarczającej bazy rekreacyjno-sportowej jak również noclegowo-gastronomicznej.

Tabela 30 Lista zadań w sferze kultury, dziedzictwa kulturowego i turystyki

Lp.	Nazwa zadania	Typ zadania
1	Rewitalizacja starego rynku wraz z rekonstrukcją Grodu Królewskiego na Górze Birów w Podzamczu	inwestycyjne
2	Konserwacja i zabezpieczenie ruin Zamku Ogrodzienieckiego	inwestycyjne
3	Budowa infrastruktury do obsługi ruchu turystycznego na Zamku Ogrodzienieckim w Podzamczu (Parkinki, drogi dojazdowe, toalety itp.)	inwestycyjne
4	Remont Dworku w Gieble wraz z zagospodarowaniem terenu	inwestycyjne
5	Remont i restauracja zabytkowych kościołów w Gieble i Ogrodzieńcu wraz z zagospodarowaniem terenu wokół	inwestycyjne
6	Remont kapliczki przy ul.Olkuskiej w Ogrodzieńcu	inwestycyjne
7	Odbudowa kapliczek przydrożnych na terenie gminy	inwestycyjne
8	Rewitalizacja terenu osiedla przemysłowego w Ogrodzieńcu-Cementowni	inwestycyjne
9	Odbudowa starych studni przydrożnych na terenie gminy	inwestycyjne
10	Zagospodarowanie Placu Piłsudskiego w Ogrodzieńcu	organizacyjne/inwestycyjne
11	Rewitalizacja źródeł Potoku Ogrodzienieckiego wraz z odbudową figury św.Jana w Ogrodzieńcu	inwestycyjne
12	Udostępnienie atrakcji turystycznych w okolicach Gór Ruskich w Ryczowie	organizacyjne/inwestycyjne
13	Zagospodarowanie terenu wokół Strażnicy na Grodzisku w Ryczowie	organizacyjne/inwestycyjne
14	Rekonstrukcja fragmentów fabryki prochu w Ogrodzieńcu	organizacyjne/inwestycyjne
15	Rekonstrukcja linii niemieckich umocnień i fortyfikacji z czasów II Wojny Św. W Podzamczu	organizacyjne/inwestycyjne
16	Modernizacja Ośrodka Rekreacyjnego „Krepa”	inwestycyjne
17	Wyznaczenie szlaku Naturalnych Źródeł Wodnych na terenie gminy	organizacyjne/inwestycyjne
18	Zagospodarowanie stawów w Józefowie na ośrodek sportów wodnych	organizacyjne/inwestycyjne
19	Budowa ścieżek rowerowych, szlaków turystycznych i dydaktycznych na terenie gminy	inwestycyjne
20	Budowa pól namiotowych, pól biwakowych	inwestycyjne
21	Organizacja Informacji Turystycznej	organizacyjne/inwestycyjne
22	Organizacja kursów wspinaczki skałkowej	organizacyjne/inwestycyjne
23	Oznakowanie obiektów i miejsc atrakcyjnych turystycznie	organizacyjne/inwestycyjne
24	Działania w zakresie promocji agroturystyki	organizacyjne
25	Uruchomienie kina plenerowego w Podzamczu	organizacyjne/inwestycyjne
26	Remont Domu Kultury w Ogrodzieńcu wraz z modernizacją sali kinowo-teatralnej	Inwestycyjne
27	Zakup profesjonalnej aparatury na potrzeby organizacji imprez plenerowych	Inwestycyjne
28	Rozwój działalności Domu Kultury w kierunku organizacji wolnego czasu dzieci i młodzieży	organizacyjne/inwestycyjne
29	Budowa nowych placów zabaw	Inwestycyjne

3.6 Poprawa warunków i jakości życia mieszkańców, w tym zmiany w strukturze zamieszkania

Zadania zidentyfikowane w tej dziedzinie wiążą się głównie z poprawą jakości życia, na którą mają wpływ władze Miasta i Gminy – poza zadaniami inwestycyjnymi, wymienionymi szczególnie w dziedzinie infrastrukturalnej. Listę zadań do realizacji w tym obszarze przedstawia poniższa tabela.

Tabela 31. Lista zadań w sferze poprawy warunków i jakości życia mieszkańców

Lp.	Nazwa zadania	Typ zadania
1.	Organizacja zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży - kąpki internetowe, świetlice	organizacyjne
2.	Organizacja imprez integrujących mieszkańców Gminy - ogniska, imprezy okazjonalne, konkursy pomiędzy sołectwami	organizacyjne
3.	Prowadzenie profesjonalnej strony internetowej pokazującej nie tylko sprawy wewnętrzne Gminy ale jej walory turystyczne i atrakcyjność dla potencjalnych inwestorów	organizacyjne
4.	Utrzymanie i aktualizacja strony internetowej	organizacyjne
5.	Aktywne szukanie sponsorów i opracowywanie strategii kulturalnej Gminy	organizacyjne
6.	Oznakowanie ważnych miejsc w Gminie	organizacyjne/inwestycyjne
7.	Nawiązanie kontaktów międzyregionalnych	organizacyjne
8.	Promowanie terenów inwestycyjnych w Gminie	organizacyjne
9.	Poprawa połączeń komunikacyjnych z sołectwem Kiełkowiec i Gminą Klucze oraz Powiatem Olkuskim	organizacyjne
10.	Utworzenie szkoły ponadgimnazjalnej o profilu agroturystycznym bądź turystycznym	organizacyjne
11.	Podjęcie działań na rzecz rozwoju przedsiębiorczości, tworzenia nowych miejsc pracy	organizacyjne
12.	Aktywizacja bezrobotnych, szkolenia	organizacyjne
13.	Aktywizacja pracy policji, ze szczególnym uwzględnieniem weekendów i imprez masowych	organizacyjne/inwestycyjne

4. LISTA ZADAŃ DO REALIZACJI WRAZ Z HIERARCHIĄ WAŻNOŚCI

Każde działanie ze względu na skutki, jakie wywołuje powinno być rozpatrywane przy zastosowaniu różnych kryteriów oceny. Przy formułowaniu hierarchii ważności zadań posłużono się **wielokryterialną analizą decyzyjną** przy zastosowaniu następujących kryteriów:

Tabela 32 Kryteria oceny zadań

Lp.	Nazwa kryterium	Skala, bądź możliwe określenia
1	Zaawansowanie dokumentacyjne zadania	0 – pomysł 1 - koncepcja 2 - projekt techniczny
2	Możliwość pozyskania środków zewnętrznych na realizację	0 - brak 1 - istnieje
3	Zaspokojenie większej ilości dziedzin strategicznych	1 – zaspakaja 1 dziedzinę 2 – zaspakaja 2 dziedziny 3 – zaspakaja więcej niż 2 dziedziny
4	Wpływ na środowisko	0 – brak wpływu 1 – wpływ pozytywny
5	Wpływ na jakość życia mieszkańców	0 – brak wpływu 1 – wpływ pozytywny
6	Zadanie uznane za priorytetowe przez władze MiG	0 – brak priorytetu 1 – priorytet

Hierarchia ważności kryteriów odzwierciedlana jest zazwyczaj za pomocą **współczynników wagowych**. Po konsultacjach z panelem ekspertów stwierdzono, że przyznaje się następujące wagi dla powyższych kryteriów:

Tabela 33 Wagi przyznane poszczególnym kryteriom

Nazwa kryterium	Przyznana waga
Zaawansowanie dokumentacyjne zadania	20%
Możliwość pozyskania środków zewnętrznych na realizację	20%
Zaspokojenie większej ilości dziedzin strategicznych	10%
Wpływ na środowisko	20%
Wpływ na jakość życia mieszkańców	20%
Zadanie uznane za priorytetowe przez władze MiG	10%
RAZEM	100%

Kolejnym etapem przyjętej metody jest ocena poszczególnych zadań inwestycyjnych względem każdego z kryteriów oceny z uwzględnieniem wag przyznanych dla poszczególnych kryteriów. Wynikiem jest uzyskana w ten sposób **macierz wypłat**, która jest formalnym zapisem wielokryterialnej oceny poszczególnych zadań inwestycyjnych.

Maksymalna liczba punktów przyznana w rankingu wynosi 160 pkt. Przyjęto, że inwestycje, które otrzymają więcej niż 80 pkt. i zostały wskazane przez władze Miasta i Gminy jako priorytetowe będą realizowane w pierwszym horyzoncie czasowym tj. w latach 2004-2006. Realizacja pozostałych inwestycji została przesunięta na okres późniejszy tj. 2007-2013.

Macierz wypłat wraz z hierarchicznym pogrupowaniem inwestycji przedstawia poniższa Tabela.

Tabela 34. Macierz wypłat z hierarchicznym ułożeniem inwestycji względem kryteriów i wag

Lp.	Nazwa inwestycji	Kryteria																			SUMA
		Zaawansowanie dokumentacyjne			Możliwość pozyskania bezzwrotnych środków na realizację			Zaspokojenie większej liczby dziedzin			Wpływ na środowisko			Wpływ na jakość życia mieszkańców			Zadania uznane za priorytetowe przez gminę				
		punkt	waga	wynik	punkt	waga	wynik	punkt	waga	wynik	punkt	waga	wynik	punkt	waga	wynik	punkt	waga	wynik		
1	Budowa wodociągu przy ulAgrestowej w Ryczowie	2	20	40	1	20	20	3	10	30	1	20	20	1	20	20	1	10	10	140	
2	Budowa kanalizacji i oczyszczalni ścieków w Ogrodzieńcu	2	20	40	1	20	20	3	10	30	1	20	20	1	20	20	1	10	10	140	
3	Likwidacja wysypiska odpadów komunalnych w Ogrodzieńcu	2	20	40	1	20	20	3	10	30	1	20	20	1	20	20	1	10	10	140	
4	Budowa sieci wodociągowej Podzamcze-Kielkowice	2	20	40	1	20	20	2	10	20	1	20	20	1	20	20	1	10	10	130	
5	Regulacja rzeki Czarna Przemsza na Markowiźnie	2	20	40	1	20	20	2	10	20	1	20	20	1	20	20	1	10	10	130	
6	Termomodernizacja szkół na terenie gminy	2	20	40	1	20	20	2	10	20	1	20	20	1	20	20	1	10	10	130	
7	Regulacja rzeki Czarna Przemsza na Markowiźnie	2	20	40	1	20	20	2	10	20	1	20	20	1	20	20	1	10	10	130	
8	Odbudowa starych studni przydrożnych na terenie gminy	2	20	40	1	20	20	2	10	20	1	20	20	1	20	20	1	10	10	130	
11	Remont Dworku w Gieble wraz z zagospodarowaniem terenu	2	20	40	1	20	20	2	10	20	1	20	20	1	20	20	1	10	10	130	
16	Rewitalizacja starego rynku wraz z rekonstrukcją Grodu Królewskiego na Górze Birów w Podzamczu	2	20	40	1	20	20	2	10	20	1	20	20	1	20	20	1	10	10	130	
9	Remonty ujęć wody i sieci wodociągowej na terenie miasta i gminy	1	20	20	1	20	20	3	10	30	1	20	20	1	20	20	1	10	10	120	
10	Budowa kanalizacji na pozostałym terenie gminy	1	20	20	1	20	20	3	10	30	1	20	20	1	20	20	1	10	10	120	
12	Budowa drogi Mokrus-Kielkowice	2	20	40	1	20	20	2	10	20	0	20	0	1	20	20	1	10	10	110	

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO MIASTA I GMINY OGRODZIEŃC

Lp.	Nazwa inwestycji	Kryteria																			SUMA
		Zaawansowanie dokumentacyjne			Możliwość pozyskania bezzwrotnych środków na realizację			Zaspokojenie większej liczby dziedzin			Wpływ na środowisko			Wpływ na jakość życia mieszkańców			Zadania uznane za priorytetowe przez gminę				
		Punkt	waga	wynik	punkt	waga	wynik	punkt	waga	wynik	punkt	waga	wynik	punkt	waga	wynik	punkt	waga	wynik		
13	Przebudowa dróg wojewódzkich i chodników po budowanej kanalizacji w Ogrodzieńcu	2	20	40	1	20	20	2	10	20	0	20	0	1	20	20	1	10	10	110	
14	Likwidacja źródeł emisji azbestu	1	20	20	1	20	20	2	10	20	1	20	20	1	20	20	1	10	10	110	
15	Zagospodarowanie zbiornika Krępa	1	20	20	1	20	20	2	10	20	1	20	20	1	20	20	1	10	10	110	
18	Modernizacja Ośrodka Rekreacyjnego „Krępa”	1	20	20	1	20	20	2	10	20	1	20	20	1	20	20	1	10	10	110	
19	Budowa ul.Krótkiej w Fugasówce	2	20	40	1	20	20	1	10	10	0	20	0	1	20	20	1	10	10	100	
20	Likwidacja dzikich wysypisk	1	20	20	0	20	0	3	10	30	1	20	20	1	20	20	1	10	10	100	
21	Uzbrojenie terenów przy Górze Birów w Podzamczu	1	20	20	1	20	20	2	10	20	0	20	0	1	20	20	1	10	10	90	
22	Budowa drogi Mokrus-Gulzów	1	20	20	1	20	20	2	10	20	0	20	0	1	20	20	1	10	10	90	
23	Budowa sieci gazowej w Mokrusie	0	20	0	1	20	20	2	10	20	1	20	20	1	20	20	1	10	10	90	
24	Budowa sieci gazowej w Gulzowie	0	20	0	1	20	20	2	10	20	1	20	20	1	20	20	1	10	10	90	
25	Odwodnienie wsi Gulzów	0	20	0	1	20	20	2	10	20	1	20	20	1	20	20	1	10	10	90	
26	Termomodernizacja budynków gminnych: UMiG, SPZOZ, Trójbudynek, Dom Kultury	0	20	0	1	20	20	2	10	20	1	20	20	1	20	20	1	10	10	90	
27	Doposażenie Straży Pożarnej	1	20	20	1	20	20	2	10	20	0	20	0	1	20	20	1	10	10	90	
28	Doposażenie Straży w sprzęt ratownictwa	1	20	20	1	20	20	2	10	20	0	20	0	1	20	20	1	10	10	90	
29	Doposażenie SPZOZ	1	20	20	1	20	20	2	10	20	0	20	0	1	20	20	1	10	10	90	
30	Rekultywacja terenów po byłej Cementowni „WIEK” w Ogrodzieńcu	0	20	0	1	20	20	2	10	20	1	20	20	1	20	20	1	10	10	90	
31	Regulacja Potoku Ogrodzieńckiego i potoku Maślenica	0	20	0	1	20	20	2	10	20	1	20	20	1	20	20	1	10	10	90	
32	Odbudowa i zagospodarowanie terenu wokół naturalnych źródeł: „Krępa”, „Świniuszka”, „Bucze” i inn.	0	20	0	1	20	20	2	10	20	1	20	20	1	20	20	1	10	10	90	

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO MIASTA I GMINY OGRODZIENIEC

Lp.	Nazwa inwestycji	Kryteria																			SUMA
		Zaawansowanie dokumentacyjne			Możliwość pozyskania bezzwrotnych środków na realizację			Zaspokojenie większej liczby dziedzin			Wpływ na środowisko			Wpływ na jakość życia mieszkańców			Zadania uznane za priorytetowe przez gminę				
		Punkt	waga	wynik	punkt	waga	wynik	punkt	waga	wynik	punkt	waga	wynik	punkt	waga	wynik	punkt	waga	wynik		
33	Zagospodarowanie terenów w okolicy stawów na Józefowie	0	20	0	1	20	20	2	10	20	1	20	20	1	20	20	1	10	10	90	
34	Zagospodarowanie terenów wokół stawów przy os. Orzeszkowej	0	20	0	1	20	20	2	10	20	1	20	20	1	20	20	1	10	10	90	
35	Organizowanie punktów zbiórki i odbioru odpadów niebezpiecznych	1	20	20	0	20	0	2	10	20	1	20	20	1	20	20	1	10	10	90	
36	Konserwacja i zabezpieczenie ruin Zamku Ogrodzienieckiego	1	20	20	1	20	20	2	10	20	0	20	0	1	20	20	1	10	10	90	
37	Remont i restauracja zabytkowych kościołów w Gieble i Ogrodzieńcu wraz z zagospodarowaniem terenu wokół	1	20	20	1	20	20	2	10	20	0	20	0	1	20	20	1	10	10	90	
38	Rewitalizacja źródeł Potoku Ogrodzienieckiego wraz z odbudową figury św. Jana w Ogrodzieńcu	0	20	0	1	20	20	2	10	20	1	20	20	1	20	20	1	10	10	90	
39	Wyznaczenie szlaku Naturalnych Źródeł Wodnych na terenie gminy	0	20	0	1	20	20	2	10	20	1	20	20	1	20	20	1	10	10	90	
40	Zagospodarowanie stawów w Józefowie na ośrodek sportów wodnych	0	20	0	1	20	20	2	10	20	1	20	20	1	20	20	1	10	10	90	
41	Remont Domu Kultury w Ogrodzieńcu wraz z modernizacją sali kinowo-teatralnej	1	20	20	1	20	20	2	10	20	0	20	0	1	20	20	1	10	10	90	
42	Zagospodarowanie terenów planowanych pod budowę Centrum Konferencyjno-Rekreacyjnego „Jurajski Park Wodny”	1	20	20	1	20	20	1	10	10	0	20	0	1	20	20	1	10	10	80	
43	Zagospodarowanie terenów przemysłowych byłego kamieniołomu „WIEK”	0	20	0	1	20	20	2	10	20	1	20	20	0	20	0	1	10	10	70	
44	Zagospodarowanie terenów dawnego PMIB „IZOLACJA”	0	20	0	1	20	20	2	10	20	1	20	20	0	20	0	1	10	10	70	

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO MIASTA I GMINY OGRODZIEŃC

Lp.	Nazwa inwestycji	Kryteria																			SUMA
		Zaawansowanie dokumentacyjne			Możliwość pozyskania bezzwrotnych środków na realizację			Zaspokojenie większej liczby dziedzin			Wpływ na środowisko			Wpływ na jakość życia mieszkańców			Zadania uznane za priorytetowe przez gminę				
		Punkt	waga	wynik	punkt	waga	wynik	punkt	waga	wynik	punkt	waga	wynik	punkt	waga	wynik	punkt	waga	wynik		
45	Budowa drogi do Góry Birów w Podzamczu	0	20	0	1	20	20	2	10	20	0	20	0	1	20	20	1	10	10	70	
46	Remont ul.Wilczej, ul.Łąki w Kielkowicach	0	20	0	1	20	20	2	10	20	0	20	0	1	20	20	1	10	10	70	
47	Budowa chodnika ul.Częstochowska w Gieble	0	20	0	1	20	20	2	10	20	0	20	0	1	20	20	1	10	10	70	
48	Budowa drogi Śrubarnia-DW791	0	20	0	1	20	20	2	10	20	0	20	0	1	20	20	1	10	10	70	
49	Budowa ul.Leśnej w Ryczowie	0	20	0	1	20	20	2	10	20	0	20	0	1	20	20	1	10	10	70	
50	Budowa drogi Ryczów-Krzywopłaty	0	20	0	1	20	20	2	10	20	0	20	0	1	20	20	1	10	10	70	
51	Remont ul.Pilickiej w Kolonii Ryczów	0	20	0	1	20	20	2	10	20	0	20	0	1	20	20	1	10	10	70	
52	Remont ul.Turystycznej w Kolonii Ryczów	0	20	0	1	20	20	2	10	20	0	20	0	1	20	20	1	10	10	70	
53	Remont ulic i chodników na os.Orzeszkowej w Ogrodzieńcu	0	20	0	1	20	20	2	10	20	0	20	0	1	20	20	1	10	10	70	
54	Budowa chodnika w Gieble-Kolonii – etap II	0	20	0	1	20	20	2	10	20	0	20	0	1	20	20	1	10	10	70	
55	Przebudowa dróg gminnych i chodników po budowanej kanalizacji w Ogrodzieńcu	0	20	0	1	20	20	2	10	20	0	20	0	1	20	20	1	10	10	70	
56	Budowa dróg i chodników na osiedlu „Złote Piaski” w Ogrodzieńcu	0	20	0	1	20	20	2	10	20	0	20	0	1	20	20	1	10	10	70	
57	Budowa obwodnicy omijającej centrum Ogrodzieńca	0	20	0	1	20	20	2	10	20	0	20	0	1	20	20	1	10	10	70	
58	Przebudowa dróg powiatowych biegnących przez teren gminy	0	20	0	1	20	20	2	10	20	0	20	0	1	20	20	1	10	10	70	
59	Przebudowa i modernizacja dróg dojazdowych do pól	0	20	0	1	20	20	2	10	20	0	20	0	1	20	20	1	10	10	70	
60	Uzbrojenie terenów rozwojowych pod budownictwo jednorodzinne i letniskowe (w tym scalenie gruntów)	0	20	0	0	20	0	2	10	20	1	20	20	1	20	20	1	10	10	70	

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO MIASTA I GMINY OGRODZIENIEC

Lp.	Nazwa inwestycji	Kryteria																			SUMA
		Zaawansowanie dokumentacyjne			Możliwość pozyskania bezzwrotnych środków na realizację			Zaspokojenie większej liczby dziedzin			Wpływ na środowisko			Wpływ na jakość życia mieszkańców			Zadania uznane za priorytetowe przez gminę				
		Punkt	waga	wynik	punkt	waga	wynik	punkt	waga	wynik	punkt	waga	wynik	punkt	waga	wynik	punkt	waga	wynik		
61	Budowa kompleksu sportowego przy ul.Orzeszkowej w Ogrodzieńcu	0	20	0	1	20	20	2	10	20	0	20	0	1	20	20	1	10	10	70	
62	Budowa kompleksu sportowego przy SPI w Ogrodzieńcu	0	20	0	1	20	20	2	10	20	0	20	0	1	20	20	1	10	10	70	
63	Budowa boisk przyszkolnych w Ryczowie, Gieble i Podzamczu	0	20	0	1	20	20	2	10	20	0	20	0	1	20	20	1	10	10	70	
64	Budowa infrastruktury do obsługi ruchu turystycznego na Zamku Ogrodzieńskim w Podzamczu (Parkinki, drogi dojazdowe, toalety itp.)	0	20	0	1	20	20	2	10	20	0	20	0	1	20	20	1	10	10	70	
65	Remont kapliczki przy ul.Olkuskiej w Ogrodzieńcu	1	20	20	0	20	0	2	10	20	0	20	0	1	20	20	1	10	10	70	
66	Rewitalizacja terenu osiedla przemysłowego w Ogrodzieńcu-Cementowni	0	20	0	1	20	20	2	10	20	0	20	0	1	20	20	1	10	10	70	
67	Zagospodarowanie Placu Piłsudskiego w Ogrodzieńcu	0	20	0	1	20	20	2	10	20	0	20	0	1	20	20	1	10	10	70	
68	Udostępnienie atrakcji turystycznych w okolicach Gór Ruskich w Ryczowie	0	20	0	1	20	20	2	10	20	0	20	0	1	20	20	1	10	10	70	
69	Zagospodarowanie terenu wokół Strażnicy na Grodzisku w Ryczowie	0	20	0	1	20	20	2	10	20	0	20	0	1	20	20	1	10	10	70	
70	Rekonstrukcja fragmentów fabryki prochu w Ogrodzieńcu	0	20	0	1	20	20	2	10	20	0	20	0	1	20	20	1	10	10	70	
71	Rekonstrukcja linii niemieckich umocnień i fortyfikacji z czasów II Wojny Św. W Podzamczu	0	20	0	1	20	20	2	10	20	0	20	0	1	20	20	1	10	10	70	
72	Budowa ścieżek rowerowych, szlaków turystycznych i dydaktycznych na terenie gminy	0	20	0	1	20	20	2	10	20	0	20	0	1	20	20	1	10	10	70	

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO MIASTA I GMINY OGRODZIEŃC

Lp.	Nazwa inwestycji	Kryteria																			SUMA
		Zaawansowanie dokumentacyjne			Możliwość pozyskania bezzwrotnych środków na realizację			Zaspokojenie większej liczby dziedzin			Wpływ na środowisko			Wpływ na jakość życia mieszkańców			Zadania uznane za priorytetowe przez gminę				
		Punkt	waga	wynik	punkt	waga	wynik	punkt	waga	wynik	punkt	waga	wynik	punkt	waga	wynik	punkt	waga	wynik		
73	Budowa pól namiotowych, pól biwakowych	0	20	0	1	20	20	2	10	20	0	20	0	1	20	20	1	10	10	70	
74	Uruchomienie kina plenerowego w Podzamczu	0	20	0	1	20	20	2	10	20	0	20	0	1	20	20	1	10	10	70	
75	Budowa nowego targowiska w Ogrodzieńcu wraz z infrastrukturą	0	20	0	1	20	20	1	10	10	0	20	0	1	20	20	1	10	10	60	
76	Budowa ul. w Żelazku	0	20	0	1	20	20	1	10	10	0	20	0	1	20	20	1	10	10	60	
77	Odbudowa kapliczek przydrożnych na terenie gminy	0	20	0	0	20	0	2	10	20	0	20	0	1	20	20	1	10	10	50	
78	Oznakowanie obiektów i miejsc atrakcyjnych turystycznie	0	20	0	1	20	20	2	10	20	0	20	0	0	20	0	1	10	10	50	
79	Działania w zakresie promocji agroturystyki	0	20	0	1	20	20	2	10	20	0	20	0	0	20	0	1	10	10	50	
80	Budowa nowych placów zabaw	0	20	0	0	20	0	2	10	20	0	20	0	1	20	20	1	10	10	50	
81	Budowa ul. Szkolnej w Podzamczu	0	20	0	1	20	20	1	10	10	0	20	0	0	20	0	1	10	10	40	
82	Zakup profesjonalnej aparatury na potrzeby organizacji imprez plenerowych	0	20	0	0	20	0	2	10	20	0	20	0	0	20	0	1	10	10	30	
83	Oznakowanie ważnych miejsc w Gminie	0	20	0	0	20	0	2	10	20	0	20	0	0	20	0	1	10	10	30	

5. REALIZACJA ZADAŃ I PROJEKTÓW

5.1. Założenia planu rozwoju lokalnego

1. Opracowanie Planu Rozwoju Lokalnego oparte jest na metodyce budowy strategii rozwoju jednostek samorządowych zalecanej przez Unię Europejską.
2. Prace nad planem prowadzi Burmistrz wraz z Radą Miejską.
3. Przyjęto jedną z najpopularniejszych technik analizy strategicznej – SWOT.
Jest to badanie silnych i słabych stron gminy oraz szans i zagrożeń jakie się przed nią pojawiają w aspekcie czynników politycznych, ekonomicznych społecznych, technologicznych i środowiskowych.
4. Uwzględniono czynniki polityki regionalnej oraz konieczność korelacji strategii z innymi programami:
 - rozwoju regionalnego,
 - zagospodarowania przestrzennego,
 - likwidacji bezrobocia,
 - ochrony środowiska.
5. Przyjęto, że Plan Rozwoju Lokalnego pozwoli na:
 - uzyskanie szerokiego poparcia ze strony mieszkańców miasta dla jego realizacji,
 - elastyczność polegającą na szybkiej korekcie bieżących zadań w oparciu o zebrane doświadczenia,
 - osiągnięcie pełnego zintegrowania wszystkich planów działania.

5.2. Analiza SWOT Gminy Ogrodzieniec

W celu podejmowania strategicznych decyzji dotyczących rozwoju gospodarczego jako punkt wyjścia przeprowadzono analizę mocnych i słabych stron, szans i zagrożeń gminy.

a) **mocne strony:**

- korzystne położenie na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej i Wyżynie Śląskiej. 80% terenu gminy przynależy do Zespołu Parków Krajobrazowych w tym 44% terenu obejmuje Park Krajobrazowy Orlich Gniazd.
- w miarę korzystna sytuacja mieszkaniowa, usługi w podstawowym zakresie zaspokajają potrzeby mieszkańców, brak widocznych oznak ubóstwa w społeczeństwie.
- liczne zespoły skalne, unikalne zespoły roślinności i fauny oraz lasy.
- zabytki wpisane do rejestru zabytków województwa śląskiego i obiekty kwalifikujące się do pełnej ochrony.
- występowanie nieskażonych metalami gleb stwarza warunki do prowadzenia specjalistycznych gospodarstw oraz produkcji atestowanej żywności ekologicznej.
- dobre połączenia komunikacyjne dla mieszkańców miasta i gminy z otaczającymi terenami oraz z drogami wyższych klas.
- miasto i gmina zaopatrywane są w wodę dobrej jakości ze studni głębinowych.
- wszystkie zamieszkałe tereny zaopatrzone są w energię elektryczną, gaz i telekomunikację.
- gmina posiada własne składowisko komunalne, które spełnia wymagane normy.
- systematyczny spadek zanieczyszczenia powietrza.
- wyspecjalizowana kadra w branży metalowej, ceramicznej, budowlanej,
- wolne tereny pod zabudowę mieszkaniową i przemysłową,
- wzrastająca aktywność zawodowa mieszkańców, przejawiająca się w powstawaniu nowych małych i średnich przedsiębiorstw.

b) słabe strony:

- ujemny przyrost naturalny i starzenie się społeczeństwa. Wysokie bezrobocie.
- spadek tempa rozwoju gospodarczego, minimalne obroty rynku nieruchomości, niewielkie środki przeznaczone na inwestycje, słaba baza hotelowa i urządzeń turystycznych.
- nielegalna zabudowa letniskowa w Śrubarni, niekontrolowane wycięcia lasów, brak oczyszczalni powodujący zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podmokłych łąk, dzikie wysypiska zanieczyszczające środowisko.
- w sferach obiektów zabytkowych występują niewłaściwości architektoniczno-budowlane.
- niewykorzystane możliwości prowadzenia gospodarki towarowej, niski poziom wykształcenia rolników.
- centrum Ogrodzieńca krańcowo przeciążone ruchem, w wielu miejscach słaba widoczność na skrzyżowaniach, zły stan nawierzchni dróg i poboczy.
- brak oczyszczalni,
- brak sieci kanalizacyjnej na pozostałej części Ogrodzieńca i gminy.
- kotłownie nie posiadają filtrów ochronnych, wymagany remont sieci SN w rejonie Ogrodzieńca.
- składowanie azbestu bez odpowiedniej kontroli.
- w niektórych miejscach miasta i gminy możliwe występowanie azbestu w powietrzu.
- brak w części gminy terenów przygotowanych dla inwestorów,
- brak napływu kapitału krajowego i zagranicznego,
- wysokie bezrobocie wśród młodzieży i kobiet.

c) szanse rozwojowe

- atrakcyjność Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd na terenie jury Krakowsko-Częstochowskiej,
- liczne zabytki,
- bliskie położenie aglomeracji śląskiej,
- absorpcja środków unijnych,

d) zagrożenia

- brak własnych środków finansowych na rozwój przy wysokich kosztach transformacji przemysłowej,
- spadek koniunktury na rynku – odejście wyszkolonych kadr do silnych ośrodków przemysłowych,
- zagrożenie peryferyjnością gminy leżącej na obszarach województwa śląskiego.

5.3. Kierunki rozwoju gminy Ogrodzieniec do 2013 roku

Okres transformacji powstały w wyniku zmian ustrojowych w Polsce dał społecznościom lokalnym nowe możliwości. Samorząd terytorialny stał się podstawową jednostką strukturalną państwa i to on zaczął pełnić rolę głównego realizatora potrzeb mieszkańców gminy.

Ustalenie głównych kierunków rozwoju jest punktem wyjścia dla władz lokalnych do racjonalnego działania oraz uzyskania poparcia społecznego dla zadań wymagających

wielu wyrzeczeń i wspólnego wysiłku. Temu celowi służy Plan Rozwoju Lokalnego gminy Ogrodzieniec.

Ustawa o samorządzie gminnym określa m.in. iż podstawowym zadaniem gminy jest zaspakajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty, którą tworzy ogół jej mieszkańców.

Aby sprostać głównej misji gminy i stworzyć dobre warunki do życia, pracy i wypoczynku dla mieszkańców i turystów, należy dokonać wielu przedsięwzięć gospodarczych, prawnych i porządkowych. Zamierzenia te są następujące :

- Zaspokojenie potrzeb mieszkańców we wszystkich dziedzinach życia
- Aktywizacja działalności gospodarczej
- Ochrona środowiska przyrodniczego
- Ochrona dziedzictwa kulturowego
- Dostosowanie gospodarki rolnej do aktualnych potrzeb
- Budowa obwodnic komunikacyjnych centrum Ogrodzieńca wraz z uatrakcyjnieniem centrum
- Budowa kanalizacji i oczyszczalni ścieków
- Poprawa stanu sanitarnego (likwidacja dzikich składowisk azbestu)
- Rozwój turystyki na miarę wielkich możliwości Ogrodzieńca.

5.4. Planowane zadania inwestycyjne w okresie 2005-2006

W poniższej Tabeli przedstawiono podstawowe wartości charakteryzujące zadania przeznaczone do realizacji w latach 2004-2006 w Mieście i Gminie Ogrodzieniec.

Tabela 35. Zadania i projekty inwestycyjne na lata 2005 – 2006

Przedsięwzięcie-zadanie	Instytucja odpowiedzialna za zadanie	Miejsce realizacji	Czas realizacji	Koszty				
				Ogółem	Gmina	Fundusze UE	Budżet państwa	Inne
1. Budowa oczyszczalni ścieków i kanalizacji w Ogrodzieńcu – redukcja ścieków zanieczyszczających Zb. Przeczycki	Gmina Ogrodzieniec	Ogrodzieniec	2006-2010	20.500.000	5.500.000	15.000.000		
2. Rewitalizacja starego rynku wraz z rekonstrukcją Grodu Królewskiego na Górze Birów w Podzamczu	Gmina Ogrodzieniec	Podzamcze	2006	1.200.000	300.000	900.000		
3. Przebudowa kotłowni węglowej na gazową z wymianą instalacji gazowej, wod-kan, c.o., c.w.u. w budynku Gimnazjum w Ogrodzieńcu przy ul. E. Orzeszkowej 13 oraz wykonanie termomodernizacji obiektu szkolnego	Gmina Ogrodzieniec	Ogrodzieniec	2005	950.000	725.355			224.645
4. Budowa dróg transportu rolnego	Gmina Ogrodzieniec	Kielkowice	2005-2006	450.000				225.000
5. Budowa wodociągów wiejskich	Gmina Ogrodzieniec	Kielkowice	2006-2007	500.000	125.000	375.000		

5.5. Zadania i projekty inwestycyjne w okresie 2007-20013

Tabela 36 Wykaz planowanych inwestycji w latach 2007-2013

Obszar działań	Nazwa inwestycji	Czas realizacji
Ochrona środowiska, poprawa jakości wód, gospodarka odpadami	Budowa kanalizacji i oczyszczalni ścieków w Ogrodzieńcu	2007-2010
	Budowa kanalizacji w sołectwach	2007-2013
	Budowa sieci wodociągowej Podzamcze-Kielkowice	2006
	Budowa wodociągu przy ul.Agrestowej w Ryczowie	2006
	Remonty ujęć wody i sieci wodociągowej na terenie miasta i gminy	2007-2010
	Regulacja rzeki Czarna Przemsza na Markowiznie	2006-2007
	Likwidacja wysypiska odpadów komunalnych w Ogrodzieńcu	2006-2008
	Likwidacja źródeł emisji azbestu	2007-2013
	Likwidacja dzikich wysypisk	2007-2013
	Odwodnienie wsi Gulzów	2007
	Budowa sieci gazowej w Mokrusie i Gulzowie	2008
	Regulacja Potoku Ogrodzienieckiego i potoku Maślenica	2007
	Organizowanie punktów zbiórki i odbioru odpadów niebezpiecznych	2006-2007
	Transport	Budowa ul.Krótkiej w Fugasówce
Budowa drogi Mokrus-Gulzów		2008
Budowa drogi Mokrus-Kielkowice		2006
Przebudowa dróg wojewódzkich i chodników po budowanej kanalizacji w Ogrodzieńcu		2006-2009
Budowa drogi do Góry Birów w Podzamczu		2007
Remont ul.Wilczej, ul.Łąki w Kielkovicach		2006
Budowa chodnika ul.Częstochowska w Gieble		2007
Budowa drogi Śrubarnia-DW791		2009
Budowa ul.Leśnej w Ryczowie		2007
Budowa drogi Ryczów-Krzywopłoty		2009
Remont ul.Pilickiej i ul.Turystycznej w Kolonii Ryczów		2009
Remont ulic i chodników na os.Orzeszkowej w Ogrodzieńcu		2007
Budowa chodnika w Gieble-Kolonii – etap II		2007
Przebudowa dróg gminnych i chodników po budowanej kanalizacji w Ogrodzieńcu		2007-2010
Budowa dróg i chodników na osiedlu „Złote Piaski” w Ogrodzieńcu		2008
Budowa obwodnicy omijającej centrum Ogrodzieńca		2009
Przebudowa dróg powiatowych biegnących przez teren gminy		2006-2008
Przebudowa i modernizacja dróg dojazdowych do pól		2006-2013
Budowa nowego targowiska w Ogrodzieńcu wraz z infrastrukturą		2007
Budowa ul. w Żelazku		2007
Budowa ul.Szkolnej w Podzamczu	2007	
Ochrona dziedzictwa kulturowego	Odbudowa starych studni przydrożnych na terenie gminy	2006-2007
	Remont Dworku w Gieble wraz z zagospodarowaniem terenu	2006-2007
	Rewitalizacja starego rynku wraz z rekonstrukcją Grodu Królewskiego na Górze Birów w Podzamczu	2006-2008
	Konserwacja i zabezpieczenie ruin Zamku Ogrodzienieckiego	2006-2013
	Remont i restauracja zabytkowych kościołów w Gieble i Ogrodzieńcu wraz z zagospodarowaniem terenu wokół	2007-2008
	Remont Domu Kultury w Ogrodzieńcu wraz z modernizacją sali kinowo-teatralnej	2007
	Remont kapliczki przy ul.Olkuskiej w Ogrodzieńcu	2006-2007
	Zagospodarowanie terenu wokół Strażnicy na Grodzisku w Ryczowie	2007
	Rekonstrukcja fragmentów fabryki prochu w Ogrodzieńcu	2007-2009
	Rekonstrukcja linii niemieckich umocnień i fortyfikacji z czasów II Wojny Św. W Podzamczu	2007-2009
	Odbudowa kapliczek przydrożnych na terenie gminy	2007-2009

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO MIASTA I GMINY OGRODZIENIEC

Obszar działań	Nazwa inwestycji	Czas realizacji
Turystyka i rekreacja	Zagospodarowanie zbiornika Krępa, modernizacja Ośrodka Rekreacyjnego	2007-2008
	Uzbrojenie terenów przy Górze Birów w Podzamczu	2007-2008
	Odbudowa i zagospodarowanie terenu wokół naturalnych źródeł: „Krępa”, „Świniuszka”, „Bucze” i inn.	2007
	Zagospodarowanie terenów w okolicy stawów na Józefowie	2007
	Zagospodarowanie terenów wokół stawów przy os.Orzeszkowej	2007
	Rewitalizacja źródeł Potoku Ogrodzienieckiego wraz z odbudową figury św.Jana w Ogrodzieńcu	2007-2008
	Wyznaczenie szlaku Naturalnych Źródeł Wodnych na terenie gminy	2007-2008
	Zagospodarowanie stawów w Józefowie na ośrodek sportów wodnych	2007-2009
	Budowa infrastruktury do obsługi ruchu turystycznego na Zamku Ogrodzienieckim w Podzamczu (Parkinki, drogi dojazdowe, toalety itp.)	2007-2010
	Zagospodarowanie Placu Piłsudskiego w Ogrodzieńcu	2007
	Udostępnienie atrakcji turystycznych w okolicach Gór Ruskich w Ryczowie	2007
	Budowa ścieżek rowerowych, szlaków turystycznych i dydaktycznych na terenie gminy	2007-2009
	Budowa pól namiotowych, pól biwakowych	2007-2009
	Oznakowanie obiektów i miejsc atrakcyjnych turystycznie	2007-2013
	Działania w zakresie promocji agroturystyki	2007-2013
	Sport	Budowa kompleksu sportowego przy ul.Orzeszkowej w Ogrodzieńcu
Budowa kompleksu sportowego przy SP1 w Ogrodzieńcu		2007
Budowa boisk przyszkolnych w Ryczowie, Gieble i Podzamczu		2007
Oświata i Kultura	Termomodernizacja szkół na terenie gminy	2007-2010
	Termomodernizacja budynków gminnych: UMiG, SPZOZ, Trójbudynek, Dom Kultury	2007-2010
	Remont Domu Kultury w Ogrodzieńcu wraz z modernizacją sali kinowo-teatralnej	2007-2009
Bezpieczeństwo publiczne i zdrowie	Doposażenie Straży Pożarnej w sprzęt i wyposażenie	2007-2013
	Remonty strażnic OSP	2007-2013
	Doposażenie SPZOZ w sprzęt specjalistyczny	2007-2013
Rewitalizacja terenów przemysłowych, udostępnianie nowych terenów inwestycyjnych	Rekultywacja terenów po byłej Cementowni „WIEK” w Ogrodzieńcu	2007-2010
	Zagospodarowanie terenów planowanych pod budowę Centrum Konferencyjno-Rekreacyjnego „Jurajski Park Wodny”	2007-2008
	Zagospodarowanie terenów przemysłowych byłego kamieniołomu „WIEK”	2007-2010
	Zagospodarowanie terenów przemysłowych dawnego PMIB „IZOLACJA”	2007-2010
	Uzbrojenie terenów rozwojowych pod budownictwo jednorodzinne i letniskowe (w tym scalenie gruntów)	2007-2013
	Rewitalizacja terenu osiedla przemysłowego w Ogrodzieńcu-Cementowni	2007

6. POWIĄZANIA PROJEKTÓW Z INNYMI REALIZOWANYMI NA TERENIE GMINY/ POWIATU/ WOJEWÓDZTWA

W rozdziale tym przedstawiono zgodność działań zawartych w Planie Rozwoju Lokalnego Gminy Ogrodzieniec z działaniami z terenu Powiatu Zawierciańskiego oraz województwa śląskiego. Plan wykazuje zgodność z następującymi dokumentami: Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Ogrodzieniec, Plan Gospodarki Odpadami Powiatu Zawierciańskiego, Program ochrony środowiska dla powiatu zawierciańskiego, Program ochrony środowiska dla gminy Ogrodzieniec, Koncepcja gospodarki wodno-ściekowej dla miasta i gminy Ogrodzieniec, Program Rozwoju Regionalnego Województwa Śląskiego, Strategia rozwoju województwa śląskiego, Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla województwa Śląskiego, Kontrakt Wojewódzki pomiędzy Radą Ministrów i Samorządem Województwa Śląskiego.

7. OCZEKIWANE WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ PLANU ROZWOJU LOKALNEGO

Podstawą prawidłowego monitorowania zmian i oceny zrealizowanych działań jest określenie wskaźników, obrazujących ilościowo i jakościowo postęp w realizacji wytyczonych celów. Wskaźniki powinny być:

- trafne,
- mierzalne,
- wiarygodne,
- dostępne,

Każdy projekt realizowany w ramach Planu można scharakteryzować za pomocą trzech rodzajów wskaźników:

Miarą skuteczności prowadzonych działań będą również wskaźniki subiektywne, takie jak:

- wzrost zadowolenia mieszkańców,
- życzliwy stosunek do otoczenia i wzrost poczucia stabilizacji,
- wzrost poczucia bezpieczeństwa i przynależności do społeczności lokalnej,
- wzrost aktywności społecznej i zachowań kooperacyjnych,
- wzrost zdolności do samodzielnego rozwiązywania problemów przez mieszkańców miasta.

Oczekiwane wskaźniki osiągnięć Planu Rozwoju Lokalnego po realizacji poszczególnych zadań przedstawia poniższa Tabela.

Tabela 37. Oczekiwane rezultaty przedsięwzięć

	Nazwa zadania	Oczekiwane rezultaty
Ochrona środowiska, poprawa jakości wód, gospodarka odpadami	Budowa kanalizacji i oczyszczalni ścieków w gminie	Ochrona zbiorników wody pitnej, zwiększenie atrakcyjności terenów inwestycyjnych
	Budowa sieci wodociągowej Podzamcze-Kielkowice i ul.Agrestowa w Ryczowie	Poprawa jakości wody dla ok.1500 mieszkańców
	Remonty ujęć wody i sieci wodociągowej na terenie miasta i gminy	Poprawa jakości wody dla ok.5500 mieszkańców, zwiększenie bezpieczeństwa i niezawodności dostarczania wody
	Regulacja rzeki Czarna Przemsza na Markowiznie, regulacja potoku Ogrodzienieckiego i Maślenica, odwodnienie ul.Młodzieży w Gulzowie	Zabezpieczenie mieszkańców przed powodzią
	Likwidacja wysypiska odpadów komunalnych w Ogrodzieńcu	Bezpieczne zakończenie eksploatacji wysypiska odpadów komunalnych
	Likwidacja źródeł emisji azbestu, likwidacja dzikich wysypisk	Zabezpieczenie terenu przed szkodliwym działaniem odpadów, zwiększenie atrakcyjności terenów gminy, poprawa wizerunku gminy
	Budowa sieci gazowej w Mokrusie i Gulzowie	Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej terenów, likwidacja niskiej emisji zanieczyszczeń, poprawa jakości życia mieszkańców dla ok.1000 osób
	Organizowanie punktów zbiórki i odbioru odpadów niebezpiecznych	Zabezpieczenie terenu przed skażeniem, poprawa czystości na terenie gminy, działalność edukacyjna wśród mieszkańców
Transport	Budowa ul.Krótkiej w Fugasówce	Poprawa jakości życia, zwiększenie atrakcyjności terenów, tworzenie warunków do powstawania nowych podmiotów gospodarczych
	Budowa dróg Mokrus-Gulzów, Mokrus-Kielkowice	Poprawa jakości życia dla ok.1000 mieszkańców, zwiększenie atrakcyjności terenów
	Przebudowa dróg wojewódzkich i chodników po budowanej kanalizacji w Ogrodzieńcu	Poprawa jakości życia dla ok.5000 mieszkańców, zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego
	Budowa drogi do Góry Birów w Podzamczu	Zwiększenie atrakcyjności terenów turystycznych
	Remont ul.Wilczej, ul.Łąki w Kielkowicach	Poprawa jakości życia dla ok.500 mieszkańców, zwiększenie atrakcyjności terenów
	Budowa chodnika ul.Częstochowska w Gieble	Poprawa jakości życia dla ok.1000 mieszkańców, zwiększenie atrakcyjności terenów
	Budowa drogi Śrubarnia-DW791	Udostępnienie nowych atrakcyjnych terenów turystycznych, nowe połączeniedrogowe pomiędzy województwem śląskim i woj.małopolskim
	Budowa ul.Leśnej w Ryczowie, Remont ul.Pilickiej i ul.Turystycznej w Kolonii Ryczów	Poprawa jakości życia dla ok.500 mieszkańców, zwiększenie atrakcyjności terenów
	Budowa drogi Ryczów-Krzywopłoty	Udostępnienie nowych atrakcyjnych terenów turystycznych, nowe połączeniedrogowe pomiędzy województwem śląskim i woj.małopolskim
	Remont ulic i chodników na os.Orzeszkowej w Ogrodzieńcu	Poprawa życia ok.1000 mieszkańców i osób korzystających z hali sportowej oraz gimnazjum
	Budowa chodnika w Gieble-Kolonii – etap II	Poprawa jakości życia dla ok.500 mieszkańców, zwiększenie bezpieczeństwa ruchu pieszych
	Przebudowa dróg gminnych i chodników po budowanej kanalizacji w Ogrodzieńcu	Poprawa jakości życia dla ok.5000 mieszkańców, zwiększenie bezpieczeństwa ruchu pieszych
	Budowa obwodnicy omijającej centrum Ogrodzieńca	Poprawa warunków zamieszkania przy głównych ulicach miasta, poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego
	Przebudowa dróg powiatowych biegnących przez teren gminy	Poprawa jakości życia dla ok.5000 mieszkańców, zwiększenie bezpieczeństwa ruchu pieszych
	Przebudowa i modernizacja dróg dojazdowych do pól	Poprawa warunków życia na wsi, zmniejszenie czasu dojazdu do pól, zwiększenie bezpieczeństwa wykonywania prac polowych
	Budowa nowego targowiska w Ogrodzieńcu wraz z infrastrukturą	Poprawa warunków handlu na targowisku, zwiększenie atrakcyjności terenu,
	Budowa ul.Szkolnej w Podzamczu	Poprawa warunków zamieszkania, wzrost atrakcyjności terenu

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO MIASTA I GMINY OGRODZIENIEC

	Nazwa zadania	Oczekiwane rezultaty
Ochrona dziedzictwa kulturowego	Odbudowa starych studni przydrożnych na terenie gminy	Poprawa wizerunku gminy, wzrost atrakcyjności terenu
	Remont Dworku w Gieble wraz z zagospodarowaniem terenu	Poprawa warunków życia na wsi dla ok.2000 mieszkańców, stworzenie warunków do działalności lokalnych środowisk twórczych,
	Rewitalizacja starego rynku wraz z rekonstrukcją Grodu Królewskiego na Górze Birów w Podzamczu	Poprawa wizerunku gminy, uporządkowanie ruchu turystycznego, zwiększenie atrakcyjności terenu
	Konserwacja i zabezpieczenie ruin Zamku Ogrodzienieckiego	Przedłużenie żywotności ruin zamku, zwiększenie bezpieczeństwa osób przebywających na terenie zamku
	Remont i restauracja zabytkowych kościołów w Gieble i Ogrodzieńcu wraz z zagospodarowaniem terenu wokół	Poprawa stanu technicznego obiektów, zwiększenie atrakcyjności terenu
	Remont Domu Kultury w Ogrodzieńcu wraz z modernizacją sali kinowo-teatralnej	Poprawa życia mieszkańców, stworzenie warunków do rozwoju kultury, zmniejszenie kosztów ogrzewania
	Remont kapliczki przy ul.Olkuskiej w Ogrodzieńcu	Poprawa wizerunku miasta, poprawa bezpieczeństwa osób przechodzących koło kapliczki
	Zagospodarowanie terenu wokół Strażnicy na Grodzisku w Ryczowie	Zwiększenie atrakcyjności terenu, stworzenie warunków do wzrostu liczby turystów
	Rekonstrukcja fragmentów fabryki prochu w Ogrodzieńcu	Zwiększenie atrakcyjności terenu, stworzenie warunków do wzrostu liczby turystów
	Rekonstrukcja linii niemieckich umocnień i fortyfikacji z czasów II Wojny Św. W Podzamczu	Zwiększenie atrakcyjności terenu, stworzenie warunków do wzrostu liczby turystów
	Odbudowa kapliczek przydrożnych na terenie gminy	Zwiększenie atrakcyjności terenu, stworzenie warunków do wzrostu liczby turystów
	Turystyka i rekreacja	Zagospodarowanie zbiornika Krępa, modernizacja Ośrodka Rekreacyjnego
Uzbrojenie terenów przy Górze Birów w Podzamczu		Zwiększenie atrakcyjności terenu, stworzenie warunków do wzrostu liczby turystów
Odbudowa i zagospodarowanie terenu wokół naturalnych źródeł: „Krępa”, „Świniuszka”, „Bucze” i inn.		Zwiększenie atrakcyjności terenu, stworzenie warunków do wzrostu liczby turystów
Zagospodarowanie terenów w okolicy stawów na Józefowie		Zwiększenie atrakcyjności terenu, stworzenie warunków do wzrostu liczby turystów
Zagospodarowanie terenów wokół stawów przy os.Orzeszkowej		Zwiększenie atrakcyjności terenu, stworzenie warunków do wzrostu liczby turystów
Rewitalizacja źródeł Potoku Ogrodzienieckiego wraz z odbudową figury św.Jana w Ogrodzieńcu		Zwiększenie atrakcyjności terenu, stworzenie warunków do wzrostu liczby turystów
Wyznaczenie szlaku Naturalnych Źródeł Wodnych na terenie gminy		Zwiększenie atrakcyjności terenu, stworzenie warunków do wzrostu liczby turystów
Zagospodarowanie stawów w Józefowie na ośrodek sportów wodnych		Zwiększenie atrakcyjności terenu, stworzenie warunków do wzrostu liczby turystów
Budowa infrastruktury do obsługi ruchu turystycznego na Zamku Ogrodzienieckim w Podzamczu (Parkinki, drogi dojazdowe, toalety itp.)		Zwiększenie atrakcyjności terenu, stworzenie warunków do wzrostu liczby turystów
Zagospodarowanie Placu Piłsudskiego w Ogrodzieńcu		Zwiększenie atrakcyjności terenu, stworzenie warunków do wzrostu liczby turystów
Udostępnienie atrakcji turystycznych w okolicach Gór Ruskich w Ryczowie		Zwiększenie atrakcyjności terenu, stworzenie warunków do wzrostu liczby turystów
Budowa ścieżek rowerowych, szlaków turystycznych i dydaktycznych na terenie gminy		Zwiększenie atrakcyjności terenu, stworzenie warunków do wzrostu liczby turystów
Budowa pól namiotowych, pól biwakowych		Zwiększenie atrakcyjności terenu, stworzenie warunków do wzrostu liczby turystów
Oznakowanie obiektów i miejsc atrakcyjnych turystycznie		Wzrost liczby turystów dzięki lepszej informacji
Działania w zakresie promocji agroturystyki		Wzrost liczby turystów dzięki lepszej informacji

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO MIASTA I GMINY OGRODZIEŃC

	Nazwa zadania	Oczekiwane rezultaty
Sport	Budowa kompleksu sportowego przy ul.Orzeszkowej w Ogrodzieńcu	Zwiększenie atrakcyjności terenu, stworzenie warunków uprawiania sportu
	Budowa kompleksu sportowego przy SP1 w Ogrodzieńcu	Zwiększenie atrakcyjności terenu, stworzenie warunków uprawiania sportu
	Budowa boisk przyszkolnych w Ryczowie, Gieble i Podzamczu	Zwiększenie atrakcyjności terenu, stworzenie warunków uprawiania sportu
Oświata i Kultura	Termomodernizacja szkół na terenie gminy	Zmniejszenie kosztów ogrzewania budynku, poprawa wyglądu budynku
	Termomodernizacja budynków gminnych: UMiG, SPZOZ, Trójbudynek, Dom Kultury	Zmniejszenie kosztów ogrzewania budynku, poprawa wyglądu budynku
	Remont Domu Kultury w Ogrodzieńcu wraz z modernizacją sali kinowo-teatralnej	Zmniejszenie kosztów ogrzewania budynku, poprawa wyglądu budynku
Bezpieczeństwo publiczne i zdrowie	Doposażenie Straży Pożarnej w sprzęt i wyposażenie	Zwiększenie bezpieczeństwa przeciwpożarowego
	Remonty strażnic OSP	Zwiększenie bezpieczeństwa przeciwpożarowego, stworzenie warunków do lepszego funkcjonowania straży ochotniczych
	Doposażenie SPZOZ w sprzęt specjalistyczny	Poprawa warunków pracy, zwiększenie liczby świadczonych usług
Rewitalizacja terenów przemysłowych, udostępnianie nowych terenów inwestycyjnych	Rekultywacja terenów po byłej Cementowni „WIEK” w Ogrodzieńcu	Oczyszczenie terenu przemysłowego , udostępnienie nowych terenów inwestycyjnych, tworzenie warunków do powstawania nowych miejsc pracy., poprawa wizerunku gminy
	Zagospodarowanie terenów planowanych pod budowę Centrum Konferencyjno-Rekreacyjnego „Jurajski Park Wodny”	Oczyszczenie terenu przemysłowego , udostępnienie nowych terenów inwestycyjnych, tworzenie warunków do powstawania nowych miejsc pracy., poprawa wizerunku gminy
	Zagospodarowanie terenów przemysłowych byłego kamieniołomu „WIEK”	Oczyszczenie terenu przemysłowego , udostępnienie nowych terenów inwestycyjnych, tworzenie warunków do powstawania nowych miejsc pracy., poprawa wizerunku gminy
	Zagospodarowanie terenów przemysłowych dawnego PMIB „IZOLACJA”	Oczyszczenie terenu przemysłowego , udostępnienie nowych terenów inwestycyjnych, tworzenie warunków do powstawania nowych miejsc pracy., poprawa wizerunku gminy
	Uzbrojenie terenów rozwojowych pod budownictwo jednorodzinne i letniskowe (w tym scalenie gruntów)	Wzrost nowych inwestycji, powstanie nowych miejsc pracy
	Rewitalizacja terenu osiedla przemysłowego w Ogrodzieńcu-Cementowni	Poprawa życia mieszkańców

8. PLAN FINANSOWY NA LATA 2004 – 2006

Celem Planu Rozwoju Lokalnego będzie między innymi zaplanowanie finansowania projektów służących rozwojowi lokalnemu w horyzoncie krótko i długookresowym, w taki sposób, aby na podstawie analizy danych historycznych i projekcji finansowych na kolejne lata określić środki własne, jakimi gmina będzie rokrocznie dysponować z przeznaczeniem na wydatki rozwojowe. Zastosowana metodyka zmierza w kierunku określenia tendencji i prognozy całkowitych dochodów gminy, niezależnie od źródła ich pochodzenia lub klasyfikacji budżetowej, z wyłączeniem dochodów związanych tylko i wyłącznie z finansowaniem inwestycji tj. dotacje celowe na zadania inwestycyjne, dotacje pozabudżetowe. Następnym krokiem jest prognoza wydatków operacyjnych z wyłączeniem wydatków majątkowych. Wynikiem tych prac będzie wyliczenie różnicy z planowania dochodów i wydatków bieżących Gminy. Analiza zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz harmonogramów spłat i obsługi długu pozwoli oszacować możliwości Gminy w zaciąganiu i spłacaniu długu.

8.1 Analiza planu i wykonania za 2004 rok oraz plan na 2005 r. i 2006 r.

Analiza danych historycznych jest podstawą do stworzenia planu finansowego dochodów i wydatków gminy z określeniem wolnych środków, jakie Gmina może generować na inwestycje w badanym okresie. Analizą objęto wykonanie dochodów i wydatków za 2004r. Do analizy posłużyły dane ze sprawozdania z wykonania budżetu za 2004 rok.

8.1.1 Dochody budżetowe

Dochody na lata 2005 i 2006 zostały oszacowane o stopień przewidywanej inflacji tj. na 2005 rok – 3% a w 2006 r. – 2%. W przychodach wskazano źródła pokrycia deficytu budżetowego, czyli różnicy między dochodami w wydatkami. Główne źródła pokrycia deficytu w latach 2004-2006 to kredyty komercyjne, pożyczki preferencyjne z WFOŚiGW, pożyczki pomostowe, oraz wolne środki z roku poprzedniego. Pożyczki preferencyjne zaciągnięte w WFOŚiGW z chwilą wykonania zadania i zapłatą 50% zadłużenia, są umarżane do 50%.

W poniższych tabelach przedstawiono wykonanie zrealizowanych dochodów za 2004 rok oraz plan na lata 2005 i 2006.

Tabela 38. Dochody budżetowe w 2004 roku wg źródeł finansowania

Nr	Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie	%
	Dochody własne	3 816 970	3 758 200	32,58
1	podatek rolny	38 200	40 288	0,35
2	podatek od nieruchomości	2 561 400	2 413 021	20,92
3	podatek leśny	48 500	48 408	0,42
4	podatek od środków transportowych	92 000	130 148	1,13
5	podatek - karta podatkowa	20 000	19 945	0,17
6	podatek od spadków i darowizn	90 000	83 064	0,72
7	podatek od czynności cywilnoprawnych	213 000	178 992	1,55
8	podatek od posiadania psów	500	40	0,00
9	opłata administracyjna	7 000	0	0,00
10	opłata skarbową	60 000	50 148	0,43
11	opłata targowa	18 000	14 569	0,13
12	opłata eksploatacyjna	10 000	3 803	0,03
13	opłata za zezwolenia na sprzedaż alkoholu	110 000	128 749	1,12
14	dochody ze sprzedaży majątku gminy	100 000	264 551	2,29
15	dochody z dzierżawy/najmu	123 950	180 912	1,57
16	wpływy z usług	85 820	69 360	0,60
17	wpływy z opłat	3 000	0	0,00
18	pozostałe dochody	235 600	132 202	1,15
B	Udziały gmin w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa	2 260 455	2 223 753	19,28
1	wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych	2 234 455	2 182 135	18,92
2	wpływy z podatku dochodowego od osób prawnych	26 000	41 618	0,36
C	Subwencja ogólna z budżetu państwa	3 994 699	3 994 699	34,63
1	część oświatowa	3 498 515	3 498 515	30,33
2	część wyrównawcza	338 788	338 788	2,94
3	część rekompensująca	36 399	36 399	0,32
4	uzupełnienie subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego	120 997	120 997	0,04
D	Dotacje celowe z budżetu państwa	917 747	917 285	7,95
1	na zadania zlecone	917 747	917 285	7,95
E	Dotacje pozostałe otrzymane w wyniku podpisania umów i porozumień	650 432	642 059	5,56
1	pozostałe dotacje	650 432	642 059	5,56
F	OGÓŁEM	11 640 303	11 535 996	100,00

Tabela 39. Dochody budżetowe wg źródeł finansowania

N	Wyszczególnienie	Wykonanie 2004	Plan 2005	Plan 2006
A	Dochody własne	3 758 200	3 805 170	3 853 800
1	podatek rolny	40 288	43 800	45 000
2	podatek od nieruchomości	2 413 021	2 570 000	2 621 000
3	podatek leśny	48 408	50 600	51 500
4	podatek od środków transportowych	130 148	120 000	122 000
5	podatek - karta podatkowa	19 945	30 000	30 600
6	podatek od spadków i darowizn	83 064	50 000	60 000
7	podatek od czynności cywilno - prawnych	178 992	220 000	224 000
8	podatek od posiadania psów	40	500	500
9	opłata administracyjna	0	2 000	5 000
10	opłata skarbowa	50 148	60 000	61 200
11	opłata targowa	14 569	20 000	20 000
12	opłata eksploatacyjna	3 803	8 000	5 000
13	opłata za zezwolenia na sprzedaż alkoholu	128 749	120 000	122 000
14	dochody ze sprzedaży majątku gminy	264 551	200 000	200 000
15	dochody z dzierżawy/najmu	180 912	151 000	154 000
16	wpływy z usług	69 360	59 000	30 000
17	wpływy z opłat	0	5 000	5 000
18	pozostałe dochody	132 202	95 270	97 000
B	Udziały gmin w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa	2 223 753	2 316 770	2 352 500
1	wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych	2 182 135	2 286 770	2 332 500
2	wpływy z podatku dochodowego od osób prawnych	41 618	30 000	20 000
C	Subwencja ogólna z budżetu państwa	3 994 699	5 081 190	5 182 000
1	Część oświatowa	3 498 515	4 034 015	4 114 000
2	część wyrównawcza	338 788	1 047 175	1 068 000
3	część rekompensująca	36 399	0	0
4	uzupełnienie subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego	120 997	0	0
D	Dotacje celowe z budżetu państwa	917 285	1 005 322	1 015 000
1	na zadania zlecone	917 285	1 005 322	1 015 000
E	Dotacje pozostałe otrzymane w wyniku podpisania umów i porozumień	642 059	3 238 374	2 736 368
1	pozostałe dotacje	642 059	3 238 374	2 736 368
F	OGÓŁEM	11 535 996	15 446 826	15 139 668
		735 266	4 556 342	3 000 000
	Przychody (kredyty, pożyczki, wolne środki)	119 499	170 186	
		12 390 761	20 173 354	18 139 668

8.1.2 Wydatki budżetowe

Celem szczegółowej analizy wydatków budżetu gminy jest określenie stabilnych źródeł wydatków, które można poddawać projekcji na przyszłe lata. Wydatki budżetowe przedstawione w układzie tabelarycznym przedstawiają wykonanie za 2004 rok oraz plan wydatków na lata 2005 i 2006. W poszczególnych działach i rozdziałach klasyfikacji budżetowej wyszczególniono wydatki bieżące, w tym wydatki na wynagrodzenia, oraz wydatki majątkowe. Wydatki majątkowe na 2006 rok mają odzwierciedlenie w zadaniach ustalonych w Planie Rozwoju Lokalnego na rok 2005 i 2006. W rozchodach pokazane są spłaty rat pożyczek i kredytów zaciągniętych w związku z realizacją zadań inwestycyjnych.

Poniższe tabele przedstawiają zadania jakie gmina realizuje w poszczególnych latach oraz środki którymi dysponuje.

WYKONANIE PLANU WYDATKÓW ZA 2004 ROK ORAZ PLAN NA LATA 2005 -2006						
Dział	Rozdz.	NAZWA	Wykonanie 2004	Plan 2005	Plan 2006	
10	ROLNICTWO I ŁOWIECTWO		378 063	256 200	207 000	
	1030	Izby rolnicze	718	1 000	1 000	
		z tego: wydatki bieżące	718	1 000	1 000	
	1095	Pozostała działalność		377 345	255 200	206 000
		z tego:				6 000
		- wydatki bieżące		75 578	5 200	200 000
		- wydatki majątkowe		301 767	250 000	
20	LEŚNICTWO		0	1 500	1 500	
	2095	Pozostała działalność	0	1 500	1 500	
		z tego:- wydatki bieżące		1 500	1 500	
600	TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ		350 402	222 000	105 000	
	60016	Drogi publiczne gminne	350 402	222 000	105 000	
		z tego:				
		- wydatki bieżące		67 490	122 000	105 000
	- wydatki majątkowe		282 912	100 000	0	
630	TURYSTYKA		14 100	100 000	1 000 000	
	63003	Zadania w zakresie upowszechniania turystyki	14 100	100 000	1 000 000	
		z tego:				
	- wydatki majątkowe		14 100	100 000	1 000 000	

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO MIASTA I GMINY OGRODZIENIEC

Dział	Rozdz.	NAZWA	Wykonanie 2004	Plan 2005	Plan 2006
700	GOSPODARKA MIESZKANIOWA		69 076	605 000	80 000
	70005	Gospodarka gruntami i nieruchomościami	62 076	575 000	50 000
		z tego:	57 576		50 000
		- wydatki bieżące	4 500	575 000	0
	70095	- wydatki majątkowe		0	
		Pozostała działalność	7 000	30 000	30 000
z tego:					
	- wydatki bieżące	7 000	30 000	30 000	
710	DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA		189 329	172 700	100 000
	71004	Plany zagospodarowania przestrzennego	134 673	63 200	10 000
		z tego:			
		- wydatki bieżące	134 673	63 200	10 000
	71014	Opracowania geodezyjne i kartograficzne	30 237	74 000	50 000
		z tego:			
		- wydatki bieżące	30 237	74 000	50 000
	71035	Cmentarze	24 419	35 500	40 000
- wydatki bieżące		24 419	35 500	40 000	
750	ADMINISTRACJA PUBLICZNA		1 709 184	1 847 750	1 925 000
	75011	Urzędy wojewódzkie	122 740	123 000	125 000
		z tego:	122 740		125 000
		- wydatki bieżące		123 000	
		- wynagrodzenia i pochodne	115 190	115 300	117 600
	75022	Rady gmin (miast i miast na prawach powiatu)	107 191	106 000	108 000
		z tego: wydatki bieżące	107 191	106 000	108 000
	75023	Urzędy gmin (miast i miast na prawach powiatu)	1 439 994	1 575 250	1 647 000
		z tego:			
		- wydatki bieżące	1 183 418	1 535 405	1 617 000
	- wynagrodzenia i pochodne		1 251 300	1 376 000	
	- wydatki majątkowe		39 845	30 000	
75095	Pozostała działalność	39 259	43 500	45 000	
	z tego:				
	- wydatki bieżące	39 259	43 500	45 000	

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO MIASTA I GMINY OGRODZIENIEC

Dział	Rozdz.	NAZWA	Wykonanie 2004	Plan 2005	Plan 2006
		URZĘDY NACZELNYCH ORGANÓW WŁADZY PAŃSTWOWEJ, KONTROLI I OCHRONY PRAWA ORAZ SĄDOWNICTWA	29 634	8 945	1 643
751	75101	Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa	1 611	1 611	1 643
		- wydatki bieżące	1 611	1 611	1 643
		<i>w tym: wynagrodzenia i pochodne</i>	265	1 611	1 643
	75108	Wybory do Sejmu i Senatu	14 165	7 334	0
		- wydatki bieżące	14 165	7 334	0
		<i>- wynagrodzenia i pochodne</i>	452	4 825	0
	75113	Wybory do Parlamentu Europejskiego	13 858	0	0
		- wydatki bieżące	13 858	0	0
		<i>- wynagrodzenia i pochodne</i>	244	0	0
			BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA	135 775	194 140
754	75404	Komendy wojewódzkie Policji		35 000	0
		- wydatki bieżące		35 000	
	75412	Ochotnicze straże pożarne	110 244	133 800	136 135
		- wydatki bieżące	110 244	133 800	136 135
		<i>w tym: wynagrodzenia i poch</i>	36 526	45 000	46 000
	75414	Obrona cywilna	25 531	25 340	26 000
		- wydatki bieżące	25 531		26 000
		<i>w tym: wynagrodzenia i poch</i>	24 331	25 340	23 810
		DOCHODY OD OSÓB PRAWNYCH, OD OSÓB FIZYCZNYCH I OD INNYCH JEDNOSTEK NIE POSIADAJĄCYCH OSOBOWOŚCI PRAWNEJ ORAZ WYDATKI ZWIĄZANE Z ICH POBOREM	37 013	45 000	46 000
756	75647	Pobór podatków, opłat i niepodatkowych należności budżetowych	37 013	45 000	46 000
		- wydatki bieżące	37 013	45 000	46 000
		<i>- wynagrodzenia i pochodne</i>	17 350	25 000	26 000

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO MIASTA I GMINY OGRODZIENIEC

Dział	Rozdz.	NAZWA	Wykonanie 2004	Plan 2005	Plan 2006
757	OBSŁUGA DŁUGU PUBLICZNEGO		1 449	30 000	250 000
	75702	Obsługa papierów wartościowych kredytów i pożyczek jednostek samorządu terytorialnego	1 449	30 000	250 000
		- wydatki bieżące		30 000	
758	RÓŻNE ROZLICZENIA			14 579	70 000
	75818	Rezerwy ogólne i celowe		14 579	70 000
		z tego: - wydatki bieżące		14 579	70 000
801	OŚWIATA I WYCHOWANIE		5 410 744	10 527 671	5 420 000
	80101	Szkoły podstawowe	3 499 923	3 286 419	3 306 000
		- wydatki bieżące	3 490 419	3 251 419	3 306 000
		- wynagrodzenia i pochodne	2 721 333	2 701 269	2 800 000
		- wydatki majątkowe	9 504	35 000	
	80103	Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych		106 254	110 000
	80104	Przedszkola	474 738	385 021	393 000
		Gimnazja	1 113 336	6 470 963	1 330 000
		- wydatki bieżące	870 459	1 271 561	1 330 000
		w tym: - wynagrodzenia i pochodne	740 967	1 124 312	1 180 000
	80110	- wydatki majątkowe	242 877	5 199 402	0
	80113	Dowożenie uczniów do szkół	127 798	200 000	200 000
	80114	Zespoły obsługi ekonomiczno administracyjne szkół	85 127		0
	80146	Dokształcanie i doskonalenie nauczycieli		960	1 000
	80195	Pozostała działalność	109 822	78 054	80 000
851	OCHRONA ZDROWIA		156 267	170 186	174 000
	85154	Przeciwdziałanie alkoholizmowi	137 424	170 186	174 000
	85149	Programy polityki zdrowotnej	2 000		
	85195	Pozostała działalność	16 843		

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO MIASTA I GMINY OGRODZIENIEC

Dział	Rozdz.	NAZWA	Wykonanie 2004	Plan 2005	Plan 2006
852	POMOC SPOŁECZNA		1 260 528	1 570 719	1 600 800
	85213	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacone za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej	7 367	9 610	9 800
	85214	Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia społeczne	167 751	187 373	191 000
	85215	Dodatki mieszkaniowe	120 319	125 000	127 000
		z tego: - wydatki bieżące	120 319	125 000	127 000
	85216	Zasiłki rodzinne, pielęgnacyjne i wychowawcze	1 144	0	0
		- wydatki bieżące		0	
	85219	Ośrodki pomocy społecznej	311 261	332 026	338 000
	85295	Pozostała działalność	34 828	68 935	70 000
		- wydatki bieżące		68 935	
85212	Świadczenia rodzinne oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	617 858	847 775	865 000	
854	EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA		471 935	528 664	499 000
	85401	Świetlice szkolne	466 435	482 954	495 000
		- wydatki bieżące	466 435	482 954	495 000
		- wynagrodzenia i pochodne	430 225	463 904	475 000
	85412	Kolonie i obozy oraz inne formy wypoczynku dzieci i młodzieży szkolnej, a także szkolenia młodzieży		5 800	0
		- wydatki bieżące		5 800	
	85415	Pomoc materialna dla uczniów		36 410	
		- wydatki bieżące		36 410	
	85495	Pozostała działalność	5 500	5 500	4 000
		- wydatki bieżące		5 500	4 000

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO MIASTA I GMINY OGRODZIENIEC

Dział	Rozdz.	NAZWA	Wykonanie 2004	Plan 2005	Plan 2006
900	GOSPODARKA KOMUNALNA I OCHRONA ŚRODOWISKA			2 618 670	
			1 347 795		5 182 259
		Oczyszczanie miast i wsi	59 101	105 547	108 000
	90003	- wydatki bieżące	59 101	105 547	108 000
		Utrzymanie zieleni w miastach i gminach	4 947	10 700	11 000
	90004	- wydatki bieżące	4 947	10 700	11 000
		Oświetlenie ulic, placów i dróg	316 665	360 200	370 000
	90015	- wydatki bieżące	316 665	360 200	370 000
	90078	Usuwanie skutków klęsk żywiołowych		10 000	10 000
		Pozostała działalność	967 082	2 132 223	4 683 259
	z tego:	416 395		610 000	
	- wydatki bieżące	265 706	580 223		
	- wynagrodzenia i pochodne	550 687	341 600	4 073 259	
90095	- wydatki majątkowe		1 552 000		
921	KULTURA I OCHRONA DZIEDZICTWA NARODOWEGO			570 212	
			575 487		870 000
		Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby	314 000	303 212	290 000
	92109	z tego wydatki bieżące	314 000	303 212	290 000
		Biblioteki	244 500	242 000	240 000
	92116	z tego wydatki bieżące	244 500	242 000	240 000
		Pozostała działalność	16 987	25 000	340 000
	z tego: wydatki bieżące	16 987	25 000	40 000	
92195	- wydatki majątkowe			300 000	
926	KULTURA FIZYCZNA I SPORT		9 133	24 000	40 000
		Zadania w zakresie kultury fizycznej i sportu	9 133	24 000	40 000
		- wydatki bieżące	9 133	24 000	40 000
	92605	w tym: dotacje	8 000	20 000	30 000
Wydatki ogółem			12 145 914	19 507 936	17 734 337
992	Spłata otrzymanych krajowych pożyczek i kredytów		62 821	665 418	405 331
Ogółem wydatki i rozchody			12 208 735	20 173 354	18 139 668

9. SYSTEM WDRAŻANIA

Za wdrażanie Programu Rozwoju Lokalnego odpowiedzialne są władze Miasta i Gminy. To ona gwarantuje dostępność środków budżetowych oraz pozostałych zasobów niezbędnych do wdrożenia zadań, tak technicznych, jak i organizacyjnych.

Do zadań Gminy w ramach wdrażania zadań przewidzianych w Planie Rozwoju Lokalnego należy:

- przygotowanie dokumentacji (technicznej, aplikacyjnej o środki finansowe, przetargowej),
- pozyskiwanie środków finansowych na realizację zadań,
- dokonywanie płatności na rzecz wykonawców wraz z księgowaniem,
- przedkładanie Instytucji Wdrażającej wniosku o refundację, raportu z wykorzystania środków oraz prognoz wydatków,
- zbieranie danych związanych z monitorowaniem realizacji zadań.

10. SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ

Plan Rozwoju Lokalnego jest narzędziem wdrażania polityki zrównoważonego rozwoju w Gminie. Oznacza to konieczność monitorowania zmian zachodzących w gminie poprzez regularne ocenianie stopnia jego realizacji w odniesieniu do stopnia realizacji założonych działań, przyjętych celów, a także ustalania rozbieżności pomiędzy założonymi celami i działaniami, a ich wykonaniem.

Ostatnim elementem tej analizy jest ustalenie przyczyn ujawnionych rozbieżności. Cykliczność oceny zakłada okres dwóch lat. Niezależnie od tego, monitorowanie Planu odbywać się będzie poprzez roczną ocenę wykonania założonego na wskazane działania budżetu. Należy przyjąć, że aktualizacja polityki długookresowej odbywać się będzie, co cztery lata.

Dla prawidłowej oceny realizacji Planu należy przyjąć uporządkowany system mierników jego efektywności. Mierniki te dzielą się na trzy zasadnicze grupy: ekonomiczne, społeczne, ekologiczne.

Mierniki ekonomiczne związane są z procesem finansowania inwestycji przy założeniu, że punktem odniesienia są określone efekty. Należą do nich łączny i jednostkowy koszt uzyskania efektu oraz koszty uzyskania efektu w okresie eksploatacji, a także trwałość efektu w określonym czasie.

W grupie mierników ekologicznych znajdują się mierniki określające stan środowiska, stopień zmian w nim zachodzących oraz mierniki określające skutki zdrowotne dla populacji, a także poprawa wizerunku turystycznego gminy.

Miernikami będą:

- jakość wód powierzchniowych i podziemnych,
- długość sieci kanalizacyjnej,
- długość sieci wodociągowej,
- ilość odpadów komunalnych na 1 mieszkańca na rok,
- wielkość lesistości powierzchni lasów na 1 mieszkańca,
- powierzchnia terenów objętych ochroną prawną,
- powierzchnia terenów zdegradowanych,
- nakłady inwestycyjne na ochronę środowiska.

Mierniki społeczne to:

- udział społeczeństwa w działaniach związanych z ochroną środowiska,
- stopień uspołecznienia procesów decyzyjnych (ilość i rodzaje interwencji społecznej),
- ilość i zróżnicowanie sposobów informacji i edukacji środowiskowej (akcje, kampanie, udział mediów lokalnych, zaangażowanie różnych grup/społeczności),
- ilość działań prawnych (procesów) odszkodowawczych związanych ze zniszczeniami środowiska.

Decyzja o przyjęciu liczby i rodzajach wskaźników jest decyzją ustalającą określony system oceny przyjętej polityki zrównoważonego rozwoju w gminie. Oprócz ich doboru konieczne jest ustalenie sposobu ich agregacji, a następnie interpretacji.

Dla prawidłowej realizacji monitoringu wykonalności celów, priorytetów i zadań Planu Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Ogrodzieniec niezbędna jest okresowa wymiana informacji pomiędzy gminą, a pozostałymi zaangażowanymi podmiotami, dotycząca stopnia zaawansowania realizacji poszczególnych zadań oraz stopień osiągnięcia założonych wskaźników. Przewiduje się wymianę ww. informacji w sposób zorganizowany – w ustalonej formie pisemnej lub elektronicznej (sprawozdawczość okresowa).

11. PR PLANU ROZWOJU LOKALNEGO

Władze gminne dążą nie tylko do upowszechnienia swoich zamierzeń na własnym terenie, ale poprzez prowadzone działania i udział w różnych przedsięwzięciach rozszerzają możliwości realizacji planowanych zadań oraz rozwoju w zamierzonych kierunkach.

Związek Gmin Jurajskich jest dobrowolnym stowarzyszeniem gmin z województwa małopolskiego i śląskiego, leżących na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej. Działa od końca 1991r. Założycielami związku było 15 gmin, obecnie do Z.G.J. należy 38 gmin. Są to: Alwernia, Babice, Bolesław, Częstochowa, Dąbrowa Górnicza, Gołcza, Iwanowice, Janów, Jerzmanowice-Przegonia, Klucze, Koziągłowy, Kraków, Kroczyce, Krzeszowice, Łazy, Lelów, Michałowice, Mstów, Niegowa, Ogrodzieniec, Olkusz, Olsztyn, Pilica, Poraj, Poręba, Przyrów, Siewierz, Sławków, Sułoszowa, Trzebinia, Trzyciąż, Wielka Wieś, Włodowice, Wolbrom, Żarki, Żarnowiec, Zawiercie, Zielonki.

Siedzibą Związku jest miasto Ogrodzieniec. Podstawowymi celami Związku są:

- promocja turystyczna Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej poprzez różnego typu wydawnictwa, akcje promocyjne w środkach masowego przekazu, uczestnictwo w targach turystycznych (ITB w Berlinie, WTM w Londynie, Ferien w Wiedniu, Utazas w Budapeszcie, Holiday Word w Pradze, TT Warsaw w Warszawie, Tour Salon w Poznaniu, targi Itemac w Krakowie, MTT BESKIDY w Bielsku Białej, Krakowski Salon Turystyczny, Glob w Katowicach, Agrotur w Częstochowie), pomoc w nawiązywaniu kontaktów z partnerami krajowymi i zagranicznymi, chcącymi inwestować na terenie Wyżyny,
- rozwój turystyki wiejskiej,
- ochrona walorów przyrodniczych i kulturowych Jury,
- dążenie do gospodarczej i kulturalnej integracji gmin,
- współpraca i wymiana doświadczeń z zakresu funkcjonowania samorządów lokalnych,
- opracowanie i popularyzacja budownictwa dostosowanego do krajobrazu.

Z.G.J. powstał nie tylko po to, aby pomagać gminom w promowaniu ich turystycznych terenów i obiektów, ale również, aby pokazywać Wyżynę Krakowsko-Częstochowską jako jednolity i spójny obszar turystyczny. Region, w którym są niewidoczne granice administracyjne czy to międzygminne, czy to międzywojewódzkie. Przynależność do Z.G.J. w wielu przypadkach wzmacnia aktywność poszczególnych gmin do różnego rodzaju działań związanych z turystyką, pozwala czerpać doświadczenia z gmin, które mają lepiej rozwiniętą sferę turystyczną. Daje możliwość (szczególnie małym gminom) profesjonalnej promocji, na którą w sposób indywidualny gmina nie mogłaby sobie pozwolić.

Związek Gmin Jurajskich jest instytucją dofinansowującą corocznie kilkadziesiąt imprez kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych odbywających się na terenach jurajskich. Imprezy te pozwalają na lepszą integrację mieszkańców, jak również wzbogacają ofertę turystyczną poszczególnych gmin. Organizuje własną imprezę rekreacyjno - sportową: Zlot Młodzieży Związku Gmin Jurajskich, która odbywa się corocznie w innej Gminie członkowskiej.

Na początku 1997r. Z.G.J. zakończyliśmy działania związane z programem AGRO - JURA - aktywizacja i integracja działań związanych z agroturystyką na terenie Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej - był to program mający na celu zwiększenie bazy agroturystycznej na Jurze. Zostały przeprowadzone szkolenia rolników chcących serwować produkt agroturystyczny, a także kategoryzacja gospodarstw. Został przygotowywany i wydany katalog kwater agroturystycznych oraz program komputerowy, który jest dostępny w biurach turystycznych w kraju i za granicą.

Na początku września 1997r. zakończono realizację filmu reklamowego o Wyżynie. W lipcu 1998 r. wydano mapę turystyczną Jury Krakowsko-Częstochowskiej w skali 1:100 000, na

której są zaznaczone m.in. kwatery agroturystyczne, ośrodki jeździeckie, pola namiotowe, a także plany komunikacyjne Częstochowy i Krakowa.

Powstało **Jurajskie Stowarzyszenie Turystyki Wiejskiej** promujące walory Jury, a co za tym idzie gmin leżących na jej terenie.

Promowano walory Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej na targach turystycznych I.T.B. w Berlinie, HOLIDAY WORD w Pradze, WTM w Londynie, TT WARSAW w Warszawie, TOUR SALON w Poznaniu, GLOB w Katowicach, AGROTUR w Częstochowie, Krakowskim Salonie Turystycznym. Na wszystkich tych targach podmioty gospodarcze z terenu działania Z.G.J. zajmujące się biznesem turystycznym promują swoje produkty turystyczne.

W 2001 roku wydany został atlas rowerowy po Jurze Krakowsko-Częstochowskiej, album Jury oraz folder wydany wspólnie z branżą turystyczną działającą na tym terenie. Powstała również "Strategia Rozwoju Jury Krakowsko-Częstochowskiej".

Opracowana została m.in. **marka regionu** stanowiąca swoistą wizytówkę Jury. Logo znajdzie zastosowanie przy oznakowaniu zarówno punktów informacji turystycznych, jak również szlaków, atrakcji, zabytków czy tablic informacyjnych.

Innym bardzo ważnym elementem projektu jest budowa internetowego portalu, który połączy on-line wszystkie punktu informacji turystycznej w ramach JIT.

Promocja gospodarcza i kulturalna gmin z województwa śląskiego jest również prowadzona poprzez zawiązywanie związków i stowarzyszeń. Jedną z takich organizacji jest **Śląski Związek Gmin i Powiatów**. W ramach tego działania organizowane są seminaria i szkolenia, zorganizowano Śląskie Forum Mieszkalnictwa - cyklicznej, regionalnej konferencji o problemach mieszkalnictwa w województwie śląskim i inne działania wspomagające działania gmin.

12. MATERIAŁY

Plan Rozwoju Lokalnego sporządzony został w oparciu o obowiązujące na terenie Miasta i Gminy Ogrodzieniec dokumenty:

- Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Ogrodzieniec
- Plan Gospodarki Odpadami Powiatu Zawierciańskiego,
- Program ochrony środowiska dla powiatu zawierciańskiego,
- Program ochrony środowiska dla gminy Ogrodzieniec,
- Koncepcja gospodarki wodno-ściekowej dla gminy Ogrodzieniec,
- Sprawozdania budżetowe Gminy Ogrodzieniec,
- Program Rozwoju Regionalnego Województwa Śląskiego,
- Strategia rozwoju województwa śląskiego,
- Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla województwa Śląskiego,
- Kontrakt Wojewódzki pomiędzy Radą Ministrów i Samorządem Województwa Śląskiego,
- Raport z działalności Komendy Wojewódzkiej Policji.

Oprócz tego wykorzystano materiały:

- Dane GUS,
- Informacje przygotowane przez GCI w Ogrodzieńcu,
- Wyniki ankiet skierowanych do mieszkańców przy opracowywaniu aktualizacji strategii rozwoju
- Materiały własne Gminy Ogrodzieniec,
- Materiały Powiatowego Urzędu Pracy ,
- Opracowania własne na podstawie wywiadów z przedstawicielami gminy Ogrodzieniec,
- Własne materiały zdjęciowe,
- Opracowania własne na podstawie materiałów ze stron internetowych Związku Gmin Jurajskich, Urzędu Miasta i Gminy Ogrodzieniec, Starostwa Powiatowego i inne.